7540

Bibl. Jag.

III

Miscellanea Petropolitana

14. XII. 1891 — 1892.

Acta Tomiciana.
v Ces. Bibliotece publ.
Petersburgskiej.

Zobaczyć! 3

Tomiczana,

cf. Tygodnik Wielkopolski
rocz. I, str. 357/358.

—

Warsz. Główna Nr 159
kopja t. 1. Zwodu Karnkowskiego

137 Zam. F. IV. 145/a

Rkps. pap., 20 x 32·3 cm., 3ma rękami kaligraficznemi pisany, str. lb. 721 i z 6 kbk. oprawa w deski obciągnięte skórą. Na okładce w wycisku ozdobnym z datą 1542, w ramce z niszą w środku portret Zygm. Augusta złoty, profilem na prawo, do stanu, u góry ponad tym portretem wśród linii „PRIMVS TOMVS | RERVM REGNI | poniżej portretu POLONIAE | 1553." klamerki oderwane. przerwane dwie karty białe.

p. 1. (minio) „Primus Tomus Epistolarum | Legationum Responsionum | regiarum et rerum Polonarum | sub Joanne Alberto Alexandro Sigismundo Regibus | Poloniae et Lituaniae Ducibus | gestarum." (czarno) Per me Stanislaum Gorski Cracoviensem et Plocensem Canonicum | Rmi. D. Petri Tomicii Epi. Regni Poloniae Vicecancellarii | Notarium collectarum."

1) p. 3. Terra Ravensis regno unita regnante rege Casimiro. 1462. Dec. 7. in R(...). dokument niedrukowany. ważny.

2) p. 8. „Oratio seu praefatio cuiusdam in disputatione suscipientis doctoratus insignia."

3) p. 10. Descriptio nationum in religione Christi differentium.

4) p. 14. Deploratio Christianae reipublicae per Turcos occupatae dopis. „Ex litteris regis Galliae sumptum et ex regestris Regis Casimiri descriptum."

5) p. 17 Wiersz Kallimacha .. „Magnifico ac insigni Dno Domino Derslao de Rithwani palatino Sandomiriensi Philippus Callimachus Thedaldus Florentinus se commendat." incip. „Si precor efficerent..." impr. Bodek

6) p. 19 List Kallimacha do Dersława „Etsi multis et eisdem..." Al. I App.

7) p. 33. Sbigneo de Olesnicza ... Callimachus .... list „Ego etsi serum... (ibid.)

8) p. 45. List Kallimacha do tegoż. „Memini promisisse me tibi..." (ibid.)

9) p. 51. „Consilium Callimachi" „circa deliberationem in Hungariam..." (ibid.)

10) p. 77 Legatio a Georgio duce Saxoniae ad Albertum regem Poloniae in negocio fratris Magistri Prussiae Friderici. Data in Thorunia incip. „Mti Vrae omni excluso dubio..." s.d.

11) p. 81. Alexandro summo pontifici Fridericus ... Cardin. Crac. 1493 10/1.

12) p. 83. Legatio ad Maximilianum regem Romanorum Caesarem a Wladislao Ungariae ac Bohemiae ac ab Joanne Alberto Poloniae regibus .... Data Coloniae die Pasce 1499.

13) p. 89. Wladislaus rex Hungarie — Joanni Alberto Regi 1500, 23/11. Segeda.
14) p. 93. Deliberatio non vocande societatis cum Italis de resistendo bello a Turcos. Kalismacha, J. N. G. to iam.
15) p. 113. Legatio a Friderico Cardi ad Capitulum Cracoviense — porel nienazwany, a chciana — cuius [illegible] ... nos post discessum nrum ex Cracovia fere quotidie ...
16) p. 115. „Legatio a Friderico Cardi ad Wladislaum ... regem post mortem Joannis Alberti Regis Pol." Cum esset collatus episcopatus Wladislaviensis duo Cresloao.
17) p. 118. Fridericus Cardus Ladislao Regi Hungarie — Wolfb. Gst bd.
18) p. 119. (nieznaną napisano wyraźnie to:) Joannes Albertus Rex Polonie mortuus est Thorunii 18 Junii sepultus Cracovie 26 julij 1501. „Zrenta la. nast. hasta bista. Cry nrad bez wpisany retrolog?
19) p. 123. „Contra Mathiam Drzewicki qui ex suspicione carcerabatur XXX die Julij erat II vero Augusti dimissus 1501 post mortem regis Alberti." W pandtion obawa/egzek.
20) p. 126. Fridericus Cardus ... de senatore bd. Lute Erasmus Rotterdamus
21) p. 127. (Idem) Lucae Varmien, Nicolao Culmen Epis Nicolao de Barsen palatino Marienburgen — Ea erat sententia Alexandri
22) p. 128. (Idem) Nicolao Korolecki praepto Wladisl. Janussio Laskowski Cracovien. Posnanien. bd. Contra tutum fuit in conventione
23) p. 129. Alexander rex Friderico Cardi. Vilnae 1501 Jun. 25.
27) p. 130 Idem eidem " " Jun. 28.
25) p. 131 Idem Fridericus Mediolanen. dr. bd. Mihi hucusque non potuimus
26) p. 132. Fridericus Cardus Lucae Epo Varmien. bd. Contra tutum inter curas
27) p. 133. Idem Nicolao de Barzen pal. Marienb. bd. Quod nobis scripsit
28) p. 133. Idem Joanni Konopacki canco Culmen. bd. Opus erat sub his.
29) p. 134. Idem ... Petro ... Cardi Regno bd. Licet nobis pueris
30) p. 135. Idem Wladislao regi Bohemie bd. Saepe et multo consulit
31) p. 136. Idem episcopo de Hungaria de curia regis Wladisla. bd. Jam adhuc (malitia)
32) p. 137. Idem Wladislao Hungarie et Boh regi. bd. Si unus quam magno
33) p. 138. Wladislaus rex Friderico Cardi. Budae, 1501 Jul. 3. pro electione Segromandi.
34) p. 140. Idem eidem Budae, 1501 Jul. 25.

35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65

35) f. 141. Fridericus Cardlis Alexandro Mdhit. 1501 4a Augusti. Crac.
36) f. 142. Alexander Mdk. Friderico Cardli. 1501 fer. V infra octav. Assumpt.
37) f. 143 Fridericus Cardus Alexandro Mdk. bd. exhortata est nos Vra Mas
38) f. 144. idem Elizabethae reginae matri. bd. Venit ab Illmo Duce Lithuaniae Januscius Swierzowski ...
39) f. 146. legatio a Friderico Cardle ad Wladislaum Regem (regis ejus 2 responsum) b.d. portem plebanam decrychi.
40) f. 150. Alexander rex Pol. Friderico Cardli. Possessionem Brica in 8a OOSS. 1501,
41) f. 151. Fridericus Cardlis Cardli Regnum bd. desiderabamus plurimum
42) f. 152. Alexander Rex Wladislao Regi
43) f. 152 Fridericus Card. Wladislao Regi } portugaj Latorskiego jaboba.
44) f. 153. Alexander rex Cardli Regno bd. Jamdudum respondimus.
45) f. 154. Petrus Card Regnans Cardli Friderico 1501 Buda 17 Nov. = 38
46) f. 157. Fridericus Card. Cardli Regno bd. sperserat nobis Vra Mas
47) f. 159. idem Alexandro Regi in Opatow bd. Videmus et rebegnamus
48) f. 162. Alexander Rex Joanni Postjeo bd. Post obitum germani mei
49) f. 163. idem Friderico Cardli Crac. 1502 fer VI ante Epiphan Dni.
50) f. 179. Bs. Card. S. Crucis in Hierus. Alexandro Mdk. Rome 19/V 1501.
51) f. 180. Jo. Card. Capuanus eidem Rome 1501 1/XII
52) f. 182. B. Card. de Ursinis eidem Rome 1501 2/XII.
53) f. 185. Fridericus Card. Alexandro regi bd. Significavit nobis Vra Mas
54) f. 187. legatio ab Alexandro rege ad Wladislaum regem (o Tatarach, (1502)
55) f. 189. Alexander rex Friderico Cardli Crac. 1502 fer. II pg Purif. Mariae
56) f. 191. idem eidem 1502 Nov. Cr. hodie fer V Ascensionis
57) f. 193. idem constantiensi regni bd. Portquam huc venientes ... o Tatarach
58) f. 194. legatio a Caesare Orde Praepositus ad Alexandrum regem 1502 fer. VI infra 8as Visitat. in Nowogrodek in Nowogrodek.
59) f. 196. Alexander rex Friderico Cardli. 1502 fer. V in crast. Margarethae
60) f. 198. Alexandro regi Mahmet cesar Zavolchensis bd.
61) f. 199. eidem Fridericus Cardlis bd. Jamnas in Conventione Colens.
62) f. 201. Alexander rex Friderico Cardli. Novbr. fer I ante S. Jacobi. 1502.
63) f. 203. legatio ad Regem a Friderico Cardli et d Petro Senatore Polon.
64) f. 207. Fridericus Cardlis Regni gubernator Constantiensis Polonus bd.
novitas ea quam incertum scripserat ...
65) f. 209. Fridericus Cardlis Alexandro Regi bd. Pendentem adhuc spe

66) f. 210. Alexander rex Friderico Cardi. Wyerbowne, 1502 fer. V Crucis et Felicis
67) f. 211. Fridericus Cardis Alexandro rg. bd. Regia Mtas Hungarie mirat
68) f. 213. Alexander Friderico Wratislo. Insta ante Stanislai. 1502.
69) f. 218. idem eidem Wratislo fer. IV S. Venceslai 1502. (In orbas conventiones nostros. bd.
70) f. 29. Fridericus Cardis. Prelatos Barones Ritualeos
71) f. 221. Idem Jacobo de Mantua consiliario de causis generalibus Mtas
Minor de Observ. Lowicz 29 Aug. 1502.
72) f. 222. idem Caplo Cracovien. bd. putamus nos tantum.
73) f. 227. idem Alexandro regi bd. Cum in conventione Radomiensi
74) f. 228. idem eidem bd. licet negotiatio nostra non erat talis
75) f. 231. idem eidem bd. Expectabamus adhuc heri
76) f. 233. idem eidem. bd. Accepimus copiosas literas
77) f. 235. idem Segismundo primo. bd. Accidit nobis actio
78) f. 236. Alexander Rex Alexandro B. M. bd. Quae acta fuerint cum
79) f. 238. idem Friderico Cardi. 1502 Wratislo die Festo S. Augustini.
80) f. 239. Fridericus Cardis Alexandro regi bd. Cum significaverat nobis
81) f. 241. Fridericus cardis et eppus Polonie Elenae reginae Lowicz bd.
Jam aliquot annos contributa
82) f. 243. Elena ducissa M.D.L. Friderico Cardi et ceteris eppis 1502
in Wratislo fer. IV ipso die S. Venceslai.
83) f. 245. Segismundus Rex Glogovienses Alexandro regi Crac. 1503. 21 Jan.
84) f. 249. Fridericus Card. Andreae Rosa Leopo Leop. bd. Significaverat nobis R. Mtas
85) f. 251. Idem consiliarios maiores Poloniae bd. Cum per nuncium significaverat
86) f. 252. idem Alexandro regi bd. Jam appropinquamus Cracoviae
87) f. 253. legatos a Carole et a consiliariis Poloniae ad Alexandrum regem
bd. Impensius literas quas per acta conventione Calen.
88) f. 261. Responsum a rege Alexandro... bd. Literas Regni per notarium Kothurez
89) f. 267. Fridericus Card. Cresiao epo Wladislav. bd. Reddite sunt nobis
p. 269. Anno Dni MDII die XXIII mensis septembris Opathow exacta per Tartharos
90) f. 270. Fridericus Card. Alexandro regi. bd. Non putamus esse necessarium
91) f. 275. idem Andreae Konieleski Legato cursus sui nuncio ad Wladislaum regem bd. Post tuum a nobis discessum (die 1505 ?)
92) f. 278. idem Wladislao regi. bd. Puto fatis notas esse
93) f. 280. idem Petro Cardi Regnus bd. Plura sunt mercta
94) f. 281. Instituendo bellum expeditionis in absencia Alexandri regis
Datum in conventione gnali Sublicensi fer. II post dnicam Invocavit 1506.
95) f. 291. Fridericus Card. Hedwigi reginae Poloniae natu bd. Ad continuos labores.
96) f. 292. idem Alexandro regi bd. Cum venissem ad vos a Mte Vrae
Ma literas Regni vestras in

97/ p. 295. Ladislaus rex Friderico Caroli. Budae 1502 in festo Ss. Emerici
98/ p. 297. legatio a Ladislao Hungariae rege ad Alexandrum regem Ss. Di-
cunt duo oratores quaedam proxime translata hucusque.
p. 303. Ao Dni MDVI die XIX mensis augusti Alexander rex Vilnae
mortuus et ibidem XI Octobris sepultus.
99/ p. 304. Confoederatio Henrici regis Angliae et Wladislai regis Hunga-
riae et Bohemiae Richemont 10 mai 1502.

---

p. 309 – 339. Listy Tomickiego i Kmity z lat 1505(?) – 1511.
listy Tomickiego ambo Babana Krakowskiego.
4 do Bpanoty Gnieznieńskiego wdy poznańskiego - Wapowskiego.
1 Amico curiam tunc regis Alexandri in Lithuania
1 Amico Romae agenti.
1 do Erazma Ciołka (?).
4 do Jana Lubrańskiego bpa poznań.
Votum seu sententia Tomickiego przeciw Wapowskiemu
obszerne wyliczenie rozmaitych nadużyć Wapowskiego
Japewne Piotra – (może Bernarda ?) dość gadatliwe.
listy Kmity 1508 – 1511. (niektóre w Cz. I.)
4 do Tomickiego – 1 do Piotra Opalińskiego.

---

p. 355. notatki Gorkiego z 1506/7 – Cz. I.
p. 379 – 721. Acta Tomicciana przeważnie pod względem
jednak dużo rożnie i bardzo znaczne różnice.
i.a. między p. 488 a 489 wstawiona karteczka z notatką Gorskiego:
„hoc ponatur Actis dicte postmodum ad diem S. Joannis
Baptiste acte in qua fuit tractatum de prussia per
oratores Cesaris et Regis Polonie. Iste actus
est apud Do. Hostiam Epum.“
p. 559. „Cracovia. Bulla Alexandri VI pendente domino 1500.
XI kal. Junii. z dopiskiem Gorskiego: Bulla haec reposita debuit
inter res et regesta Regis Alberti.“
p. 629. – 635. „In augustissimam Sigismundi primi regis Polo-
niae et Regni Barbare Ungare coronationem Andree Cricii
scholastici Just. carmen.“ rucz. Andrzeja carmen duoper.
p. 636. Joan. Silvius Amatus Scribus do Szydłowieckiego –
z wstępem pochwalnym na Kmitę.

p. 641–652. „Epithalamium ... (texte obargi) per Joannem Dantiscum Arnoldinum ... reperiendum.

p. 677. Descriptio Victoriae de Tartaris anno Dni 1572 ... ad oppidum Wisniowiec per Jaskowskiego — quam Constantinus ... in bonam Cantilenam redegit. Incipit: Ad laudem primi Augustini ... Finit: Valete nunc pueri. — Alia — de Sigismundum superi Joseph Regi — a p. 691–695. incip. „Inclyte rex cui fama loge ... Regis Sigismundi Augusti.

Karty białe str.:

138 Nam. F. IV. 145/b 7

Mss. pap. 20·5 × 31·2 cm., 4 ma rękami pisany, tytuły rubrum, kk. 511 (ty. darte 348–352) opr. w deski i skóry wycisk., na oprawie nadpis:

SECVNDVS TO/MVS RERVM/ POLONARVM/

ANNO 1513 1514 1515 1516 1517

na oprawie w środ. odob. data 1542 (ty. kkowe wycisk. wtedy robione).

Szczegółowych zadnych w tym tomie nie uczyniono spostrzeżeń. Z powodu (zdaje się) pod dużo niewydanych jeszcze, np. mowę Abla o pax 1513 obszerniejszego niż w Act II.

k. 79 sqq. Abla z 1514. — k. 130 sqq. Krytyczego poczęcia: Ad divum Sigismundum Polonie regem post partam de Turcis victoriam („Postremo nunc mihi vertamus dyadema leones") Eiusdem S.R.Mti. („Tandem fama novum ...") Gest Amata Sylvanna do krytyczego („Heroicam epistolam tuam ...") krytyczego Cantilena de victoria („Eia chori resurgamus ...") k. 137–145 brak, k. 146. krytyczego Ad tumulum Dni Casimiri („Est tamen hic tumulus ...") i tegoż „precatio ad regem pro quodam promisso ..." („Vicisti rex cui Fortuna et Tritonia Pallas").—

k. 166. „Ordinatio seu imaginatio generalis expeditionis Christianorum contra Turcos in concilio Lateranensi proposita per Joannem Lascr. Archiepum Gnesn. ..." 15. druk w Act. II.

k. 196. Tytuł abla „Chronikі" Gorskiego nowej wypisany, dzieje mienia nie wcześniej; i nast. karty brak.

k. 202 – Abla z 1515. — k. 296. Abla z 1516.

k. 403 Abla z 1517. — k. 476. wklejona karteczka Gorskiego: „hoc loco reponi debent literae pro conventu Petrovaradinensi ad Russiae radicto. 517. petantur ex Registro Cancellariae."

13g Nam. F. IV. 145/c

Mss. pap. 20.5 x 31.2 cm, 4 ręka ogłam. pisany, str. 936, 5 bnlk. tab samo opraw. jak poprzedni tom.

TERTIVS TOMVS RERVM POLONARVM

ANNORVM 1518 1519 1520.

str. 1. tytuł mss. kilkoma tom. ręk. powtórz.

„Tertius Tomus legatio-/num. responsionum./ literarum. rerumque Po-/lonicarum./ Sub divo Sigismundo primo rege Polonie/ per sapientissimum senatorem Petrum Tomicium/ Epi. Cracovensem Regni Polonie Vicecan-/cellarium aliorumque consultarum dictarum/ scriptarum/. Per me Stanislaum Gorski Cracovien-sem/ & Plocensem Canonicum olim in Cancellaria/ Serenissimi recollectarum et in tomos Tre-/decim digestarum/ Continet annos 1518 1519 1520 pomiędzy ręką XVIII w. „Ex Bibliotheca Collegii Majoris dinatus [poprzedni byli napisani legatus, co wykreślono] 1768 [8 zm. biona z 9].

Prawie tyż samo co do 1518 i Boxy co w Dubn, chociaż zbędne są niewydane listy — str. 285. „Constitutiones conventus Petrikoviensis anni dni 1519." — str. 517. „Anno dni 1520" i tyż samo na karteluszku ręką Gorskiego. Inny str. 599. karteluszka Gorskiego: „Ne reponatur et adscribatur Constitutionibus dni Jo. Lubbranski Epi Posnanien. de bello seu de pace Prussie pro regno. hec etiam approbatur in stipendiatis seu deductis ratis de pratum temporibus Maximi imperatoris facta."

pag. 902. Decreta conventus Petrikoviensis de castris actis tempore belli Prutheni 4 Oct. 1520.

pag. 933. Anglicus wzięty do exercitu ex Germania str. 1520. z listem (Lector mi caras) „Ex Germanica..." Item duc. „Quod Deus esse solet coeptis adversus turcas i do Zygmunta I duc." „Aures tua non meruit Rex..."

Sem. F. IV. 145. e 190 kart. pap., 20'5 x 31'7 cm, pieczęć resztk. XVII w. foram., k. 1-6. 7-7'- oprawa taka jak w 145. f.

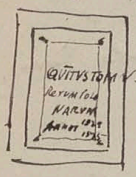

Quintus
Sextus (!!) Tomus lega|tionum responsorum|literarum|rerumque Polonarum| sub duo|gesimundo primo primo Rege Polonie| Per Sa-
pientissimum Petrum Tomicium Episcopum|
Cracovien. Regni Polonie Vicecancellarium|
consultarum. actarum. dictarum scriptarum.

Per me Stanislaum Gorski Cracovien. et|
Plocen. Canonicum eius in Cancellaria scriptorem|
recollectarum. ac in Thomos Tredecem digestarum.

Continet annos 1524
1525

Anni domini
1524.
} errores.

1. a. p. 6te — 11. Instructio data nunciis Capli Cracov. ad synodum provincialem Lancicensem. in. „Praesentato mandato imprimis de mandato ad Cracoviam mittendos.... "

msgty p. 16 a 17 karta ręką Gorskiego: Hic ponantur literae conventus qui circa finem anni 1523 fuit constitutus Piotrkowie. |- Legatio ad Palatinatus et decreta contributionum. |- Petantur ex Regestris.

p. 61 — 69: „Reliquiae et respublicae Polonae Querimonia. Per Andream Cricium Epm. Premisliens." przedmowa proza: „Relligio et respublica Lectori". - potem wiersz: Respublica: „Me" „Ella ego publica res utramam privata vocabar" (nr 74) Relligio: „Mi grandum est mea cara soror quo lumina ducant...." Respublica: „Parce precor mea diva queri nec desce mentem...." następuje dialogus in respublicam. (Ostrzyba) „Quae dea? publica res. Lacera cur veste?...." dalej „Epitaphium Respublicae (Quam tot non poterant...) wreszcie Aliud Epitaphium breviens" (Publica res iacet hic morbo extincta suobus...)

p. 139 — 161. „Bone memorie regine Polonie Alberti Ducis Stolt palatinus Plocensis || contra ducem Constantinum de Ostrogk et contra Rebelliones. leges, miranda leges || 2 daty „In mirata Jeronimi feria sexta ante Penthecosten" a. Dni 1525. ogromnie ciekawy list. Jastold wy-

|| — || ręką Gorskiego i ręką wstawkową.

Sam. F. 145. f. – Mss. pap. 20'5 x 31'5 cm, pieczęć resztka XVI w. – na grzbiecie rękopisu – oprawa: deska obciągnięta papierem – ślady wycisków wypukłych tzw. Jacobi Przemyski legis. Tolcatorum – k. 537.

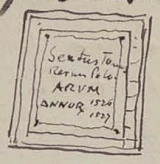

1491

Annus Domini 1526 (rękopisów 6 przerobiony z 5) Sextus thomus legationum / responsionum literarum et / rerum Polonicarum / sub divo Sygismundo primo regi Poloniæ per sapientissimum / senatorem Petrum Tomicki Epm. Cracovien. Regni / Poloniæ Vicecancell. actarum dictarum consultarum et / scriptarum / Per me Stanislaum Gorski Cracovensem et Plocensem / Canonicum ecclesiæ Cancellarie scriptorem collectarum / et in Thomos tredecim digestarum / Continet annos 1526 / 1527.

f. a. k. 100–127 b. „Concertationes Polandri Doctoris Lutherani praedicatoris Ill. dni. Alberti ducis in Prussia quas fecit cum Rudo patre dno Petro Canonico et suffraganeo (!) Plocensi pro verbo dei et scripturarum interpretatione synera quam alter alteri derogabat." Tytuł wstęp Jordanego zapewne. następnie „Contra eundem dnm Petr. Suffraganeum Ploc. reprehensio eius nomine dni 64." następnie list piotra sufragana do księcia Alberta i po 3 listy piotra do polandra i odpowiedzi. Cz. XVI w.!

k. 199 b. Salvus conductus Joanni Alantsee Veneto aromatario Placensi de duabus Mazovie venenis per eum submonstrato sublatis simulpato datus.

k. 257–279. Stephani Broderici ... de conflictu Ungarorum cum Solimano .... historia verissima. – inc. „Opere precium fore"...

k. 335. „Annus domini 1527"

k. 352 sqq. i 358 sqq. druki: wypisy reformacyjne – nabożeństwo

k. 466 b sqq. Erazmiana. – k. 466 b – 469 b. Erasmus Roterodamus Sygismundo I Regi Polonie. inc.: Ut calamum in manus sumpsi Sygismunde Rex ... – Basileæ 11. mai 1527. – k. 470. „In magnum illum Erasmum Roterod. Joannis Longi Silesii Epigramma" inc. „Longa decennali gerebat...

142

Zam. F. IV. 145. g. rkps pap.; 20·3 x 31·3,
jedną ręką XVI w. pisany, tytuły pi-
wszystkie czerwono: str. lb. 912. okł.
jak w poprzednich – – tytuł:

19

Tomus Septimus legationum
responsionum lite|rarum rerumq
Polonicarum | Sub Divo Sigismundo
primo rege Poloniae per Sapientis-
simum Senatorem Petrum Tomicki
Epm. Cracovien. | Regni Poloniae [! sic]
actarum Dictarum consultarum
et | scriptarum | Per me Stanislaum
Gorski Crac. et Ploceñ. | Canonicum
collectarum et in Thomos tredecim |
Digestarum |

Continet annos 1528
1529.

i. a. p. 342 – de capta arce Trenczin reg.
Ferdinando – p. 343. pactio de proditia
arce Trenczin. –
p. 587–625. negocia Prussiae –

18 года 1957 -го дня.

По билету № 9 требуется:

pp. 625-636 ch. v.
kunigdzy 636 a 637 karta 1ska Gdzn.

desunt

hic in cursu huius libri ponentur
tre regule de duos comes Varnos regni
ad Capitaneos, ad Nobiles, ad Nuncios
terre de Quibus conventus terrarum
particulares ac generales in Varsse
via est de dictis simul et legatis
ad eosdem conventus particulares
in via. Item Statuta hec ad tu
colas Ducatus Masovie scripte et
ad conventus particulares Varssovien
si conventuri postea in quali
Varssoviensi ad nuncios ac ad
ferenda onera regni accederent.

hec ex Regestris dni Chodecki
Aut a do. Doctore Gromero petantur.

pp. 637. „Anno domini 1529 ..." Gzerkas
637-650 ch. v.

18 года -го дня.

По билету № требуется:

5 5 h 1

p. 665–673. „Diaetae masoviae unitae regno Poloniae" Joseph Gorski.
Sexta Febr. de unione conclusum et hae vero data et obsignata 14 Febr. 1529."
Nos Prelati et Proceres Regni Poloniae ... manifestum facimus. Quia cum in conventu moderno Warschoviensi ... do każdego artykułu tego dokumentu przypisz Gorski

18 года -го дня.

По билету № требуется:

6 Sb1

Nam. f. IV. 145. h. Mss. pap. 20 × 31 s.
12
pedum regis XVI w. stilb. 1675. Offr.
Jah 14. e. sytul

Tomus octavus lega|torum
responsorum| liberarum rega-
rum rerum|| Polonicarum|
Sub divo Sigismundo primo Rege
Poloniae| per Sapientiss. senato-
rem Petrum Tomicki| Epm. Cra-
covien. Regni Pol. Vicecancell.|
Actarum. consultor. Dictat. scriptor.
Per me Stanislaum Gorscium eius. Cancella|
scriptorem collectas. et in tomos Re-
dactum| Digestarum

Continet annos 1530
1531
1532.

1. a. f. 46. Coronatio Sigismundi
Augusti Secundi - kitka. ~~Zygmunt~~ ojca
koronacyi f. Gorskiego (!).

18 года -го дня.

По билету № требуется:

4254

13

f. 77 – 93. „Romuli Amasei de Pace oratio"

p. 431. Anno Domini 1531.

f. 765. Anno domini 1532

Hans Hartmuth von Cronberg

Hans von Hadstein

18 года -го дня.

По билету № требуется:

1444 Acta. F. IV. 145. i. 14

Mss. pap., 203 x 314 mm, 4 mia rękami pisany, stolb. 880, oprawny
[illegible] pod tomy 145 a. f. g. h. z tą podaną różnicą, że zamiast
wyobrażeń z pomiędzy medalionami proporcami
pod Hectorem, Aeneas, Helena, data wydania 1542. na okładce
TOMVS NOVVS | RERV POLONAR | ANNORVM | 1533 | 1534.

Tytuł rękopisu: Tomus Novus Legati
omnium responsionum
literarum. rerum que
Polonicarum
sub divo Sigismundo primo rege Polonie
per reverendissimum Senatorem Petrum Tomicki
Episcopum Cracovien. Regni Polonie Vicecancell.
actarum. dictarum. scriptarum. consultarum.

Per me Stanislaum Gorski Canonicum Crac.
et plocen. eius du Cancell.ę scriptorem collectarum
et in Tomos tredecim digestarum

1533
Continet annos
1534.

Dużo ksiąg listów i pozwów po 20ty karcie włożona
karta Gorskiego: hic ponuntur Littere contributionum
Anno 1533 distributarum
petuntur ex registris Cancellarie

Et ordinatio dispensationis pecunie
et mutuum prebendarum.

p. 385. "Annus domini 1534"
tytuły w całym tomie są tylko czarne. wypełnione
ołówkiem (np p. 390) znajdują się czerwony. Dużo listów
Tomickiego i korrespondencji Bony.
z tych całe obiaski nieco wyjęte.

145 Mon. F. IV. 145. k.

kss. pap., 20·5 x 31·6 cm, 3 manus saec. XVI ult., 758, oprawa pak popredni, bez zawarcia metalowych sąg z nowego Berkamenu wypisu pak Ego sum pastor, surge et vade, cape crucem sequere, na obt. „Decimus To|mus Rerum| Polonarum|1535"

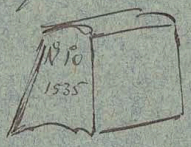

tytuł wyżej:

Tomus decimus lega
tionum Responsorum
Epistolarum rerumque
Polonicarum|

Sub Divo Sigismundo primo Polonie rege per sapientissimum senatorem Petrum Tomicki|Epm Cracoviensem Regni Polonie Vicecancellarium|actarum dictarum responsarum consultarum| Per me Stanislaum Gorski Cracoviensem et|Placentem Communem eius in Cancellaria|scriptorem collectarum et in tomos xiiij|Digestarum.| dopisek gorszego: „Hoc tomo omnes fere sunt Epłe Tomicij."

Z powyższego dużo altów sepmowych 1537 2/3 tomu zapewne nowszego listy Tomickiego nie odpowiadają odsyłaczom 1. a. pag. 406. do listu Tomickiego do Sebast. Opalińskiego bonbrah. dopisek ołówkiem gorszego: „Voluptatibus iste homo totum se dedideral, conviviis, comis, meretricibus amoribus et ioculis. Consuetudinem habebat cum Stanislao Benigna cive Cracoviensi in conversationibus in hortis: cum Jacobo Chelustki, cum —— Czurilo, cum Petro Canarski canonicis Cracoviensibus, hominibus Italica disciplina corruptis. Inter quos in conversationes et horta patriciorum sua et sacerdotiorum morum optimos reddere obliguerunt Episcopi fuerunt et omnes fere de mortuis sunt. Iste vero Opalenskij cum legationem a rege Sigismundo I rege Polonie apud Joannem regem Ungarie dicere orsus est tremere coepit et dicendorum est oblitus. Et voluit sacrificium missae facere missi in insula Episcopi fuctus episcopi. Sed deus de coelis non est et mero ac cibo vigor gitatus morte subita est mortuus."

p. 478. do lista Buyebrejo do Bony 1535 31/6 Plutarch – dopisek Girtanga: „O Corci, ambitiose te cogit adulari in pauem. Sed animo cupiditate vacuo plerisque scriptis detestatus nubebre hoc imperium et mercatum."

p. 563. „Provisio honoris ac famae Jodoci Decii de male gesta officina monetaria accusati." Crac. 10 Oct. 1535.

p. 569. „Edictum adversus Anabaptistas absunde falsos; ad seditionem tendentes." Crac. fer. II. do f. translat. s. Stanislai 1535.

p. 580. Erasmus Roterod. Segismundo regi: „Ut calamum in manus sumpsi Segismunde rex...." Basileae Id. Mart. 1527.

p. 587. Segismundus Rex Erasmo. Ed. Reddita sunt nobis tuae tuae, Erasme doctissime, kalendis Junii scriptae...

p. 588. Erasmus Segismundo Regi. Basileae V Kal. Sept. 1528. In tot studiorum quos praeter valetudinem...

p. 591. Erasmus Petro Tomicio. Basileae, 1528 prid. kal. Sept. Eruditissime praesul, amplex vestrum a me...

p. 593. P. Tomicki Erasmo. Ex conventu gnal. Piotrkov. Ed. Etsi mihi iam dudum ante eam ex tuis perductus...

p. 594. Erasmus Tomicio. Friburgi Br. VI Id. Jun. 1529. Accepi celsitudinis tuae literas XX die Aprilis scriptas...

p. 598. Segismundus Rex Erasmo. Crac. 17 Aug. 1531. Cognovimus traditum esse te contubernium... filium... Sev. Boner.

p. 599. Tomicki Erasmo. Crac. 17 Aug. 1531. Etsi iam dudum nullas a te accepimus...

p. 600. Erasmus Tomicio. Friburgum Br. IV Februarii 1532. Tametsi mihi erat novi quod ad te scriberem...

p. 601. Erasmus Tomicio. Friburgi postrid. kal. Sept. 1532. Habeo gratiam ut debeo plurimam pro isto de me...

p. 606. Erasmus Severino Boxero cart. Zarnov. Friburgi Br. kal. Sept. 1531. „Progeste boni curandam et amici gessi...

p. 612. Erasmus Tomicio. Friburgi X Martii 1533. Obsurgat me Justus Decius...

p. 614. Tomicki Erasmo. Crac. 25 Aug. 1533. Obsurgatum esse te ab Josto nostro Decio...

p. 616. Erasmus Josto Jodoco Ludov. Decio. Friburgi Br. XI kal. Sept. 1534. Respondeo nunc ad epistolam tuam VI Martii scriptam Ord. Regis Pardo debamus.

p. 621. Erasmus Tomicio. Friburgi Br. prid. kal. Martias 1535. Nullam erat argumentum R. praesul...

p. 624. Erasmus. [Decio. ??] bd. Superioribus diebus quarto die Augusti, is erat dominicus, accedit Basileam quidam vere tragicum Zazdrosny Krzysztof Bongartner zabił swą drugą żonę podejrzaną o stosunek ze sługą, gdy ona kąpiała i sama tylko matkę z dwiema służącemi domu).

p. 626–632. Tomicius Erasmo. Crac. 20 Oct. 1535.

Festiva tua atque suppressum elegans epistola... ea boni ea deprecor: Epistola haec Illmi. dni Epi Cracoviensis paulo ante mortem suam scripta fuit ad Erasmum quae tamen quia propter nimiam imbecillitatem et vim morbi subscribere eam non poterat non fuit missa. Et omnium epistolarum est extrema.

p. 636–651. Testamentum Petri Tomicki.

p. 673. Andreas Cricius Decr. Gnesn. in vitam Rdi patris Petri Tomicii.... incip. „Petrus Thomicki Nobilis de domo suis primum Cracoviae deinde Leopoli post Bononiae et Romae.... regis Sigismundi. — Veer brotka, na 1 str.

p. 675–701. „Vita Petri Tomicki Epi Cracoviensis et Regni Poloniae Vicecancellarii. Hosio Epo Varmien. Authore."
„Petrus de Tomice ex familia quae Cumbe gerit insigne claris ortus maioribus...."

p. 703–711. Znani wierze Angielscy, Rozyus, Broderyk etc. na dworze Tomickiego.

p. 713. Doctus vero Lascaro Bonamico professore Patavino praeceptori Hosius Stanislaus d. 13 Julius. Crac. prid. Non. Febr. 1536. incip. „Memini me tibi paulo ante mense revertenti."

p. 717. Petro Bembo Cardi. Stanislaus Hosius. — bd. Antea pudore terrebar quominus aliquid ad te Erasme darem...

p. 721–746. „De Julieta et Tuneto expugnato et rebus a Carolo V Caesare in Africa gestis — Ejusdem Elogium Romero ad Joannem Austriacum Ferdinandi. — XVIII Kal. Sept. 1535. Zdaje się odpis ze współczesnego druku. — „Quanta mihi et quam grata tecum fuerit consuetudo...."

16

Sam. F. IV. 145. k. kwarta pap. 1m. XVI w., 20'5 X 31'3, stron k. 394, oblo 50 obok brak ich na obw., oblo druk pap 145. k. na obl. TOMVS VNDE|CIMVS EPISTO|LARVM COMENDA|TICIARVM. tytuł rękop.

k. 1. „Tomus Undecimus".

k. 2. „Epistole Petri Comitis Episcopi Cracovien. et Regni Pol. Vicecancellarii, promiscue scripte."

Rękopis z listy Tomickiego 1525–1532.

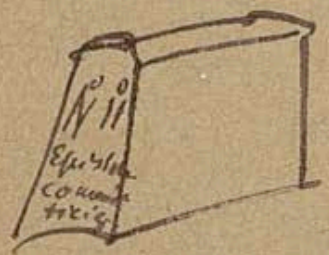

146

18 года -го дня.

По билету № требуется:

145.1.

147 Nam. F. IV. 145. m. 17

Mss. pap.; 212 x 306 cm, 3ma ręka: XVI w. prawy, Stroll. 684, oblatka drewniana, powlekana skórą, brunatną, z ruchem ugniotkami pudełkowa pośrodku twarzy: Salvator. – Petrus. – Paulus. – data 1540. na oblatce

Tomus Duo|decimus Li|terar. Romā|scriptarum (majuskułami)

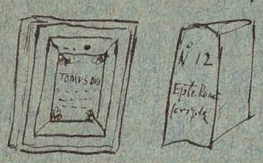

k. 1. Tomus duodecimus.

k. 2. Epistole Sigismundi|primi Regis Polonie ad|Petrum Tomicki Epūm.|pi Cracovien regni Po|lonie Vicecancellarii|de Sacerdotes Romanum|scriptē.

i. a. p. 156 i 157. listy Zygmunta I do Klemensa VII i kard. protektora na marginesach jego sekr.: „Stanislaus Gorenki custos plocensis dictavit" i „Gorenki dictavit". listy bd. o bpstwie płockiem, Erazmie Ciołku etc.

p. 200 i 201. listy Zygmunta I do papieża i Tomickiego do kardynała Sanctor. Quatuor. bd. w sprawie mianowania penitencyarzem u św. Piotra linguae Slavonicae (tj. Illyricae et Polonicae jak w innych listach) po śmierci poprzednika, Stanisława z Krzeczy J. U. D. qui pluribus annis in Italicis gymnasiis versatus – prośba pierwszego polecanego przez niego Łaskiego Michała z Zacanowa, który był potrzeba ibn. Jerzy: dictavit u obu: „Bernard Vapowski dictavit" i „Vapowski dictavit".

p. 542. list Tomickiego do Kr. Stanisława Krzyckiego penitencyarza w sprawie scholarstwa płockiego. Stan. Gorenkiego, i z instrukcyi:

Advocavimus ex gymnasio Patavino doctorem legum quem in studio Cracoviensi stipendiis nostris fovere et tenere volumus ut Institutiones Justinianei Imperatoris Romanum deinde leges profiteatur. Quia vero ut nitis pauci apud nos sunt scholares qui non sint clerici et sacris initiati, rogamus vos impetretis Mtis Regie et nostro nomine indultum oportunum per breve, ut omnibus etiam clericis et in sacris ordinibus constitutis Institutis Justinianei et leges audire in studio Cracoviensi liceat. Capimus enim ex animo ut hic quoque in Regno nostro iuventus nostra Polona cum in legibus in quibus civilis prudentia continetur tum etiam in aliis ingenuis disciplinis eruditur ad quod nos operam et impensam nostram impendere non gravabimur." ..... Dat. in Kielce Kal. Febr. 1524.

p. 595. list Tomickiego do Bonamicha. Bodzyn. 8 Febr. 1535.
ci tuis ad nos litteris serius respondemus ..... " z ustępem:
Quod in Hosium istum nostrum tam fueris suaviter effusus non solum ex litteris tuis verum etiam ex sermone illius et praedicatione abunde intelleximus fuitque nobis id gratius quam ut verbis consequi possimus. Probari tibi mores illius neque ingenium displicere valde nobis fuit cognitu iucundum. Itaque quamquam antea quoque fuerit semper nobis commendatissimus tamen ~~tu~~ iudicio hoc de illo tuo commendationeque ista tua minime vulgari tantum accessit ad nostram in illum gratiam et benevolentiam, ut augendae illius nullus iam locus esse videatur, quia etiam quo est nobis a te diligentius commendatus. hoc adduci minus possumus ut eum in Italiam remittamus cum praesertim ipse quoque ita sibi a nobis satisfieri dicat, ut facilius Italiae se quam nostri desiderium ferre posse affirmet. Secunda vero negat ille se in Italiam redire cupere, sed te videre te audire, te praesentem complecti desiderat. Cuius rei cum in patria sibi sua potestatem futuram speret Italiae se compotem factum putabit, ubi praesentis tui potestas data illi fuerit. Nos autem ne spe sua haec frustretur cum opportunum nobis esse videbitur summo studio contendemus et elaborabimus."

Brak dotąd w tym tomie, którego ostatni list wyrwany bardzo ważny tom nie tylko ze względu na numerus osobistości, zwłaszcza itp. personaliów, lecz dla historii kultury, dla stosunków z Włochami itd. Dużo listów do Erazma Ciołka, dużo dla Łaskiego.

---

148 Nam. F. IV. 145. a. 18

kss. pap.; 21 × 30·2 cm; pocz. rzeb. XVI w. pergam. stroke. 804, oblata pab 145. k. – Na oblasce

„TOMVS TREDE|CIMVS EPISTO-|LARVM IOANNIS| DANTISCI EPIS-|COPI"

p. 1. tytuł rzeczony:

„Tomus tredecimus | Epistolarum regis | Sigismundi primi | et Joannis Dantisci | Oratoris regii |" dopisane barwą rudą przez „per me Stanislaum Gorski Canonicum | collectorum". od str. 13 do 22 wyrwane karty.

p. 525. „Joannis Dantisci oratoris Serenissimi Regis et Reginae Poloniae ad Clementem VII Pont. Max. Maximum et Carolum V Imperatorem augustum de nostrorum temporum calamitatibus. Sylva Bononiae acta IX Decembris MDXXIX." incip. „Ad lectorem. Quam novam delectat nova lector Sarmata vates Edita in latio carmina nostra pharetra? Si ne non alia..." poprzedzony „Sylva. Grande Sophocleo quercanque poema cothurno..." kończy się na str. 542.

p. 545–562. Oratio Romuli Amasei ad congressum Clem. P. VII et Caroli V Imp. Christianum Bononiae habita Kls. Jan. 1530."

Oprócz listów Dantyszka i do Dantyszka pierwszych pięć Krola i Tomickiego i innych, są te listy Krola i Tomickiego pisane do różnych w sprawach magistratu Gdańskiego i poselstwach Dantyszkowych.

Kończy się tom poza tem listu powtórnego do Dantyszka – pierwszego – reszta wyrwana.

Tomiciana.

149

1. Naz. F. IV. 145. o. — fol. 20·3 × 31·8

oblatka wypolerowana, wycinki ozdobne, 3 typy: Scala Jacob, Promissio legis, Idolatria. —

w środku złotem

| TOMVS QVAR= | TVS DECIMVS | LEGATIONV | ANNI DNI | MoDoXXXVI |

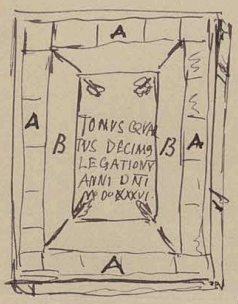

wewnątrz tytuł

„Tomus quartus de | cimus legationum re= | gionum literarum | regiarum" sub dono Sigismundo primo regnante Polonie | post mortem Petri Tomicii Epi Crac. & | Regni Polonie Vicecancell. per Joannem Cho | den Epm Premislien. actor. et scriptorij." „Dei me Stanislaum Gorski Crac. & | Plocen. Canonicum ex religiosis sex Tomos | annorum consequentium collectarum.

Continet hic tomus annum Dni.

MDXXXVI.

Na drugiej oblatce:

1. wycinki na polach A przedstawiają zdarzenia w porządkowaniu na stępujących obrazki: Scala Jacob, Promissio legis, Idolatria. — pole B jest szerokie na 2 cm. — barwa na oblatce nie napisane wycinki: czerwone.

2. wycinki na polach A przedstawiają tuż tematy z Nt. a mianowicie: Surge et vade, Cape crucem tuam sequere, Ego sum pastor. — pole B jest szerokie 1 cm. — barwa na oblatce na napisane wycinki czarne.

Nam. F. IV. 145/15. 145. p. 150 21

Tomus quindecimus | legationum responsorum | literarum rerumque | Polonicarum | sub divo Sigismundo Primo, rege Poloniae | et Joanne Choienski episcopo Cracoviensi regni | Poloniae Cancellario [et Samuele Maciejowski Vicecancellario][1] actarum consultarum, | dictarum scriptarum. | Per me Stanislaum Gorski Cracoviensem | et Plocensem Canonicum. in reliquos sex | tomos redactarum.

Continet annos 1536[2] 1537 1538 1539 1540[2]

Jo. Choienski Eps. in anno 1538 absolutis Comitiis regni | Pietrkowie mortuus est. Post eum: Samuel Maciejowski | Vicecancellariatum recepit.[3]

Oprawa współczesna w brunatną skórę; ślady. Na oprzeszu: „Tomus Quatuor | decimus Rerum | Polonarum. | 1536 | 1537 | 1538 | 1539."
Karty nlb. w początku, kilka kartkowanej, jedna ręką Załuskiego. 2 początku tytuł. – następne 6 kart białych.

1. k. 1. Legatio ad conventum Prussiae Paulo Plotowski praefecto Varmiensi secretario regio data. – incip. „Post dictam salutem .... Est quidem S. M. R. gravibus... b.d.
2. k. 2. Sigismundus primus ... consiliariis Regni Poloniae. – incip. „Singulis annis (solemnis consilia) inire de malis regno rei que publicae impendentibus .... Vilnae 1535" aut 1536 dopisano later praetermissione.
3. k. 3[b]. Legatio ad conventus particulares data. – incip. „Post dictam salutem .... S. M. R. ex quo tempore regni huius gubernacula... b.d.
4. k. 6. Legatio data oratoribus ad comitia Piotrcoviensia designatis.
5. k. 10[b] Promissio consiliariorum regni facta nunciis nobilitarium in conventu Petricoviensi de obtinenda a Rege executione statutorum. incip. Nos praelati .... Quod cum terrarum nuncii nonnullos articulos...
6. k. 11. Decretum dominorum executionis statutorum. 1535.

---

[3] ręką Górskiego.
[2] dopisane ręką Załuskiego.
[1] [...] na marginesie, ręką Górskiego.

7. k. 11. Decretum constitutionum conventus generalis ut fiat executio privilegiorum regni priusquam rex iuramentum subditis praestet et ut ecclesiae monasteria civitates Russia Gdanum Thorunium privilegia sua ita futuris comitiis regis ostendant ac ut ius communi contraria cassentur.

8. k. 12. Ferdinandus rex Romanorum Sigismundo I. o sprawie mołdawskiej. posyła Stefana Cliuschicz. – Vinklapuk (?) 1536 20/I

9. k. 13. Chojeński Joannes eps. Plocen. Joanni Latalski ep. Crac. Vilnae, 1536 Mart. 23. – O Horyunu.

10. k. 14. Petrus Opalinski magister curiae serenis. Sigismundi Augusti regis Poloniae Bonae reginae Pol. – Isprugk. 1536 Apr. 8. – o podróży do Włoch i powrotnej, i o Elżbiecie.

11. k. 16b. Petrus Opalinski Sigismundo Augusto. Insbruk. 1536 Apr. 8. (o Elżbiecie.)

12. k. 17b Petrus Opalinski Bonae. Mantuae 1536 Apr. 21.

13. k. 19. Iuramentum Sigismundi Augusti Lituanis praestitum actum Vilnae in celebri et frequenti procerum et totius nobilitatis magni ducatus Lituaniae feria III in festo s. Marci Evangelistae ante tactum horae tredecimae. Anno domini 1536.

14. k. 19b Praescriptum contrahendi matrimonii inter ... Annam ducem Masoviae et Mgfcum. Stanislaum Odrowąż palatinum Podlac. – imp. „Primum omnium Dni. consiliarii quibus datum est negotium...

15. k. 20. Andreas Critius eps. Guesn. Bonae reginae. Kersheviae, die Cinerum 1536. – o małżeństwie Anny Mazow. – o papierach po Tomickim.

16. k. 20b Idem eidem. Varsoviae 1536 Mart. 1. – o małżeństwie Ann.

17. k. 22. Idem eidem. Lovicii 1536 Mart. 30. – o małżeństwie i rejmie.

18. k. 23. Idem eidem. Lovicii 1536 Aug. 8. – o małżeństwie etc.

19. k. 25b Idem eidem. Uniejów 1536 Mai 27.

20. k. 26. Idem eidem. Lovicii 1536 Aug. 14. o ruchach mazow.

21. k. 26b Instructio secunda de domino duce Masoviae quae nuperrime domino Odrowąż.

22. k. 27b. Joannes Latalski eps. Crac. Sigismundo regi Pol. rex tunc ex Lituania rediebat, redditae regi in Scheressow 1536. – pogłoski o spaleniu się zamku brzeskiego. rzeka Gorstiego dopisana: Nosicus inscript. z drugiej str. rzeka Zatuszego: „Są w popielu zaś tonie". – 1536 Oct. Cracov.

23. k. 31. Annus domini 1537. „Sub finem anni 1536 indictus fuit conventus generalis regni Cracoviae ad diem omnium sanctorum. Ad eum conventum rex e Lituania venit. Arcem Cracovensem exustam invenit. Regnum id erat seditionis domesticae et comitiorum turbulentarum ac furiosae actionum ut in sequentibus apparet." dop. Gorstiego. 4 karty innego formatu, treść zapisana włoską – odnosi się do sejmu

(k. 31–34⁶ listy konwokacyjne Zygmunta I do senatorów z Wilna, 1536, 21 Jun. i 20 Aug. oraz consiliarzów mniejszych (z klauzulą do mniejszego wezbrania osobą) z 20 Aug. – k. 32⁶–34⁶. Legatio a Regia Mte. ad conventus particulares missa. obwarowania i negotowa. – k. 34⁶ consiliarzów pomorskich Vilae 4 Oct. 1536 – wrzenie na tyjże karcie, (28) Severino Boner castellano Zarnowcensi, o fozjarze zamku, Brzeziu, 29 Oct. 1536.

29. k. 35. Sebastianus Opalenicki custos Pomeranen. secretarius ac nuncius regius ex conventu Colensi. do króla. o prebendzie wyborów i obrad, zaleca listy wybranych posłów i polskie, duchowne, instrukcyje. Kolo, 1536 Oct. 19.

30. k. 37⁶ Sigismundus Augustus II rex Poloniae iurat leges iura privilegia immunitates regni conservare et donec viverit rex pater imperium in regno sibi ejus non usurpare. 6 Febr. 1536(7) 1537

31. k. 39–46⁶. Conventus regni generalis ad diem S. Martini Cracoviae indictus qui 82 diebus duravit hoc est a duodecima Novembris 1536 usque ad 2 Martii 1537. – Concordata consiliariorum cum nuncijs terrestribus super postulatis equestris ordinis regni Poloniae. – Quae tamen omnia post longas deliberationes et contentiones in eodem conventu factas ad effectum non sunt deducta. Quia cum rex nonnullis postulatis non assensisset, ne infecta conventus est solutus. – z uchwałami i przyzwoleniem lub odmowieniem pier króla.

32. k. 47. Litterae regis Sigismundi patris de iuramento fidei sui regnicolis prestito. Cracoviae 1537 Febr. 6.

33. k. 48. Iusiurandum rex Sigismundus filius regnicolis prestitit. eod. tem.

34. k. 49. Edictum adversus autores famosorum libellorum. Crac. 1536 Febr. 1.

35. k. 50. Contributio czopowe. (rozbaz krzewski) 1537 Mart. 28. Crac.

36. k. 52–60. Expeditio belli in Valachos. – zawiera. 36. Litterae formatae restrictae. Crac. 19 Febr. 1536. – 37. Litterae recredentiales restrictae. Crac. 8 Mart. 1537 – 38. Litterae ad capitaneos de publicandis litis restrictae. 18 Febr. – 39. ad exactores. k.d. o prowizje. – 40. ad abbates. o zaległe pensiones annuas et stationes nobis et physico nro debitas. – 41. Tertiae restrictae Litterae. Crac. fer. VI. infra Octavam Paschae. – 42. (k. 55–58⁶) Constitutiones quomodo nobilitas eundo ad bellum et in castris gerere se debeat. wydane na sejmie, 6 Febr. 1537 Crac. – 43. Litterae ad castellanos i 44 Litterae ad capitaneos et nalezytem oglonem tytl postremowski wojennych. Crac. Sabb. post Paschae 1537.

45. k. 60. Legatio regia ad ordines Prussiae in comitiis Thorunii congregatis. ... Aliquot iam annis Serenmus Rex ... satagens rerum ... k.d.

46. k. 61⁶ Responsum a rege datum oratori Joachimo (!) marchionis Brandenburgensis Joachimo Maltzano. k.d.

47. k. 62⁶. Instructio data Fabiano Cremae ad Georgium ducem Legnicen. (Poselstwo na Śląsk sprawa krotkie). sem.

48. k. 63. Responsum a Sigismundo primo rege Poloniae datum ad legationem Joachimi Marchionis Brandenburgensis. 18 Jan. 1537.

49. k. 63. Legatio a Sigismundo primo Rege Polonie ad Ducem Prussie Albertum marchionem Brandenburgensem. 5 Martii 1537. – Thomas Sborski hanc obivit.

50. k. 65–70b Legatio ad Paulum PP. III Thomae Soborski data in Mass 1537. – obnenna – publicata : tajna.

51. k. 70b Sigismundus ... Cardli. de Jenuensis. b.d.

52. k. 71b Sigismundus ... Cardli. SS. IV Coronator. Crac. 1538 Apr.

53. k. 72b Instructio eorum, quae Romae per Andream Cramborski agi debent. o sprawach osobistych Jacobowych.

54. k. 75. Joannes Choriensis eps. Crac. Cardli. SS. IV Coronat. Antonio Pistoriensi regni protectori.

55. k. 76. Idem Michaeli de Pacranow doctori. list otwty – Jakubowa

56. k. 77. Sigismundus rex ... Paulo PP. III. b.d. Cum ordo equestris in regno nostro ... o jakimś intrizie na dzielanat Gniezneńskie.

57. k. 77b Idem Antonio cardli. Pistoriensi protectori. o tenże.

58. k. 78. (charta oblongata) Choiensis do ?? krewja pabiegos. Crac. 1537 Nov. 16.

59. k. 79. Joannes Choriensis eps. Crac. Cancell. r. Pol. Georgio marchioni Brandenburgens. b.d.

60. k. 80. Informatio duo. Ocrieski ad Caesaream Catholicam Majestatem Sacratissimam Poloniae Reginae et Regnalis Statuum nomine data. o sakcessyę Niedzyolanską. obwenna nevr i niedbawa dla Kony.

61. k. 84. Joannes Choriensis et Severinus Boner rapparsus Sigismundo primo, rege Poloniae. – dopisek kopisty: „Rex tunc erat in Silesia, illat Leopolim ad castra exercituum contra Valachos." dopisek gorszego: „Regis Ferdinandi et Valacorum legati agebant Cracoviae. petentes indutias et tractantes cum Joanne Choriensi eps. et cum Bonero in absentia regis poloniae."

k. 85b–89b biale. — 62. k. 90. Joannes Choriensis eps. Crac. ... regem e castris ad Leopoli reversum hac gratulatione in Ecclesia cathedr. Cracoviensi cum suo clero excepit. – incip. „Tanta pietas, religio ..."

63. k. 91b Responsum a rege per dnum Samuelem Maciejowski delatum Crac. secretarium magnum.

64. k. 92. Joannes Choriensis ... Alberto duci in Prussia. Crac. 1537 Oct. 10.

65. k. 93. Legatio ad Ferdinandum Romanor. ac Bohemiae regem a Sigismundo Polonie rege missa in negotio dominii Cracoviae.

66. k. 95. Legatio ad Joachimum marchion. Brandenb. et ad uxorem eius Hedvigem pro eam Reginam ...

67. k. 96. Legatio ad Prussiam missa tunc cum Rex esset in castris ad Leopolim. Nicolaus Kyjover Cubicul. Regius hanc legationem obivit Terra Sept. a° Dni. 1537.

68. k. 96b. Joannes Chorensbi epc... Sigismundo Regi. b.d. Quaestori a dno noiato
69. k. 97b. Joachimus marc. Brandenb., Georgius mar. Brandenb. dux Opolien. Fridericus dux Legnicen. Sigismundo Regi. – Legnica 1537 Oct. 16.
70. k. 98b. Sigismundus rex ..... odpowiedź tym razem to. Crac. 1537...
71. k. 99. Joannes Chorensbi... Joanni de Tarnow comiti castellano Crac. exercituum regni Polonie capitaneo generali. – Dum rex esset in castris ad Leopolim haec litterae sunt scriptae. – Crac. 1537 Sept. 3. b.d. exp.
72. k. 100b. Contributio in Prussia 1537. Oct. 26 Crac. od k. 102 do k. 111 jest inny typ. – Nagłówki prosaic inny – reszta inna.
73. k. 102. Joannes Chorensbi epc Plocen. Sigismundo de Herberstein regis Ferdinandi consiliario. Vilnae, 1536 Oct. 11.
74. k. 102. Andreas Cricius Sigismundo regi. – Gaudet se ad cancellariatum regni Poloniae commendatum – b.d. jest mowa iste semper
75. k. 102b. Joannes Chorensbi epc. Crac. Cancell. do ?? Tarnowskiego mozg. inny. „Agnosco singulare studium in me Majestatis Tuae... mozg. kurta?
76. k. 103b Joannes Chorensbi... Hieronymo Caroli. Ghimatio. Crac. 20 Nov. 1537. z polecenia Kazyana ct. dopisek Gorskiego. Nowiny jest. z Niemiec, prawie zbyt wyrobiony oplatam kurzy.
77. k. 106. Joannes Chorensbi... Caroli SS. TU. protectori. 20 Nov. 1537.
78. k. 107. Idem Paulo PP. III. – ta sama data – o tozsamo t. oplaty.
79. k. 108. Sigismundus rex Paulo PP. III. p.m. b.d.
80. k. 108b Sigismundus rex Joanni Dantisco postulato epo. Varm. b.d. inscr. Quaestus Vobis. Paulus Plotowski... actionem sibi intenti p. Quaestum Gallum
81. k. 109. Sigismundus rex capitulo Varmien.
82. k. 109b. Sigismundus rex Ferdinando Rom. regi. b.d.
83. k. 110. Idem eidem. Crac. 28 Jan. 1537. – Redditae sunt nobis Mtis. Vrae. Litterae die 23 Decembris Viennae datae...
84. k. 110b Idem eidem. b.d. inscr. Non concedimus Mti. Vrae. k. 111b – 112b brak. – k. 113. „Annus domini | 1538."
85. Gl. k. 113b – 121b materyały do sejmu 1538. „Sub finem anni 1537 litterae regiae emissae indicentes conventus regni ad diem S. Trinitatis Regnum 1538 Petricoviae." – 85. list Zygmunta I do senatorów Crac. 20 Oct. 1537. – 86. do senatorów mniejszych. – 87. nobilitati regni Poloniae. – 88. Consiliariis maioribus. inscr. Memoria tenet procul dubio... 89. de thelonearis et contuberniis officiis tollendis Sigismundus rex Poloniae capitaneis... 90. Legatio ad conventus particulares qui habiti sunt ante conventum generalem Petricoviensem pro die SS. Trinitatis regnum indictum 1537." – 91. Sigismundus rex Ioanni Gorski notario terrestri Belzensi fideli dilecto. Crac. 20 Oct. 1537.
92. k. 122. Sigismundus rex Lucae de Gorca. b.d. Pro eo amore quo
93. k. 123 – 132. opis sprawy na sejmie petrkowskim 1538. Gorstrzeżo? że mieszczanie o Rzeszowiem. Wagowy.

97. k. 133–150. dupl. „Decreta et constitutiones publice in Conventu generali Piotrkowien pro festo sancto Trinitatis Regnum. Anno Domini 1538. Consiliariorum Regni et honestiorum terrarum nuntiorum consensu facte." Ita adnotacje: ante tytuł na karcie pod boreusz. A, A2 ... (A6) — (C6).

94. k. 151–157. Litterae contributionis (in conventione generali Piotrk. fer. V ante Dom. Exaudi Anno 1537

95. k. 157b. capitaneis terrarum Regni. ... terrarum podatkow

96. k. 158. de valore polonicae ac lituanicae monetae ut in utraque harum utraque moneta recipiatur.

97. k. 159. Occlusio viae mercatoribus in Hungariam et Silesiam

98. k. 161. Edictum ne Poloni vadant ex regno ad quamcunque exteriorem. in Convent. gener. Piotrkowien. fer. V. ante dominicam Exaudi. 1538.

99. k. 161b. Praelium et conflictus Polonorum cum Valachis ad fluvium Scheretk. prima februarii 1538. — Dopisek: Eo autem tempore, videlicet in Januario et februario, comitia Regni generalia in Piotrkow agebantur turbulenter. Sed postquam nunciatum est nostros esse caesos turbae istae tunc sedatae. et de defensione ac ulciscendo hoste solide consultatum. — nastepuje opis zabitych.

100. k. 163–166. Querela respublicae Polonae per Clementem Lauterum

101. k. 166b. Instructio ad conventum particularem Opatoviensem ex conventu Piotrcoviensi 1538. haec legatio missa fuit ad terras Posnaniensem, Sandomiriensem, Lancicensem Brestiensem et Rocensem.

102. k. 169. Sigismundus rex Paulo III. P.M. b.d. si fuit aliquando...

103. k. 169b idem Cardli. Ghinucio. b.d. Videmus patrum omnes. wenyston

104 k. 170. idem Antonio M. IV Cardli. Pistorien. protectori. b.d. 3 Listy do tubanen Girka.

105. k. 171. Instructio ad coesarem Turcarum Erasmo Lasthanowski castellano Brestensi data Crac. 7 Mai 1538. — 176. ... ad Bassas, ad Asiabassam, ad Joannem regem Ungarie.

106. k. 177. legatio ad Synodum clari Piotrcovie habitam quinquagesima Mai anno 1538. (chyba fragment, tylko 2 dostarczone przez dr)

107. k. 178. Federa inter regem Bohemiae Ferdinandum et regem Poloniae Sigismundum eorumque regna et dominia inita per commissarios et legatos utriusque regni conducta 7 Junii 1538.

108. k. 184. legatio de rupeis conferendis inter Sigismundum regem Poloniae et inter filium Ferdinandi Romanorum regis. data Joanni Dantisco Epo Varmiensi et Joannio Latalski pal. Posnan.

109. k. 186b Sigismundus rex Ferdinando Rom. Regi.

110. k. 187. Mandatum et plenipotentia oratoribus data ad omnia concludenda in negotio matrimonii. — 187b promissio regis Sigismundi de ratificatione matrimonii. — 188. — Joanni Dantisco (o pęcz dorobiona).

111. k. 189. Contractus de matr. monio inter regem Poloniae et filiam regis Ferdinandi. Wratislaviae, 1538 Jan. 16.

112. k. 192b Oratio de negotiis inter Sermum. Do. Sigismundum II regem Poloniae et inter filiam Ferdinandi Romanorum Regis. / Hanc Legationem Do. Joannes Chorenski Epus. Crac. R. Pol. cancell. et Vice-par. suscepit. volebat enim ipse legationem hanc obire. verum morte praeventus non obiit. Alii legatis manus hoc mandatum fuit, videlicet Epo Varmiensi et palatino Posnaniensi.

113. k. 197. Verba procuratoria Epi. formulae sacerdotalis.

114. k. 197b Litt. patentes Jamoratae. Pultusk, 20 Jul. 1538.

115. k. 199. Sigismundus rex Ferdinando Rom. regi. 1538 Aug. 19 Crac.

116. k. 203. Oratio ad Sigismundum Augustum regem Poloniae habita in exceptione eius per canonicos Cracovienses in redita ab exercitu.

117. k. 205. Oratio ad Petrum Jamoratum Epum Crac. in eius receptione ad Eccl. Crac. dicta per dnum Samuelem Macieiewski Decanum Crac. in aede Divae Virginis in foro Crac. 1a vig. Sim. et Judae Apostolorum. Sabato, quae fuit 26 Oct. 1538.

118. k. 207. Sigismundus rex Landgravio Hessiae. d. Schlichtingi Cracoviae.

119. k. 207. Idem Joanni regi Hungariae. 11 Dec. 1536.

120. k. 207b legatio a Sigismundo rege Poloniae ad Joannem regem Hungariae eiusque praefectos, item ad capitaneos regis Ferdinandi in Hungaria. Data Joanni Dutowierski anulico.

121. k. 208b [1539] Sigismundus rex Georgio monacho Epo Varadien. Thesaurario Hungariae. d. d. — Do k. 118—121 zdaje się z innej sprawy bolesławskiej pochodzić. podobno jak ta..... nagłowki innej, i ta to nowy zapewne z 1536. karty, pięć kolba kart zostało wydartych — pewnie przez Zalu[ski]. k. 209 biała. — k. 210. „Anno domini 1539. Sub finem anni Dni 1538 Indicta fuerant comitia regni in Piotrkow ad diem S. Andreae Apostoli. Verum cum rex propter aegram valetudinem de illuc non posset, comitia ipsa Cracoviam ubi decumbebat transtulit, invitis consiliariis maiorem Poloniae qui credebant non regem aegrotare, sed consiliis Bonae reginae commutationem hanc concionum fieri. Tenebatur ac negotiis Cracoviam conveniebant. Nonnulli vero consiliariorum et nuncii nobilitatis in Piotrkow venientes cum duce de Gorca Epo Cuiaviensi substiterant. Vigesima tandem die decembris sequentis rex aeger visa cum octo consiliariis Minoris Poloniae consultare coepit. Quamobrem pagri ac proceres consiliarii isti et per literas et coram obiurgati sunt a Regina.

122. k. 216b. Hrae. conventuales. (matery ał pudsepnowey) do k. 216. – Listy brolewskie do senatorow, starostow i rathmanow na sejmiki, wszystko z daty Cracoviae 7 Oct. 1538.

123. k. 217. Bona regina Lucae Gorka epo. Crac. 23 Nov. 1538.

124. k. 218b. Brano super conventus da senatu praesentibus terrarum nuncijs in prima sessione dicta per Samuelem Maiorowski Decanum Cracoviensem. „Poniewasz asz do tych czasow... 3½ bart po polsku – ciekawa bardzo propozycja brolewska na sejm.

k. 222 vacua. – 125. k. 223–228. Statuta in conventu generali Cracoviensi condita consentientibus regni ordinibus. (po łacinie) 16 Martii.

126. k. 229–232. Pax cum Stephano Voievoda Valachiae. – publikacja tamtejsza a po polsku sam tytuł.

127. k. 233–260. Inklady z Ferdynandem o prawy wegierskie na sejm 1839. – 1. Responsum a Sigismundo rege oratoribus Ferdinandi. – 2. Sigismundus rex Ferdinando regi. Crac. 1539 Mart. 24. – 3. Legatio a Sigismundo rege ad Ferdinandum regem Joannis de Tenczyn cast. Wiślic. Mearsch. curiae Regiae, et Joannis Vilanowski cantoris crac. secret. regio data. – 4. Sigismundus Rex Gabrieli, Stephano, Emerico, Antonio Brugelio de Mummona (Homonay?) 22 mart. 1539. – 5. Sigismundus Rex Joannis de Tenczyn et Joannis Vilanowski oratoribus suis. 26 Apr. 1539. – 6. idem Ferdinando regi. 26 apr. 1539. – 7. Responsum a Ferdinando Rege Joannis de Tenczyn et Joannis Vilanowski Pragae data. – 8. Concordia et pax inter Ferdinandum et Joannem reges super regno Hungariae. Varadini in f. bti Matthiae apli. a° dni 1538.

128. k. 261. legatio a Joachimo Marchione Brandeburgen. et ab Hedwigi eius uxore ad Sigismundum patrem regem Pol.

129. k. 263b Contractus matrimonii inter Isabellam filiam regis Pol. et Joannem reg. Hungariae.

130. k. 267b Pratis conclusio matrimonio facta per... Samuelem Maiorowski epm Chelmensem praecancellarium. – 2ga mowa marszałkowa.

131. k. 270b Instructio data legatis ad Joannem regem Hungariae cum sponsa missis. Deduxerunt autem illam Stanislaus Turbo epus Premisliensis Petrus Opalenski castell. Gnesnen. idem curiae Magni regis rumorum.

132. k. 272. Sigismundus rex cardli de Ghiminis. Crac. 7 mart. 1539.

133. k. 272b. idem cardli Pistoriensi. z tegoż daty. oba za Trebicowskim.

134. k. 273b. idem Paulo PP. III. 7 mart. 1539. o kanonizacyi bł. Jacka Mennis nos.

135. k. 274. idem eidem. Crac. 10 mai 1539. Etsi non nescirent...

136. k. 275. idem Stephano voievodae Valachiae. 12 mart. 1539.

137. k. 275b–279. Poselstwo Jakóba Wilanowskiego do Sulejmana (po polsku) i do Zapolyi (po łacinie). Listy brolewskie do obu. 29 Mart. 1539. Wilanowski powraca z Turkow naty[illegible] zostaie [illegible] do Zapolyi.

138. k. 279 b. Sigismundus Rex Antonio cardli. Pistoriensi. 1539 Apr. 2.
139. k. 280. idem Petro Landi duci Venetiarum. 1539 Apr. 3.
140. k. 281. idem Joanni aeppo. Gnesnens. 1539 Apr. 3.
141. k. 281 b. idem Ludovico com. pal. Rheni et Joachimo Brandenb. 1539 Apr. 9.
142. k. 282 b. idem Alberto duci in Prussia. 1539 Apr. 17.
143. k. 283 b. idem Christiano regi Daniae. 1539 Apr. 17.
144. k. 284 b. idem Joachimo march. Brandenburg. 1539 Mart. 6.
145. k. 285. idem Alberto duci in Prussia. 1539 Mart. 6.
146. k. 286 b. idem ad electores imperii. (de imperii Caesaris Turcarum) 1539 Apr. 26.
147. k. 289. Henricus VIII rex Angliae Carolo V caesari, Regibus populoque Christiano salutem et concordiam. de Synodo Vincentina. VI Idus Apr. 1539. Cum non sit probum
148. k. 293. Sigismundus rex Paulo PP. III. 1539 Apr. 29. Eae nunc sunt regni
149. k. 293 b. idem cardli Antonio SS. 10 Coron. protectori. de turbatis Hungariae
150. k. 294. idem eidem. 1539 Mart. 6. de Hospitum praesentia Sculteto
151. k. 295 b. idem Alberto duci in Prussia. 1539 Mai 7.
152. k. 296. idem Stephano voievodae Valachiae. 1539 Mai 12.
153. k. 296 b. idem Joanni Latalski aeppo Gnesnens. 1539 Apr. 10.
154. k. 297 b. idem Ferdinando Romanorum regi. Crac. 1539 Mai 13.
155. k. 298 b. Hieronymus de Lasko Joanni com. a Tarnow. Vienna Mai 14. 1539.
156. k. 300 b. Legatio ad Joachimum marc. Brandenburg. 12 Mart. 1539
missa, quam Stanislaus Lasci obivit. (pro Polonia)
157. k. 302. Stanislaus Lasci cast. Premanten. Sigismundo regi Polon. de Hospitibus
158. k. 304. Sigismundus rex Petro Gamrat. Cracov. 1539 Jun. 1. de Hungaris
159. k. 304 b. idem Jacobo epo Wratislav. Crac. 1539 Jun. 7.
160. k. 306. idem eidem. Crac. 1539 Jun. 10.
161. k. 307. idem Isabellae Hungariae reginae. 1539 Jun. 18 Crac.
162. k. 307 b. idem Joanni Hungariae regi. 1539 Jun. 19. Crac.
163. k. 308 b. idem Ferdinando Romanorum regi. 1539 Jun. 19.
164. k. 309. idem Camenecensi, Plocensi et Trebovien. capitaneis. 1539 Jun. 23.
165. k. 309 b. idem Lucae de Gorka epo Vladisl. 1539 Jun. 23 Crac.
166. k. 310 b. idem consiliariis regni primoribus. 1539 Jul. 2. Qui ad Sermum. Dum.
167. k. 312. idem consiliariis terr. Prussiae. 1539 Jul. 6. Quae comitia non sunt
168. k. 312 b. idem Joachimo march. Brandenburg. 1539 Jul. 6. habita.
169. k. 313. idem Jacobo epo Wratislav. 1539 Jul. 8.
170. k. 314. idem Joanni Hungariae regi. 1539 Jul. 8. } Cracoviae.
171. k. 315. idem Joanni a Tarnow. cast. Crac. 1539 Jul. 10.
172. k. 316 b. idem Alberto duci Prussiae. 1539 Jul. 18 Crac.
173. k. 317 b. idem Joanni Dglcen(?) de Lasko canonico Pataviens. 1539 Jul. 18.
174. k. 318 b. Responsum Sigismundo oratori regis Ferdinandi
datum Cracoviae 7 Septembris.
175. k. 321. Responsum nuncio Joannis regis Hungariae datum a Sigismundo rege.

176. k. 322. Sigismundus rex Ferdinando regi. 1539 Jul. 22.
177. k. 323. idem Andreae de Gorka castell. posn. 1539 Jul. 31.
178. k. 323b. idem commissarius ad Glogoviens. conventum deputatus. 1539 Aug. 16 Cracoviae.
179. k. 327. Sigismundus rex Hieronimo Zielislawski. 1539 Aug. 5.
180. k. 324b. idem palatinus Culmens. et Marienburgens., castellanus Elbingens. et Stanislao Kostka thesaurario terr. Prussiae. 1539 Aug. 5. i mandatum baunitionis na owego Hieron. Zielisława obrego, na Stanisława Gdawnisanda thesaurzyli.
181. k. 326. Sigismundus rex cardi. Antonio SS. Quatuor. z polecenim pabiegos Achacego Jordana, kłory po t dworu gon bawiem kaz go stai. — Gorski dopisuje „o indignam postulationem. vir erat indignissimus". 1539 Aug. 6.
182. k. 326b. idem Paulo PP. III. w tejże sprawie.
183. k. 327. idem commissarius ad conventum Glogoviensem deputatus. Crac. 28 Septembris 1539.
184. k. 328. idem Joanni de Tarnow et Petro Kmita Crac. 1539 Aug. 7.
185. k. 328b idem Achatio Cemae cast. Gedanens. 1539 Aug. 7.
186. k. 328b idem civibus Gedanensibus. 1539 Aug. 7.
187. k. 329 idem Paulo PP. III. 1539 Aug. 12. za Sebastyanem Brandtem
188. k. 329b. idem cardi. Antonio SS. Quatuor. 1539 Aug. 12.
189. k. 330. idem Paulo PP. III. 1539 Aug. 12 za Samuelem Maczyń. na Chełmie
190. k. 330b idem Cardi. Antonio SS. IV. — Aug. 12,
191. k. 331b. idem Paulo PP. III. Aug. 12. za Janem Wł. Lanowskim na Kamyan
192. k. 332. idem civibus Watislaviensibus 1539 Aug. 13.
193. k. 332b. idem Joanni de Tarnow et Petro Kmita. 1539 Aug. 13.
194. k. 333. idem Sulejmano Turcar. Imperatori. Crac. 1539 Sept. 2.
195. k. 333b. idem Ferdinando Rom. regi. Crac. 1539 Sept. 2.
196 k. 334. idem Joanni Wł. Lanowski. Otto Camenecen. et Petro Kmita pal. Crac. — 1539 Sept. 26.
197. k. 334b. Joachimus marchio Brandenb. Sigismundo regi. Hoabergae, die Sanctae post festum s. Aegidii 1539. wazne te listy o zmianie wiary.
198. k. 335b. Sigismundus rex Joachimo marchioni Brandenburgen. socer genero salt. Crac. 1539 Sept. 26. o zmianie wiary.
199. k. 338. Sigismundus rex eidem. 1539 Nov. 15 o zmianie wiary.
200. k. 339. idem Hedvigi march. Brandenb., principae, uxori Joachimi marchionis electoris. fer. IV ante f. s. Stanislai 1539 1540. pisze list o zamianie wiary Joachima męża jej.

201. k. 340ᵇ. Sigismundus rex Alberto aeppo Moguntino. 1539 Dec. 6.
202. k. 341ᵇ. idem Ioanni Hungariae regi. 1539 Oct. 8.
203. k. 342ᵇ. idem eidem. Oct. 10.
204. k. 343. idem Cardli Antonio SS. IV. 1539 Oct. 11.
205. k. 344ᵇ. idem Rigensibus. 1539 Oct. 11.
206. k. 345ᵇ. idem Paulo IV III P. M. Etsi deliberatum mihi est. 1539 11/X.
207. k. 347. idem Hermanno Mgro Livoniae. 1539 Oct. 11.
208. k. 347ᵇ. idem Ferdinando regi. 1539 Oct. 12.
209. k. 348. idem eidem. 1539 Dec. 6.
210. k. 349. idem Ioanni Wilamowski nonato Epo Camen. 1539 Oct. 20.
211. k. 350. idem Ioanni a Tarnow et Petro Kmitae 1539 Oct. 29.
212. k. 350ᵇ. Suleiman Turcorum imp. Sigismundo regi.
213. k. 351. Sigismundus rex Suleimano imperatori. 1539 Nov. 12.
214. k. 352. Sigismundus rex Alberto duci Prussiae. Crac. 23 Dec. 1539.
215. k. 353. Responsum Rmo. dno. Francisco de Frangepanibus aeppo Colocensi Serenmi. dni. Hungariae regis legato datum Crac. die 27 Nov. 1539 per dnum. Samuelem Maciejowski Vicecancellarium. – k. 355. eidem publice responsum.
216. k. 356. [bez tytułu] mowa Frangepanego posła. – pozostawiono miejsce na tytuł.
217. k. 358. legatio ad Ferdinandum Romanorum Hungariae Bohemiae regem missa. | Rndo dno. Ioanni Vilamowski epo Camenecensi designato data ac missa penultima Decembris 1539. Is Romam vadens in altera legatione hanc Viennam descendens coram Rege Ferdinando dixit.
218. k. 362. Responsum ad praecedentem legationem a rege Ferdinando Dno Ioanni Vilamowski epo Cameneccen. datum. Quod responsum ipse dns. Vilamowski perscripsit misitque in Poloniam ad Regem, solus vero recta ad summum pontificem cum altera legatione profectus est.
219. k. 366ᵇ. Sigismundus rex cardli. Ghinutio. Crac. 30 Dec. 1539.
220. k. 367. idem cardli. SS. IV protectori. taż data. – k. 367ᵇ vacua.
221. k. 368. legatio ad summum pontificem Paulum III | Data Rmo. dno Ioanni Vilamowski epo Camenecen. designato die penultima m. Decembris 1539.
222. k. 370ᵇ. Breve aplicum. per Ioannem Vilamowski epum Camenecen. oratorem allatum .... Venit ad nos cum litt. .... Romae ap. S. Petr. 23 Apr. 1540.
223. k. 372. Sigismundus rex Paulo IV III P. M. Vilnae 25 Iul. 1540.
224. k. 372ᵇ. idem cardli. SS. IV. Vilnae, 24 Iul. 1540. (tenemus promisisse ex)
225. k. 373ᵇ. idem Ferdinando Rom. regi. Crac. 1539 – bez bliższ. dat. Memorandum
226. k. 374ᵇ. Ferdinandus Rom. rex Sigismundo regi. Viennae 19 Nov. 1539.
227. k. 375ᵇ. Sigismundus rex Ferdinando Rom. regi. Crac. 1 Dec. 1539.
228. k. 376ᵇ. idem Carolo V imperatori. Crac. 30 Oct. 1539.
229. k. 378. legatio ad caesarem Turcarum latine scripta dno Sobocki data 22 Decembris anno 1539. ~~po polsku~~
230. k. 382. litterae caesaris Thurcarum quas Sobocki orator ab eo attulit.

231. k. 383. Responsum quod Soboreh a Turca attulit. Jo polskie odpowiedzi banow i urzędników ottoms. wstęp że Turcy nie mieszają się w stan. z K. Szymonem Bielskim który z praeszłymi do pierwotnemy powrót.

232. k. 385. Sigismundus rex Suleymano caes. Thurocomm. Vilne, 10 Jul. 1540.

233. k. 386. 387 Legatio ad regem Joannem Hungarie Magno duo Petro Kmita de Wiśnicz pal. et capitaneo Crac. regni Pol. marschalco ultima dec. 1539.

234. k. 397. Instrucio data et contra data Sermae Reginae Isabellae de Hungaria per Sermum Dum Joannem regem Hungarie 22 febr. 1540.

235. k. 396. Sigismundus rex Isabellae reginae Hungariae. Crac. 14 Apr. 1540.

236. k. 397–398. Renunciacio omni iuri et successioni ... formula sacramenti a civium pro regina Isabella ... Instructio Joannis Abgsi decani Cracoviensis ... sume abia do malżonstwa Isabelli – bez wag.

Na karcie 398 koń (według jednej numeracyi 654, według drugiej 421) kończy się ten tom. Kilkanaście zapisanych kart następnych wyrwano jeden przed zaleceniem, który na wierzch. str. tytuły obiadów ważniejszych tego tomu wymieniał.—

Tom ten jest jakimś zbiorem bibliotecznym odrębnych fragmentów niezupełnie wygodnemu. — Na dolnym brzegu napisane ręką XVI w. „N. 15 | 1537 | 1538 | 1539." z czego wnosić można, że tomy, były ustawione w ten sposób [illegible]. — Czy okładka należy do tego tomu? Na niej „Quatuor decimus" a tom sam zapisany jako 15.? Wogóle nie da się tak, bo oprawa jest tu uspokojona.

151 Nam. F. IV. 145. q. 27

Ms. pap., 20'5 x 31'3 cm, 3ma ćwierć. XVI w. Karb. 831 oprawny
pak 145. k. na okł. TOMVS QVINDE|CIMVS RERVM| POLONARVM|1540|1541.

„Tomus Sedecimus| legationum respon|sionum literarum|
et rerum Polonarum| Sub Divo Sigismundo primo
rege Polonie| Et Samuele Maciejowski Episcopo Cra-
coviensi| Regni Polonie Cancellario actarum et scrip-
turarum| Per me Stanislaum Gorski Cracovien sem
et| Plocensem Canonicum collectarum| Continet
annos 1540|1541."

Nalezy skonstatować powód wojny między obiedwoma a tytułami ustaw.

k. 2. pag. 72. do Listu Zygm. I. do Hlantora Mielnowskiego
potatka Cantorstwa ony wiesin Gorzkiego ogłą koposty:

Quia ecte Praepositus habuit pecuniam paratam Archi-
propus Gamrath, prodigus homo, gulosus, luxuriosus
stultus voluit hac pecunia praepositum spoliare ex
non causa fuit causam. Suggessit ei subornavit
ut illum avaritiae suae architectos Vlamowski et
Gotkowski versutissimos seductores suos. his ca-
lumniati sunt illum et ne |extalas| compareret deter-
ruerunt et sic circumventum spoliarunt. Multorum
hac praepositus praeda fuit Archiepiscopus spoliavit
eum duobus millibus florenorum. Mille vero florenos ex pe-
nit |praepositus| in reliquos qui eum Archiepiscopo
reconciliabant. Rex id resciebat Regina ~~dedit~~ praedae
erat particeps. Maciejowski Eps. Cancellarius has
precedentes literas scripsit. Podhaecane = ogłą Gotkowo.
Odane sub poprawione. List jest Crac. 1540 Jan. 16.

Dużo w tym tomie Valachorum po polsku.

pag. 240. Sigismundus Rex Jacobo de Buenar Epo Plo.
Fr Joannes Lasky presbiter Luteranus hereticus uxorem
duxit beneficia eius vacant. — O beneficiach Lasky
ruch. Scitatum est ad nos Joannem a Lasko nequissimo quo spretis
dictum vitae genus commutasse atque ad uxorem ducendam
se pulisse .../ Vl. Dat. 4 Aug. 1540.

152 Nam. F. IV. 145. r. +10 bo 423–432 potrojnie

Mss. pap. 20'5 x 31'3 cm, Duża rękami XVI w. pisany, str. lb. 715, oblatka Ego sum pastor, Cape cocem sequere, Surge et vale, na oblatce:

TOMVS SEDECIMQ | RERV. POLONAR. | 1542 | 1543.

Tytuł mss.

Tomus decimus septimus | legationum responsorum | epistolarumque ac rerum polonicarum | sub divo Sigismundo primo rege Poloniæ | actarum ac scriptarum: Samuele Maciejowski Episcopo et cancellario Cancellariatum | obtinente | Stanislaus Gorski Cracoviensis et Plocensis | Canonicus recollegi et in hunc tomum | redegi |

Continet annos 1542
1543.

i.a. p. 490–510. Constitutiones in conventu generali Cracoviensi factae Anno domini M° D° XLIII° XI Aprilis. – po polsku obwieszczenie – pierwszy artykuł: O zjednoczeniu z koroną państw księstwa Wielkiego Litewskiego, Prus Królewskiego i Zamorskiego. – p. 514–517. Articuli Masovienses per regem etiam in eodem conventu approbati – po polsku – pierwszy artykuł: Artykuły o przysłowianiu przypozwów.

p. 553. Elisabete Reginae invictissimae per Cracoviam Hostiam abbreviavit. – Jacq. Sirma Principi. Inscriptio dicta est quam cupide sermo principis nostri

p. 563–582. Epithalamii sermo regi Poloniae Sigismundo Augusto a Clemente Janicio poeta laureato victa iam iuncto scripti, editio posthuma (Cracoviae, Druker) pod. Mariejowskiego z Jana Antonina i Augustyna Rotunda.

p. 601–664. Clarissimi Baronis Joannis Ostrorog utriusque (!) doctoris monumentum. – mniejszy dalszy ciąg tytułu, nekrologii: Pro quorundam generalium Regni sub rege Casimiro pro respublica ordinatione congestum. – Regnera text za pierwszym tem – [illegible]

p. 665–691. Respublica polona proceribus Polonis in conventu Cracoviensi congregatis salutem. – Is conventus habitus est anno 1543.

p. 700 sqq. materyały do dziejów Narbowo – wojsko.

153 Nam. F. IV. 175. s. 28

kart. pap. 20.5 x 31.3 cm 2 ma rękami XVI w. Stolb. 663. k. albańskim herbem bialym – oblatka pecz. 175 r.

TOMVS DECIMVS SEPTIMVS RERVM POLONARVM 1544 1545 1546.

Tytuł mss.

Tomus decimus octavus legatorum responsa etc. Sub divo Sigismundo primo rege Poloniae Samuele Maciejowski Episcopo Cracoviensi Cancellario agente actarum scriptarum Per me Stanislaum Gorski Cracoviensem et Plocensem Canonicum collectus

Continet annos 1544
1545
1546.

p. 297. Annus domini 1545

p. 381. Annus domini 1546.

p. 393–415. „Postulata nobilitatis totius regni Poloniae a rege in Conventu Cracoviensi 1545 celebrato dodatis Quorum executio et tunc et antea praeteritis conventibus petebatur per nuncios equestres ordinis.

1545. „Napisy aby Arcy J. M. wedle prawa pospolitego ziemia Litewska, Mazowiecka, Pruska, Zatorska Oswięcimska zaraz na pedestalnym namawaniu na posłuszeństwo, na służbę wojenną...

Koszta nasz ważna dla sprawy egzekucyi – czy znasz?

Na wszystkich tomach Tomicjanów tego zbioru znajdować się nacechowy zostawia na nieużytych stronach głowy obladki notował ważniejsze miejsca etc. oraz na odwrotnej białej karcie pisał np. „Wielkim był Zygmunt I Król. Bona, włoska, chciwość Ty. uwagi – na tym tomie wymieniłem ważniejsze nie, a na ostatniej białej karcie veto napisał.

„W roku 1833 zapisowałem się w Bibliotece publicznej drukowane egzemplarz."

154. Nam. F. IV. 145. t.

kss. pap.; 205 x 31.3 cm. Znaczkami XVI w. / 104 k. bardzo / przerw. 16 ll. 528 – oprawa płk 145. r.

TOMVS DECIMVS OCTAVVS RER/ POLONARVM/ ANNORVM/ 1547/ 1548.

tytuł mss:

Tomus decimus nonus | legationum responsorum | literarum rerumque | regiarum | Sigismundo primo rege Poloniæ imperante | Samuele Maciejowski Episcopo Cracoviensi Cancellariam gubernante actarum & dictarum & scriptarum | consultarum | Per me Stanislaum Gorski Cracoviensem et Plocensem canonicum collectarum |

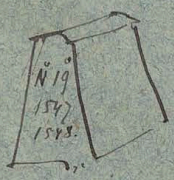

Continet annos 1547 1548.

l. a. p. 146 – 160. Wyprawa ambasadorów do elekcji króla o które rycerstwo koronne w obu wrotach trota jego listach prawnie prosząc jako pod tym tak i dzień aby się ta wola rycerstwa exequowała stała na sejmie proximo 1548 roku. – Do Zygmunta I. na sejm który ma być zwołany na św. Mikołaja w 1547 – quo usque ad diem Februarii anni sequentis 1548 prorogatus fuit. Podano na tym sejmie te desiderata (gravamina) multa etiam super iniuria contra regem contra regnum a nunciis ex suggestione consiliariorum per eosdem nunciis data sunt – żeby król abdykował na rzecz syna etc.

p. 337 – 396 – Oratio Stan Onuchowski habita in funere Sigism. I. (odpis z wcześniejszego wydania)

p. 397 – 442. Oratio Martini Cromeri Can. Crac. in funere Sigismundi primi regis Poloniæ – 1548 – Scripta non data. Intemperantius fortasse

p. 443 – 449. Stan. Onuchow. Ruthenus Jacobo Pudlaski dicto, de Jenowy, Notario Petri Kmite palatini Cracoviensis literas. Illustrat hanc inde...

p. 451 – 574. Sermo in funere Sigism. primi Regis Pol. habitus per Samuelem Maciejowski Epum Crac. Regni Pol. Cancellarium

p. 574 – 528. zgłoszenie XVII w. odpisy – listu Jana Lotra Caraffy (post. Paulo IV) do Ochsna z Drahu (Hist. Jos. Lelei Bartholomæi de Clerici. Scholar. pol. 213 I pars) i berrabowdrecuna list „ad Stanislaum Hosium S.R.E. Cardinalem

epistola unius canonici Cracoviensis ad suos. Cognita ex literis Dni Kutzborski voluntate Dni Regis Stephani, ut protractis litibus Gedanensibus de Monyona et obsequium oppidum Elbingense solvat fratri suo. —

155 Nam. F. IV. 146. 1. 30

Mss. pap.; 20.5 x 32 cm; 2ma połowa XVI w. pisany, kk. 280, oprawny w deski, obity gnidą, czerwoną tłoczoną, zbroą, obłatką, srebrną, na niej w środku tłoczem w kole Bogorya i S.J.C.C. Wyżej: Spes, Fortuna, Fides i inne. Tylna strona obłatki cała w wyjęte.

Na żółtym brzegu napisane: Primus tomus | Actionum Regiarum | Continet annos | 1507 | 1508 | 1509 | 1510 | 1511. z połowy XVI w.

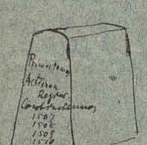

Tytuł mss. Epistole, legationes
responsa, actiones,
res geste

Serenissimi principis Sigismundi eius nominis primi, Regis Polonie et Magni ducis Lituanie Russie. Prussie. Masovie Domini.

Sub Reuereñ Matthia Drewsorki Episcopo Premisliens. Petro Thomicki, Joanne Chorienski, Samuele Maciewski Episcopis Cracovien sibus. Cancellariis regni Polonie scriptae.

Per Stanislaum Gorski Cracovien et Ploren Canonicum eiusdem Petri Thomicki, post Serenissime Bone Sfortie Regine Polonie Secretarium, collecte et in tomos vigenti septe digeste

Sigismundo ipso rege annos Quadraginta res Polonas ac Lituanas iuste ac moderato imperio administrante

Quarum primus hic
Tomus est

Continet anno domini 1507
1508
1509
1510
1511.

Na niewolnym stronie oblatki z połowy XVIII w.

N.B. Ad hoc opus spectant Philippi Callimachi scripta quae ille sub Casimiro Sigismundi patre et sub Johanne Alberto regibus agens in Polonia conscripserat ipse Florentinus. Item Joh. Laski Cancellarii Regni Literae legationes responsa et aliae id genus expeditiones et scripta. — Item Johannis Dantisci Episcopi Varmiensis epistolae

Pełni pomiędzy obrachowań 1780 / 1506 / 274 lata.

Pomiędzy z połowy Januchego:

N.B. Tomus iste Cracoviae 1751 ab Andrea Zaluski Episcopo Cracovien ex vidua alicuius advocati comparatus fuit. Postquam tomi eiusdi compactoris librorum a vidua illa venditi iam compactorum librorum adhibiti fuerant, Episcopus jacturae illius nunquam sine flentibus oculis recordabatur.

l. 2. Stanislaus Gorski Cracoviensis et Plocensis canonicus senatoribus regni Poloniæ. — Collegi vobis, senatores, ... Datum Cracoviæ die octava mensis Septembris Natalis Dei anno Christi nati M° D° LXVII° Etatis mee 78.

na wewn. str. tylnej oblatki notata. Cracowiensis i u samego dołu notatka: Legata legit. notavit 1837 1/9

Co do tomu pobytu tu zapewne z bojaźni Kozaków i wydalenia napotkanego legacyi do Wołochów etc. potem comm. tarias ann. 1506. 1507.

---

156 Sam. F. IV. 146. 2.

format. etc. teczane. kk. 1-372.

Tytuł Tomus sextus Epistolarum legationum respon|sorum actionum|et rerum gestarum| Serenissimi Principis Sigismundi primi| Regis Poloniæ et Magni ducis Lithuaniæ|

Continet annos 1522 1523 i Stanisława Karnkowskiego.

l. a. do końca tomu ręką do tego pana Gorskiego kanc. pozn. etc. Oblata postscriptum notatka ręką Gorskiego stanowią:

„Superbus hic dominus erat in cultu pompa ac magnificencia domestica ad ostentandum divitias suas sed male partas. Armatura apud eum nulla: sed usura cum Judeis infinita. Melior mercator ac foenerator erat quam bellator. Ad bellum meticulosus. alieni cupidus sui parcus ac tenax adeo ut ne casuro regno vel uno nummo adiutor esse voluerit. Contributiones publicas ex bonis suis nunquam in publicum aerarium intulit, sed semper a regia etiam flendo impetratas in rem suam et in usuras vertit. Hostilem gladium nunquam vidit. Regnum affectavit. In conventus semper turbas per subornationem nunciorum terrarum ciebat. Alibi plura."

Dużo kart powyrywanych 119, 154-159, 287-291, 343 sqq.

157 Lam. F. IV. 146. 3. 34

Format, oblatka etc. Pergamen. kk. 2–317. Duże karty regestrowe pieczone w polowie wydarte.

karty tytułowej (1) niema – wypisana zapewne na stemplu Karnkowskiego – na drugiej stronie:

Octavus tomus | Actorum regest. | continet annos | 1526.

Zwykłe w tym tomie rzeczy – De conflictu Ungarorum – Długo wiecka sprawa – Dantyszka listy.

158 Lam. F. IV. 146. 4.

Format etc. zwykłe. – kk. 1–194 i kilka białych na końcu.

Tytuł mss. Tomus nonus epistolarum legatorum responsorum et rerum gestarum serenissimi principis Sigismundi primi Regis Poloniae Magni Ducis Lithuaniae.

Continet annum unum 1527.

Ex libris Fratrum Andreae Elbing Minorum Conventualium pro Conventu Cracoviensi S. Francisci Minorum Conventualium.

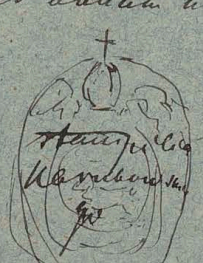

przerysowana na poprzek [illegible] tradycyjnie wyobrażenie.

emi Cracoviae 1747. 16 maj

Jakubski Rk m.p.

159 Lam. F. IV. 146. 5.

Format etc. zwykłe. kk. 1–205. wypisane 2–6 i 179–180.

k. 1. Tytuł mss. Tomus nonus Epistolarum Stolarum legationum responsorum rerum gestarum serenissimi principis Sigismundi primi Regis Poloniae et Magni Ducis Lithuaniae | Continet unum annum 1529 | stempla Karnkowskiego |

Długo białych kart powyginanych.

160 Łam. F. IV. 146. 6.

format etc. zwykły. kk. 7–256. wyrwane 1–6.
na dolnym brzegu Duodecimus | tomus | actionum regnandum | Continet annum | 1530.
i.a. k. 87–95. Ioannis Dantisci ... Sylva. Bononiae 9/III 1529.

---

161 Łam. F. IV. 146. 7.

format etc. zwykły. kk. 341.
Tomus quindecimus epi-|stolarum legationum | responsorum et rerum | gestarum | Serenissimi Principis Sigismundi primi | Regis Poloniae et Magni Ducis Lithuaniae | Continet annum domini 1534. | Stampilka Narutowskiego | obok niej maleńka pieczątka czerwona z tarczą i literami J. T. (zapewne Jan Tomicki) poniżej podpis Andrzej z Tomic Tomicki
zapewne ręką pisarki Wieluński. S. Z. W.
Zatuszowany dopisek nad Continet: „Cancellariatu Petri Tomicii Vicecancell. R. Epi Cracoviensis".

---

162 Łam. F. IV. 146. 8.

format etc. takiż sam – kk. 422, 5 białych kart.
k. 1. Tomus Sedecimus Epi|stolarum legationum | responsorum actionum | et rerum Gestarum | Serenissimi Principis Sygismundi primi | Regis Poloniae et Magni Ducis Lithuaniae | Continet annum domini 1535 | Stampilka Narutowskiego | z boku: Andrzej z Tomic Tomicki
S. Z. W.
i.a. k. 154 v. do listu Tomickiego do Opalińskiego seka. strona probatoria pogr. kanon. krak. sekret. król.

dopisał Gorski. „Post aliquot annos mortuus est Appoleya non factus sacerdos. Bibebat. edebat. futuebat. Epicurus vixit ut bestia. mortuus ut bestia." Cod. z r. 1535. 32

k. 253–257. Quarta expedicio belli na Moskos Segismundy primi regis Polonie. Per quam ann Starodub evertit et Moscoram XX millia caesa. Cuius rei narrationem paulo altius opere precium est ordiri." rucz. pol.

Anno Dni. MDXXIIIo decima Junii Segismundus ... Ea causa discessit de Smolensko ..."

k. 276–277. List Tomickiego do Bony Crac. 6 Oct. 1535. z przyleżnością do papieru pod którym przeczytał Tomickiego, oddawane poecie bya portala u Gołębiego – a na sobie takie pisał nagłówek.

k. 289 sq. de Galleta et Tunetо expugnato "cresto pol. Item list Alexandri Armeni et Georgiam dotantem ..."

k. 329–350. „Epistole doctorum hominum ad Glicium correspondencia Tomickiego z Erazmem które gdzieindziej słowo w słowo."

k. 367–382. „Vita Petri Tomicii Episcopi Cracoviensis Regni Poloniae Vicecancellarii." – rucz. „Petrus Tomicki nobilis de maiorum Polonia natus vici Tomice oppido ex ea familia quae cymbae piscatoriae gestat in quo clarissimi ortus natalibus ..." Gest to wsze pełny ode mnie, ta sama Vita, która w Cod. Thorun. przysłana jest Padniewskiemu – a jest wogóle przerobiona mocno z Horyanowej – na marginesach ręką Jana z Tomic na Baranowie Tomickiego te notatki porobione – a na końcu dodane: „Deo Bono by te tacy Tomicci wszyscy rodzeli y ego wnyscy cnotami nasladowali y za tym y zdrowie mogli ieszcze cnotami y ieszcze za tym drugim dobrem nadzieli."

k. 383–411. Excomentarius Stanislai Gorski. Ea-

convenius et Placentus canonici Cracovienses ac notarii huius tenoris tenuptam atque adscriptam vacy. „ Licet autem clarissimus hic senator gratiosus apud omnes ordines ..."
To zatem jest owa Orta Tomicki Gorskiego cała na nowo wpisuje wspomnienie pleye z Regestrum i Kamyku - odpisał i wydał. Objaśnienie autentyczności Regestrum Kazimierskiego i Kamyku

163 Stan. F. 10. 146. 44.

Formal ch. tabularis - klb. 242 - 2 pow. 7 kart brudnych.
Cunus virgenneus quar/tus Epistolarum legatio/num postremi actus vite/ Serenissimi Principis Sigismundi primi regis/ Polonie Magni ducis Lithuanie Russie/ Prussie Masovie etc. domini et heredis./
Continet annum domini 1548.

Stempel Archiwum tajnego

k. 3, 4 wyrwane 8-11
k. 5-7 brak, 12.

Bibl. Towarz. Król. Warsz. Przyj. Nauk 1818

Ofiara Kol. Stanisł. Sołtyka.

i.a. k. 13. Propositio in conventu Petricoviensi per dominum Episcopum Cracoviensem Cancellarium tunc temporis conventus in dicta. Deputati 2 Coram rege consiliarios et nuncios terrarum Polonie - deputati a dicto tytulo: Qui quidem conventus in presenti anno domini 1547 ad diem XV Decembris ogi ceptus est et in diebus januarii sequentis anni 1548 nihil rerum conclusione salutis fuit. - 2 bardzo dopisek Gorskiego: Hoc tempore k. 18-24 Postulata legatorum equestrium ordinum in Comitiis Regni Polonie Petricoviae actis anno 1548. po polsku,

spremunt exclamat: ita bonum dapsret Gorka.

Hic post debet oratio quam Lupa Podlowsky (!) Petrovie in comitiis nomine equestris ordinis Regnum Polonia ad regem Sigismundum primum dixit instructus a Samuele Maciejowski Epo Cracc. regni Cancellario ac a Joanne de Tarnow Castell. Cracc. exercituum regni Poloniae capitaneo generali et a Petro Kmita de Wiszniewo palatino et capitaneo Cracoviensi Marsalco regni Poloniae atque a ceteris id genus magistratibus. Postulatum autem ea oratione cum Rex non posset per senatum et equestrem ordinem regere Regnum Regi filio Sigismundo secundo Deum Haec. Ipse exactoratus privatus faceret. Id autem faciebat non studio retinendae administrandae sed ut sub Rege minore ii tranquilli qui eos calliberunt omnia pro libidine agerent et Regnum a distributione officiorum publicorum repellerent. Quod cum Rex minor non faceret, abrogata ei per conspirationem omnia regia exercendi potestas. Id quod ex acta infrascripto cognosci potest

" ita ste pupi l. 25. " Suspensio causarum ad alium ad alium conventum regni generalem "; dopisek Gł. " Chaos confusum "

l. 133. " Sermo in funere Sigismundi ... per ... Samuelem Maciejowski ... habitus. " " Hostias fert. " Iwan Fr. Bielski dwie gdy wracowano się

l. 169. Orzechowskiego mowa z wyd. niemieckiego.

l. 205 " Stanislaus Orechowski Heretico carnem "

tj. pro exequiis - do Pryszlowego Illustrasken

l. 209. Mowa Kromera

l. 237. Epicedion Eustachego a Knobelsdorff Varmiensis - tamtż. " Ergo haec - dwie sekcje ... "

164 Sam. F. IV. 146. 2. jedna reka

formát, oprawa ete- tabsamo. Alb. 378 i Alb. 8.

„Tomus XXV Epistola|rum Romam de re|gotij ecclestrcos(!)|sci|ptorum| Serenissimi Principis Sigismundi primi| Regis Polonie et Magni Ducis Li-thuanie| et Rnis D. Petri Thomicki Episcopi| & Regni Polonię Vicecancellarii| Complurium amicorum"

Stempel Baranowskiego

herbowa Archiwum Baranowskiego

Tomicki Jan z Tomic na Baranowie

Autory z Tomic Tomicki s. 26.

od k. 375 do 386. Index materiarum in Litteris huius Tomi contentarum. ręką II poł. XVII w.

165 Nam. F. IV. 147. 34

Mss. pap. 19 x 29·5 cm, pedna, rękа XVIII w. prawy, stron. 40, 1 oprawny luźno w tekturę dwuą – zawiera:

Tomus Vigesimus Epistolarum Legationum Responsorum et Rerum gestarum Serenissimi Sigismundi Primi Regis Poloniae et Magni Ducis Lithuaniae"

(staranna kopia).

Zał.

Zawiera abla z roku 1541. i. a. str. 385. „Ad Joannem Antonium de Canonica Mediolanum de Buda accepta per Turcas Clemens Jovius (!) poeta laureatus."

„Antonine Soles praeclara quod Turca subegit str. 391–397. Cantio de Hungaria accepta. po polsku – wiersz dłuższy – rymy.

Pan Bóg chwały w ogromnościach władnie na wielkim tronie
Niekłada nam nam złości z swej Boskiej sprawiedliwości
Posłał do nas wiele swoje pisz bicz pogańskiego
Węgierską nas pier przeorał. Już nam nieobce dar odwiecznie
Ale w nam swoje miecz srogie Magnopsze pustelach.

166 Nam. F. IV. 148.

Mss. pap., 20 x 33 cm, pedna, ręka XVIII (pocz.) prawy, str. 310 (cyfrowano w numeracji 202). opr. w tekturę dwuą zgrzbiet.

„Tomus Tredecimus | Epistolarum Le|gationum et Respon|sorum rerumque ge|starum | Sigismundi primi re|gis Poloniae et Ma|gni ducis Lithua|niae. | Continet Annum | Domini MDXXXI."

Zał.

staranna kopia.

Sygnatura	Lata	Liczba tomu wedle obl.	Okładka	Liczba tomu wedle sygn.	Treść I	Oryg. egzpl.	Ze zbiorem? Uwagi
1 145.a. 137	1462 – 15~~11~~ (1505–1511 1508–1511.	I.	1542 ~~1543~~ portret ~~z~~ A. 1553.	I.	Submuncula i abbas i KV. Abta Frydergbe beat. [illegible] beata Alexandra korr. Tomiczego i kanc. i I tom. ATom. ed.	O.	primus tomus rerum regni polonarum 1553. 30
2 145.b. 138	1513 – 1517	II.	1542	——— wiersz sygnatu.	A Tom.	O.	secundus tomus rerum polonarum. zbiór z 13 tomów.
3 145.c. 139	1518 – 1520	III.	1542.	III.	A Tom.	O	tercius tomus rerum polonarum zbiór z 13 tomów
4 145.e. 140	1524, 1525	V	Scala Jacob	V (poprz. = VI)	A Tom.	O.	~~Sigism~~ ~~Lektor~~ (!) tomus. Tyt. na obl. zbiór z 13 tomów. Quintus tomus rerum polonarum.
5 145.f. 141	1526, 1527	VI	Scala Jacob	VI	A Tom.	O.	sextus tomus rerum polonarum. zbiór 13 tom.
6. 145.g. 142	1528, 1529	VII	Scala Jacob	VII	A Tom.	O.	septimus. Tyt. zbiór z 13 tom.
7 145.h. 145	1530–1532	VIII	scala Jacob	VIII	A Tom.	O.	octavus. zbiór z 13 tom.
8 145.i. 144	1533, 1534	IX	Jho (1542)	IX	A Tom.	O.	nonus. Tyt. zbiór z 13 tomów.
9 145.k. 145	1535	X	Ego sum pastor bonus et vale.	X	A Tom.	O	Decimus — zbiór z 13 tomów
10 146	145.l. (1525–1532)	XI	Jho	XI	Epistole petri Tomicyus Epis Cr. et Reg. pol. Vuccan. provincie scr. pl. Epkae commendatrices	O	Undecimus -
11 147	145.m.	XII	salvator Petrus paulus 1540		Epistole de sacerdotio Romane ec.	O	duodecimus

Nr.	Sygnatura	Data	Liba tomu wedle oktawy	Typ oktawy	Liczba tomu	Treść	Oryginał	Ze zbioru? Uwagi
12 148	145.n.	[Dantyszana]	XIII.	Ego sum pastor bonus et vaca	XIII	Alba albo Korespondencja Dantyszka	0	Tego samego 13 tomu. Uwagi to samo co wyżej.
13 149	145.o	1536	XIV	Scala Jacob etc.	XIV	atom.	0	ze zbioru 13 tomów — per un 46 g. in reliquis sex tomos
14 150	145.p.	1536–1539	XIV		XV	atom.	0	Jdo
15 151	145.q.	1540–1541	XV	Scala Jacob.	XVI	atom	0	Jdo
16 152	145.r.	1542–1543	XVI	Ego sum pastor caput ovium	XVII	atom	0	Jdo
17 153	145.s.	1544–1546	XVII	Jdo	XVIII	atom	0	Jdo
18 154	145.t.	1547–1548	XVIII	Jdo	XIX	atom	0	Jdo.
~~19~~ ~~20~~								

Nr.	Sygnet.	Lata	Chronologia wiadomości	Typ okładki	Miejsce	Treść III	Oznaczenia	Z jakiego zbioru pochodzi
(19) 155	146.1. a.							38
20 156	146.2. f.							
21 157	146.3. h.							
22 158	146.4. i.							
23 159	146.5. l.							
24 160	146.6. m.							
25 161	146.7. p.							
26 162	146.8. q.							
27 163	146.9.							
28 164	146.2.							

Luźne, ułamkowe
dodatki.

Nr.	Sygn.	Lata	Ilość tomów obr.	Typ okładz.	Wiąz. Ilość tom.	Treść II	Oryg. kop.	Je zbiorów? Uwagi.
29 165	147.							
30 166	148.							
31 167	149							

(223.) Nam. Q. XVII. 46. 40

k. 1. W. Mascow[1] ad Valentinum Schlieffium epta dedicatoria Lipsiae 1725 Oct. 13. [.... nullibi eas collocari dignius posse credidi quam in bibliotheca tua, amplissima illo rerum Polonicarum et Prussicarum thesauro ....]

k. 2. Ephemerides vitae Joannis Dantisci.

k. 3. Dantisco Joanni Joannes de Wege el. aeps. Lundensis, 1526 Mai 9 Tolet.

k. 5b " " Corn. Duplicius Keppench Scepperus 1527 Jun. 27 Genuae

k. 6b " " Joach. Camerarius 1532 Apr. 25 e Norico.

k. 10b " " Joannes Campensis 1532 Mai 4 Norimbergae

" " " idem 1531 Mart. 7 Lovanii

k. 12b " " idem 1531 Jun. 2 Lovanii.

" " " Eobanus Hessus 1532 Mai 4 Ratisbonae, carmen

" Quam mihi nimirum plenam, Dantisce, favoris
Reddita Campensi libera teste fuit ...."

k. 14b Dantisco Joanni Valdesius 1532 Aug. 8 Ratisbonae

k. 17 " " Sigism. Herberstein 1532 Aug. 22 Viennae

k. 19b " " Eobanus Hessus 1533 Jan. 23 Norimbergae

k. 23 " " Corn. Dupl. Scepperus 1533 Jan. 25 e Deventer

k. 24b " " idem 1533 Mart. 18 Viennae

k. 28 " " idem 1533 Mart. 27 Viennae

k. 32b " " idem 1533 Oct. 8 Viennae

k. 36b " " Joannes aeps. Lundensis 1533 Nov. 15 Viennae

k. 40 " " Corn. Dupl. Scepperus 1534 Febr. 13 Praga

k. 46 " " idem 1535 Sept. 17 Brugis

k. 53 " " idem 1535 Oct. 27 Luneburgi

k. 58b " " idem 1536 Dec. 6 Bruxellis

k. 63b " " Gemma Frisius 1536 Aug. 1 Lovanii

k. 65 " " Phil. Melanchton 1533 Nov. Sept. [illegible] Wagon.

k. 66 " " Fabian. Dammeran 1537 Sept. 11 Monson. Ar

k. 67 " " Joannes aeps. Upsalien. 1538 Jan. 28 Roma

k. 68 " " Joannes aeps. Lundensis 1538 Febr. 6 Viennae

k. 70b " " Joannes aeps. Upsalien. 1539 Jul. 13 Venetiis

k. 72b–78. " " Georgius Vicelius 1539 Dec. 8 Berolini.

---

[1]) Mascow pisał 1725 owemu Schleffowi kopie korespondencji oryginalnej Dantyszka, grobowiec w Uppsali ener Eryka Berzeliusa — z tego ekpla. 1733 barat robie w Gdańsku Jazalutski grobie kopie = mniejszy wst. —

Gpaw. F. II. 81. Journal de la Commission du gouvernement provisoire de Lithuanie. hart 64.

" F. II. 98. Motifs qui indispendamment de l'intérêt des Polonais doivent porter le gouvernement français à s'occuper de la Pologne avec la lettre de Mortowski adressée au général citoyen Bonaparte et avec un autre écrit sur le même sujet.
Memoryat 2 3 rempôts Stowarz.

Gpaw. F. IV. 128. Mémoires militaires des légions polonaises à l'armée d'Italie et à celle du Danube écrits à Milan en l'an IX avec les pièces justificatives.... hart 501.

Idem sub Gpaw. Q. IV. 20. Dąbrowski.

" Q. IV. 29. Castrôm, Esquisses des caractères les plus marquantes personnes dans la révolution de Pologne de 1791, la confédération de Targowica et celle de Cracovie. 1791 – 1794.
58 hart.

Upsala. Q. IV. 42. Carström, chargé d'affaires de Suède, dénobations particulières faites à Berlin au mois de mai 1801. - Part 103.

" Q. IV. 53. Journal du feu Roy de Pologne Stanislas Auguste sur ce qui lui est arrivé et sur ce qu'il a vu de plus remarquable depuis le 20 février 1797 jusqu'au 9 février de l'année suivante c'est à dire depuis son arrivée à Villa écrit sous sa dictée et envoyé par lui même à son conseiller intime et agent forcé à Varsovie, le sieur Baccarelli, pour être communiqué aux personnes de l'auguste famille de ce souverain. Part 190.

BJ Sztuka

Teki Skarnewicza — 18 tomów

1. 1140 – 1400.
2. 1401 – 1456
3. 1457 – 1507
4. 1508 – 1524
5. 1525 – 1529
6. 1530 – 1544
7. 1545 – 1547
8. 1548 – 1575
9. 1587 – 1612
10. 1613 – 1623
11. 1575 – 1591
12. 1589 – 1627
13. 1628 – 1635
14. 1636 – 1665
15. 1666 – 1668
16. 1669 – 1683
17. 1684 – 1704
18. 1705 – 1732.

425

Opr. w ½ robinek – zielony safian z wytłoczeniami złotemi na grzbiecie napisano Akta Historyczne Rok. 1628-1635 i nr. tomu.

Ks. Wacław Aleksander Gackiego.

Dyec. podczaszego Skarnewicza.
Akta do Aleksandra w t. 3.
Dyarjusz nie spotkałem z XVII w.

429 61-4-5. 37533
mss. pap. 204 x 320. I mss. XVII s.
kart. 53, zawiera
„Dyaryusz Elekcji i koronacji króla Michała" nader nie-
gotowy - k. 1-47 drobnem ścisłem
pismem -
k. 47b kopie listów i aktów
współczesnych z lat 1669-1670.
Treść gołębiowskiego
mss. z świątyni Sybilli b. nru.

427 79-2-4. 37531
mss. pap. 230 x 368. I mss. XVIII
str. 276 - opr. w ½ skóra.
pięknie, wyraźnie pisany zawiera
„Actorum konfederacyi Gene-
ralney Koronney y W. Xa Litt.
zgromadzonych stanów pod laską
JW Jmci Pana Michała Jana
Hrabi Paca Stty Ziołowskie-
go, Generała Majora w wojsku
Litewskiem Marszałka konfe-
deracyi Litewskiej Głnego razem
nieprzytomności JW. Michała
na Krasnym Gutowie y Tuchowi-
cach Krasińskiego Mar-
szałka konfederacyi Głney Koron-
ney od dnia 27 Październik 1769
aż do dnia 18 Aprila 1772 za-
stępującego potym zaś pod
laskami obudwoch JJW. Mar-
szałków tak koronnego iako y
Litewskiego złączonych narodów
celebruiące się a za Sekretarzy
JW Jmci Pana Ignacego Bohu-
sza Kanonika Wileńskiego se-
kretarza konfederacyi W. X. Litt.
pozniey konsyliarza konfede-
racyi ~~W. X. Litt~~ Województwa Wileń-
skiego z protokułów (!) oryg-
inalnych spisana y zregestro-
wana." - następuje spis rzeczy
pt. „Summaryusz wszystkich
transakcyi" - zawiera akta
od 1769 27/10 - 1772 18/4.
cenny mss.

431 87-3-16. 37537
mss. pap. 110 x 173 mm, I mss. XVIII w.
str. 217 i 98 opr. w kartony
zawiera
I) Dzieje krótko zebrane
generałów artylerii koronnej
z wyjęciem praw y prerogatyw
przyłączonych... do tej godności
królestwa Polskiego 1756.
Część I. s. 1-173 Dzieje - od Ernesta
Wejhera za Stefana do Brühla.
Część II. s. 1-98 ekstrakt praw. przywilej...

444 89-2-10.

kwarto, 200 × 330 mm, I mss. XVIIIw. k. 550 - opr. w skórze, zdarta, zawiera „Historya vom Aufruhr zu Dantzigk welcher sich angefangen hat A° 1522 und durch Königliche Majestät von Pohlen A° 1526 gestillet, ist mit allem Fleisz beschrieben durch den fürnehmen Stanislaum Bornbach Civem Gedanensem Anno 1587." — Zaczyna się od Vorrede podpisany: Actum Gedan A° Do. 1587 d. 9 Martij Stanislaus Bornbach Warszawskie.

---

446 89-2-12.

kwarto, 203 × 322 mm, I mss. XVI/XVII s. kk. 184 - opr. w czerwoną skórę, zdarta, zawiera „Cronica des Landes Bruthenia itzund Preusserlandt welches auch etwan Prutthenia Brasze-wie, Prussia ... genennet ist worden ..." „Ausgeschrieben durch Mart. Mollerum Cothusiensem Lusacum Anno 1596" Strona

Grunau skreśla? tytuł: „Wie das Landt zu Preussen ist erfunden worden. Von Christi unsers Herrn geburtt 47 Jahr schreibet der Ertzbischoff zu Preussen Christianus ..... do 1525".

---

448 82-2-11 (1835)

kwarto, 200 × 310 mm, I mss. XVIIIs. str. k. 590, kalk. rudeen 4, opr. w czarną lekką zawiera „Historie vom Aufruhr zu Dantzig welcher sich angefangen Anno 1522 und ist durch königl. May^t. von Pohlen Anno 1526 gestillet mit allem Fleisz beschrieben von Hentzel Bornbach Cive Gedanensi". Pod pisma „Cronica" [illegible] „wyraźnie pisany mss.

45

56 – 2 – 7. 454

"Relatione moderna del stato et essere in che si trova al presente la Città di Roma fatta da n. n. Ambasciatore Veneto l'Anno 1647" "Questa la città di Roma è soggetta a ricevere varij aspetti conforme la varietà delle massime ..." Contarini autor?

Mss. pap. 187 x 255 mm. I m. XVII ss. ff. 47, opr. in tela rossa.

56 – 2 – 10. 455

"Raccolta di memoriali dati da diversi Ambasciatori alli nostri signori Papi Innocentio X e Alessandro VII con altre relationi e instruttioni diplomatiche. 1644 à 1666.

Mss. pap. 187 x 255 mm. Var. man. XVII s. ff. 486 – opr. rosso in tela

56 – 2 – 6. 457

"Relatione della corte di Roma fatta dall'Eccmo Signor Giovanni Gradenigo Ambasciatore Veneto l'Anno 1652 e segnata Cl. VI. Dorso II. Lunga pelle profumata con legno stampato"

Mss. pap. 187 x 255 mm. I m. XVII s. ff. 146. rosso opr.

56 – 2 – 11. 450

"Instruttioni di Gregorio XV e Urbano VIII – 1621 – 1635."

Mss. pap. 187 x 255 mm. Var. man. XVII s. ff. 312 – rosso granato

450 56-2-8.

« Conclave fatto per la sede vacante di Papa Urbano Ottavo nel quale fu eletto Sommo Pontefice Il cardinale Giovanni Battista Pamfilio detto Innocentio Decimo del Cardinale Rapaccioli. » cart. « non mi domanda poco chi mi siede in »

Mss. pap. 187 x 258 mm, I sec. XVII s. fol. 138 cartaceo moderno.

---

449 56-2-9.

« Conclave di Alessandro VII. 1655 » contiene due trattati:

1) fol. 1-200. Discorso politico intorno l'elettione del futuro Pontefice « cart. « Di una cosa è più importante à gl'huomini... »

2) fol. 202. Discorso politico sopra dei cardinali papabili per la sede vacante d'Innocentio X° 1655.

3) fol. 226-310. « Avertimenti per un Cardinale papabile da osservarsi nelli conclavi. »

Mss. pap. 187 x 258 mm. 3 mm. XVIII s. fol. 310 - cartaceo moderno.

---

448 58-2-1.

Mss. pap. sec. XVII, 205 x 270 mm, fol. 600 - bianche segnate XVII sec. passano, numerazione bianche originale carte; trattati politici, discorsi, [illegible] sopra [illegible]

di Spagna Tomaso Campanella - [illegible] relazione pastori Waldesi, conclavi ecc. sec. XVII sec. - Mss. Cartor. 1533.

Rękopisy
Biblioteki Jeneralnego Sztabu.

428

Mss. 89–1–6. Rkps. pap., 207 x 286 mm., kk. 165, dwiema rękami XVI w. pisany, z których pierwsza cały prawie rkps. zapisała, druga na końcu notatki pewne porobiła, obie z sami początku XVI w. – oprawa wyjęta [illegible] – pot. sbórek: lektura, i.d., „Chwalorewski | Kronika | — | Sejm R. 1548 | — | MS." ołówkiem. N. Julawski 1578. zawiera 1) k. 1–120°, „KRONIKA Polska | Lyatha Panskyego od naro | drenya Bozego 1549." z bokiem tego tytułu dodano tąż ręką „Przepyszano". poniżej tytułu „Capitula oszma" inną ręką. „A yze pamyathka drzyala sye o szwyethym Wschyesse prethko thak sye ma Historia o nym...." Kroniki tej text bowy rozdziała VIII – LII. w ostatnim dochodzi do † Bolesława Wstydliwego i bowy jego Charakterystyka i śmierć tegoż: „..... a knyga[!] rona jego panna pryela zabon s. klary z helena z rona kalysskyego szyarecrya w koscrzyelie v s. franczyska w kracowye polthym sly do sacra do klastora tamze swego zywota dokonczely. Jmy. następuje wyjaśnia w nim litery A. i O. (zapewne na to być A i R). porem tąż ręką notatka: „Ta kronyka polska yesth napyssana przez vrodzonego Stanislawa Chwalorewskyego Staroszke kobrzynskyego dzyedzyca Raskowskyego z wyelka pylnoszcza od starych lvdzy zebraną ollya pamyecy potomkow nasz wszythkych. day Bosze aby po nasz lepy bilo. Roku Bozego 1549 yesth przepysana w raskowye." poniżej miedzy tarcza herbowa, w niej trzy trąby nad niemi „S. C." pod niemi „ręką swą". jest to wiec kopia z robiona pod okiem autora, u niego i przez niego podpisana. – Następują pag. biała. 2) k. 121b–138b. „Siem Piotrkowski w roku 1548 | Poslow ziemskich ze wsi thkich trzech korony Polskiey | Vi-

tanye krolwa iego miłoscr [ie° mcr] na seymye Protkhowskym." — incz. „ Naiasnieszy miłosciwy krolu: Gdy bog wszechmogący tak to nicz rządzi, że nam swiątki a stanowej pamięci króla .... "Zwykły (zdaje się) powrątek. zmodernizowałem. Wstawiłem sierakowskiego sięga do k. 125b. poczem „ W poniedzyałek in crastino S. Martini | król dał odpowiecz panom na ych prośbę w thi słowa. Na onegdayse piśmie y żądanie ku mnie którym nie był król pred się na rozmyślienie sobie do dzisiegodnego dnia ....." następuje „ we wtorek post festum S. Martini " mowa króla, zdaje mi się, dłuższa od znanego textu, po niej „ Potym po tej powiedzi K. J. M. iego pytanie pier pana Marszałka jeśliby kazał mówić. A na to król Jlm. odpowiedzał, wszelaką mowę chcęli ale na ty rzeczy dosyć em i ja odpowiedzał około oczyszczenia panow w tym nie mamy innego nam nietreba. Wzbraniam nie powiadam aby mi kto radził ale mi powiedzieć i zem był wolen sobie żonę obierać jako bozdy z was ..... Text dyaryusza stanowczo różni od wydanego. — k. 132b — 137b. Obszerne mowa pana poznańskiego ku królowej iego miłości w prothowie" mowy. „ Nie pertem łaską bożą obdanon tak dalece, abych temu według potrzeby dosyć uczynić mógł ....." powiem: „ Wczorajszego dnia taka była odpowiedź dana panom posłom pier krolą kanclerza brzeskiego. Odyszemy się na to wszyscy radzili ... i tylko poradzili się mowy. poczem „ Zatym posłowie wyszli z izby do swej izby i z sobą co było sposobiło aż do dnia dzisiejszego .... " Jest dyaryusza — coś nader ciekawego. ..

3) k. 139. „ Zaloba Voiewody Pomanskiego na pana Pomanskiego w Piotrkowie na seymie Roku 1550 ": mowy. Mieszczaninem urzędu podczaszego, nienaymowałem powodów postępku, podałbym wydanie wiernie ...

ibd. część dyaryusza sejmu 1550 r. mowa Sierakowskiego druga mowa kanclerska poznańskiego, wdy poznańskiego, i wtór kanclerski — pomieni „Poselstwo Cesarza tureckiego na tymże sejmie roku 1550" — i k. 146b „Inny wielki dekret tegoż autoru o abolicyi na sejmie w Piotrkowie Roku 1550 w sobotę w dzień św. Adamy" ar. do k. 154b. jest to recess tego sejmu.

4) k. 155. „O śmierci a pogrzebie zacnego rycerza Mayestatnego pana a pana Zygmuntha krolya Polskiego starego." opis [illegible] i mały wypis dla pamięci Zygmunta I. z Sieradowa 5/10 1548. jest to odpis listu prywatnego.

5) k. 156b–159. „Mamy wiadomość że ludzie niektórzy scripta rozdrażnione na złośliwość czytają." wiersz. „Pierwsza zowiesz Krzyżanowe albo Laszczyny-ci druga Greki tudzież żydy (!! Judy) to jest Ewangelie..."

6) k. 159b–162. „Testament niebożczika księdza Samuela Marcinowskiego Biskupa Chełmskiego" wiersz. „Gdyż człowiek ujemne bywa swego ale jako zyby bywają chybiony...."

Drugie rzeczy:

7) k. 146. „na gorączkę lekarstwo doświadczone..." i inne recepty i przepisy lekarskie —

8) k. 162b–165b. wiersz „Jiż widzę, że mi przyszła [illegible] | coby mi[illegible] albo serca albo mysli zwodzi" ... „wiersz krotochwilny, z drugimi pisany z odmianami — wiersze: jakim na dyć [illegible] i inne wiersze polskie — Mss. Czartor. 1578. —

4438

17–6–8. Mss. pap. jedna ręka XIX w. format 4-ka, k. ca 200, 185 × 235 mm., odpis na stronie tytułowej na four. b. w. z rombami, opr. w zwykłej opr. ½ skóra i kalikowa. bez tytułu — zawiera interesujący dziennik podróży po Europie w 1677 jakiegoś [illegible] Mysza podróży [illegible] z Białej podbaud. Ukr. [illegible] i inne pieśni — autor dziennika ze wsi [illegible] Średnik

* [illegible] Kierbedzia Hetmanowej Lit.

30/VII ruszył, tego dnia stanął w Grodnie, 6/VIII stanął w Białej a 13/VIII ruszyli się wszyscy w podróż. Wszystko i [illegible] opisuje podróż przez Niemcy, Szwajcarię, Włochy, Francję, Anglię, rzecz interesująca dość. — Autor zdaje się nie jest księdzem ani jezuitą. —

426

82–1–8. Mss. pap. 212 x 320 mm, wieloma rękami XVI/XVII w. pisany, kk. 320, oprawa [illegible] w 1/2 skórek i tekturę — Nr. Czackiego bibl. porzyckiej 334. zatytułowany „Akta od 1585 do 1606 Roku" treść i index Gołębiowskiego — zawiera odpisy i oryginały odnoszące się do czasów Stefana Batorego i Zygmunta III a mianowicie:

1) k. 1–31. mowy senatorów na sejmie 1585 r.
2) k. 33–45b. „De modo interregni" polskim przepisy ustawy, tj. sposobu rządzenia się podczas bezkrólewia — interesujący pomnik dla prawa politycznego.
3) k. 46–53. „Sposób radzenia: „Jaki koronny ma być y co na nim stanowić." incip. „Zjazdy y konsultacje takowe które z starodawna Polacy..."
4) k. 54–55b. „Conditiones y commoda które ex Electione królewica szwedzkiego Zygmunta królestwu Polskiemu przypadną"
5) k. 56. Artikuły na sejm przyszły który ma być w polu albo radzenie... (w mieszcie presz urzędnikie polskie podane gotowy...) na odwrocie napisano: „artikuli na sejm przyszły proponowany in Anno 84." — Artykuł 1. „Aby pana Zamoyski puścił pieczęć y Hetmaństwo..." ręka XVI w.
6) k. 57. kopia listu Piotra ~~Zborowskiego~~ kto (?) ([illegible]) — podpisany jest Piotr Słostowski poseł KJM. do Turek — do pana Kamienieckiego — chyba nie Zborowski — i tych czasów gdy Radziwiłł do Ziemi św. podróż robił — bd. 28 decembris z pisma drzey. O tem i.a. że kazano zamordować księcia pana Podkolowskiego.
7) k. 58. wiersz łaciński „In excidium aedis Cracoviensis orthodoxae" podp. Nicolaus Thenaudus recordationis gratae ergo — który wiersz jakiegoś protestanta o zburzeniu zboru.

8) k. 59. „ kowny z kalubrij." pooquostyki z 1585 na 1587 r. 6. mart.
9) k. 60–72 ; 101–182. bogaty zbior aktów, prow etc. do
dziejów elekcji Zygmunta III, kolba listów or-
ginalnych z archiwu Pinonowskiego – kanclerzo-
stwego kantelana Mozogorskiego etc. wazny zbior-
ek. kolba druków; k. 101. „ Confirma|tio statuum et|
conditionum in electione|Novi Regis Varsoviae ob-|
que proponendarum | Anno domini | Millesimo Quin-
gentesimo Octogesimo septimo " fol. 8 kart – jest to
konfirmacya pacz Maryuszkana. — k. 109. „ Univer|
sal." fol. k. 6 zadrukowanych. wewnetrzny tytuł: Universal
y Ke|ces Kola Generalnego Opisywieiowanego|okolo Postep-
bow Elekcyi." universał do senatorow i portow Rzeczpospo-
k. 117 „ Confoederatio | senatorum et nobili|tatis Palatinatus
tuum Cra|covien. Sandomirien. et Lublinen. | post mortem
olim Stephani primi regis | Poloniae. Coacoviae modo
infra | scripto ordinata." A, A2 i A3 zadrukowane, Ay wiersz
wcale fol. — k. 120. „ Actum in Curia Regia Varsha | vicesi
ma ferna secunda post Dominicam | Letare in
Quadragesima proxima Anno Do|mini Mil-
lesimo Quingentesimo Octua|gesimo septimo"
racy." Przykłady do urzędu wielkiego Grodzkiego
Warszawskiego ...." fol. A – Ay, B – By. — 10) k. 73–76b.
„ Relatio eorum quae Blesae XXIII ad vigesimam
sextam Decembris diem Anni 1588 successerunt
o smierci ks. Guise i kardynała Lotaryngskiego. — 11)
k. 77–81b. wypis w formie bulki z kopij pronuncyacyi
zawiera polska protestacye do kroli Batorowego z
Warszawy przeciw sejmu 1590 Mart. 10, podpisana przez
urzędników ziemskich i posłów województwa Krakowskiego.
wazna protestacya do dziejów tego sejmu. — 12) k. 82–100.
druk: „ Opisanie Spraw | ziazdu Srzedzkiego | Elekcyey
Deputackiey | ktore w sobie na dostatek | czną sprawotę
wszystkich spraw Seymu | przemiego Warszawskiego |
Anni 1590 | Salvstrow in Cath. Gloriam honorem
superscriptum bonus | zgnavus kequc .... 1d. 4 wiersze
cytatu | wiersze | W Poznaniu: cum licentia superio-
rum dru | kowat Jan Wolrab. | Anno M. D. XC. mense
Octob." nowa oprawa w kwiaty drukarskie. drukiem godnym

fol. A – E II, bonum hic na [E 3] a [E 4] vacat. Jeli
mieszane należy tu przedrukować: wpisanie zjazdu
w Środzie i uchwały tego zjazdu. Zaczyna się tak:
Posłowie z województw poznańskiego i kaliskiego
co na przeszły sejm Warszawski na anno 1590
jeszcze obywatelom wszystkim Rzeczy pospolitej
polskiej i Wielkiego Xięstwa Litewskiego ad
incorruptam posteritatis V. et perpetuum
incrementum". „Herbowych sumnienie dobre
jest tak: dar boży ktory człowieka ..." — 13)
k. 181b–182. „Jedeon Slachcica polskiego Jaśnie
wielmożnemu Panu Panu Janowi Zamoyskiemu
kanclerzowi y Hetmanowi Wielkiemu Koronne-
mu etc. etc. — po 8 wiersze do Zamoyskiego i Radziwiłła
ich". „Jedeon Slachcica polskiego.
Kiedy lat trzechdziesty Madrantowe
z rzeczy spiżowy tu Amalekitowe
Marshały pier siedm lat Pan Bog wszystkie rzeczy
Tarnowski ogłoszon Zelenski dopisał najwyższym
Xięciu Boże wsiecha (0,96 wiersza)". P. Marcina na
Suskrajowskiego podsędka ziemskiego Sando-
mirskiego". — 14) k. 182b. brotha na pewną stro
nę pogadanka króla Stefana pier Jak. Zelenskie-
go w Lipcu 1590 r. z mieszczanami miasta Sandomierskiego,
Rafałowskiego Zbem Kowalskiej Mirskiej etc. do króla czynione Jakuba Zelen-
skiego, Jana Brzozowskiego, Stanisława Zielinskiego
Płockiego i innych, każda mowa (i respons króla) dwukrotnie
mowa Zelenskiego raz własnoręczne. — 16) k. 203–225 (49 mem.
ryały, myśli polityczne „Considerande y zdania" etc. Zapewne
z Zelenskiego, kopie listów Beglerbekowego do Zamoyskiego
i respons Zamoyskiego — „Obyczaj zgody między stanem
duchownym a stanem świeckim" — „Postanowienie Rady
tajemnej" Inhalt. Bardzo Rad duchownych przed królem
dziesięć lat kroku się nie na sondas tedy się teraz
zanie do niej znowu uczyniły" — „O dziesięcinach
ad importunam instantiam et varias obiectiones

3751, ~~438~~ 440 ~~105~~ 50a

ograniczenia wag.

zwarzenia

apos. Nov., konwersion etc. sprzeg.

Sanctissimi Domini nostri Papae Pii X

na w 1908 r. 23 tomy

6 tomów Archidjec. Gnieznieńskiej

8 " dyec. Krakowska

3 " " Płocka

5 " " Poznańska

1 " " Sandomierska, Chełmska

2 tomy Czerwonego

Требуется изъ библіотеки Главнаго Штаба:

Назв. кн. (шк., п. №)

Званіе и фамилія посѣтителя

51

Księży Jezuitów." – „Protestatia na sejmie walnym w 1601 roku uczyniona przez pewne posły z consensem pewnych senatorów." „Skargi polskie" „Skargi Ruskie" gravamina dyssydentów, sposoby „Warunek pokoju między rozróżnionemi w nabożeństwie", „Sposob pokoju pospolitego... między dyssydentami..." inne projekta i memoryały albo Zielińskiego albo odpisywane przezeń – z lat 1589–1603.

17) k. 226–239. Z 1595 r. breve Klemensa VIII do Zamoyskiego i odpowiedź jego 1596 10/I, list Rudolfa II do Zygmunta III o nadesłaniu Tatarom i inne drobiazgi włoskie, tudzież kopie kilku listów prywatnych, z tych jeden Stanisława Orlika ochmistrza Arcyksiężnej z Strygonium 1596. Nowiny ciekawe z 1595 r. z pod Cecory. – 18) k. 240–255. materyały do dziejów przedsejmowych 1591 r. Zjazd wielkopolski, odpisy konfederacyj, aktów, listów itd. – 19) k. 256–298. Dyaryusz sejmu 1590/91 cały, bardzo dokładny, drobnem pismem pisany, obszerny. Incip. „II Decembris die w Warszawie na zamku zjechawszy się in sejm koronny na uczynienie ozdrowienia wszystkiej Rzeczypospolitej a panów posłów wiele przez złe drogi przybyć nie mogło...." Spór o wybór marszałka Kurzecki i Opaliński, obrany Kurzecki. – Koniec sejmu 16 stycznia 1591 r. – 20) k. 299–316. materyały sejmowe w odpisach dość niedbałych w sprawie odjazdu króla do Szwecyi – daty większej niema, za pewne 1592. – Mss. cały ogromnie ważny dla historyi parlamentaryzmu i pierwszych lat Zygmunta III. Powstał on w domu Jakóba Zielińskiego sekretarza i dworzanina królewskiego, posła na sejm z województwa Sandomierskiego, wiadomie ~~pro~~ stronnika Zamoyskiego. Mss. Czackiego Czartor. 334. z „treścią" K. Gołębiowskiego.

18a–1–36. 430

Mss. pap. 200 x 320 mm., jedną ręką pisany, XVIII w. kk. 110, opr. współczesna w brunatną skórę. Mss. zawiera „Dyaryusz podroży Nayiaśnieyszego Stanisława Augusta Krola Polskiego W. Ks. Litewskiego na seym do Grodna, sześć niedzielny, przez Pińsk, Nieśwież, Nowogrodek w Roku 1784 odprawioney." Incip. „Dnia 26 Sierpnia wyjechał Krol Jmć. z zamku w Warszawie o godzinie w put do dziesiątey, mając z sobą w karecie JPana Chreptowicza Podkanclerzego W. Ks. Litewskiego, JPana Raczyńskiego Pisarza Wgo Litewskiego y JP. Generała Komarzewskiego...." tenże tytuł na k. 1. – poprzednio

się 2 knlb. na pierwszej z nich „Dyaryusz podróży — 1784 Najiaśniejszego Pana zebrany tak najdokładniey dla Domu XX. Radziwiłłow 1784." — k. 54 text się urywa — [illegible] Gołębrowskiego na kk. 55—57. — k. 58 reszta daty. text. k. 107—110. „Oznaczenie wiosek y miasteczek dóbr Najiaśniejszey Pani przedrzeć y z wyrażeniem onych do kogo należą." — na końcu k. 110 „Kart numerowanych sto dziesięć Consumat Z Wilanowa Anno 1784 Jo X. Stefany Radziwiłł." —

437

15—6—18. kwss. pap. 165 x 210 mm., pismo XVIII w. pisany, kk. 40, nienumerowany, zawiera „Część I wojny Tureckiey Kellaya w sobie zawiera[illegible] ca klęsk niechętnych Turczyna zamysłów przeciw Chrześciaństwu Cesarstwu Austryi była wojna ta[illegible] ruiny." Ottomańska Porta pod panowaniem Sułtana Achmeta IV y pod rządami Dworu Wielkich jego Zostająca Węgrzynow Kuprolich bycem y żywem tak stanęła była..... Autor brał udział w obronie Wiednia 1683 i dość szczegółowo barwnym językiem opowiada. Warto czytać jeśli nie wydane.

435

96—2—102. kwss. pap. 157 x 194 mm., pismo XVII w. pisany, knlb. 31, zapisanych 26, ofr. w lekturze zawiera spis zakonnych zbiorów aktów półstronnych z lat 1696, 1701 i 1718. Zatytułowane „Polonia" Czarnego pisma: „od roku 1696 do roku 1718." — bez wartości. regesta aktów zakonnych dotyczących Polski. — z Lamberty Memoires.

442

92—7—21. — kwss. pap. 159 x 198 mm., pismo XVIII w. pisany, kkk 126, ofr. w lekturze zawiera „kurtze Beschreibung was sich gedenckwürdiges zu Riga begeben und zugetragen habe A° 1529" od 1520 do 1626 von Gothard Vechens — [illegible] pismem gęstem dość proste, wydany zapewne wartości nie posiada treści o Rydlach, o wprowadzeniu protestantyzmu.

436

146a – 1 – 2. Mss. pap. 200 x 315 mm, pieczęć wsk. XVII w. pisany, str. ll. 1–75, knlb. 13, str. ll. 1–67, 1–46, knlb. 1–55, 1–48 i knlb. 8. – opr. w deblang. Zawiera powiatami ułożony spis dziedzin [illegible] w województwie [illegible] w 1696 r. wyjęty z oryginału jest przepisu grodu krakowskiego. rumpit Powrat krakowski. – F(ara) Panny Maryey w krakowie. Brandowie ..... Daty dolosh vagen Typ. 210 gr. 19..

437

156 – 3 – 2. Fascykuł papierów odrębnych rozmaitych rąk i formatów zawiera „Rapporta tygodniowe [illegible] obozu pod Oczakowem z roku 1790 i 1791" – nazwiska naczelników, oficerów, stopnie i t.p. – Mandat do spisu tej obozu T. S. Nid.

434

17a – 2 – 36. Fascykuł – brulion – knlb. 42 – zawiera „Myśli o równowadze politycznej" wydane w wydaniu 6 tomów towarzystwa Przyjaciół Nauk z r. 1805 w mniejszym formacie. – bez wartości. – pantlaa. stylem – bez nazwiska Chodkiewicz ??

447

153a – 1 – 14. Mss. pap. 250 x 402 mm, pieczęć wsk. XIX w. knlb. printo 500, pagina practa pisany, zawiera kopie listów dyplomatycznych Albrechta pruskiego do biskupów warmińskich Giese Jana, Tidemana i Hozjusza (218) głównie korrespondencja z biskupem Warm. Janem, Listów razem 232, z ostatnich lat mniej, głównie z 1532a – 1545. nader cenna kolekcja z bardzo ciekawych myśl brulionów odpisana, wg z jakiego tomu Varmiensów. Dalsza nadsyłka listów do króla polskiego Wagery, ogłoszony kodex – na początku 2 50 printo karty skorowidz i regestrów.

447

60a – 2 – 3. – Mss. pap. 215 x 335 mm, pieczęć wodna XVIII w. pisany, str. ll. 1–703, knlb. 18 oprawiony w tekturową okładkę zawiera Stefana Grau „Dantziger Geschichte" oraz inne jego utwory drobniejsze. Na początku Conspectus 1) Stephani Grau Dantziger Geschichte von A° 824 bis A° 1694 2) Eiusdem Preussischen Muntzwesen von A° 1309 bis 1650.

4. 1–9½

3) Series der Creutzherren Orden in Preussen - k. 11.
4) k. 12. Ordnung aller Hohmeistere Teutsches Ordens in Preussen wie lange jeder regieret was vor Todes und wenn jeder gestorben und wo er begraben.
5) notatki bez wartości.
6) k. 19. Ordnung aller homage von Johan Basz auf den Jetzigen unsern gnädigsten Herrn und Herrn (Jean III. - Rex Polonia a 1694 r.).

456

149-7-31. Mss. pap. 130 x 190 mm, jedna ręka XVIII w. Poznań, kult. 125 k. ofr. w twardej oprawie:
1) k. 1-93. Relatione della Germania del Cavalier Battista Nani nel ritorno della sua ambasceria appresso la Maestà di Leopoldo Primo per la Serma Repubblica di Venetia.
2) k. 94-82. Relatione della corte di Spagna dell'istesso cavalier Domenico Zani nel ritorno della sua ambasceria appresso il re cattolico per la Serma repubblica di Venezia.
3) k. 83-115. "Relatione della corte di Francia dell'istesso cavalier Battista Nani....." Mss. Czartor. 1543.

439

89-2-1. Zbiór oryginalnych listów Jana III do niektórych rozmaitych osób, dygnitarzy państwowych do króla - oryginały - w niektórych po kilkanaście kopii - listy nie podpisane i pozbawione zbioru.

458

82-3-4. Mss. pap. 130 x 190 mm, jedna ręka XVIII w. Poznań, kult. ta 150 k. ofr. w twardej starej oprawie
"Relazioni d'altre corti" a mianowicie
Relatione della republica di Venetia
Relatione di viaggio da Costantinopoli del Soranzo
Relatione di Vienna
Relatione dello Stato della Chiesa
Relatione della toscana, di Savoia, Mantova, Modena, Parma, Milano, ... Mss. Czartor. 1542.

1462 — 1–24. Mss. pap. 205 × 270 mm., 4 ma rękami XVII w. pisany, stron 1–818; stron. 460–615. opr. w drewnie skóą zawiera „Raccolta di varj manoscritti spettanti alla Dignità Cardinalizia“ 1530. Mss. Gart. 1529.

439

144a — 1–41. Ogromny wiąz dla historyi złot w kostrzyn Warnawskiem i na Litwie 1806 do 1814 zbiór fascykułów, wyciąg, protokołów, restrykcyi, oryginałów itp. w porządku zdaje się Stanisława Kossakowskiego. Dużo papierów z podpisem H. Grabowskiego rękopisma. Drugi zbiór przyrodzony itd. —

454

93–4–7. Mss. pap. 190 × 260 mm., ręką pod. XVIII w. pisany, stron 320, 324 i 232 opr. w drewnie skóą zawiera: 1) p. 1–320. Instrukcya Cesarska Chrystiana c. Polityka per un Ambasciador Cesareo Spagnolo o Francese ...
2) p. 1–324. Relacyon di vari fatti memorabili et accidenti occorsi in diversi tempi "giornali di vita e morte" [illegible]
3) p. 1–232. Indolenza dell' Imperatore, Francia, Spagna e la santità di N.S. Papa Clemente XI per la morte di Carlo II l'anno 1700 e 1701 nel quale fu chiamato a regnare Filippo V.
Mss. Gart. 1529.

469

71–2–15. Mss. pap. 180 × 225 mm., ręką XVIII w. pisany, stron. i 16. stron 300, opr. w czerwoną wytłaczaną skóą zawiera hołdy i dobrania wybranie Ferdynanda odebrane [illegible] Inflanty, 1) Pacta subiectionis tutae Serenissimi Regem Sigismundum Augustum et Illustrem Ducem Curlandiae Gothardum — 2) Forma regiminis ducatus Curlandiae et Semigalliae a Duce suis commissarios Regis Mittendae die XVIII Martii Anno MDCXVII publicata. — 3) Statuta et leges Curlandiae et Semigalliae in usum nobilitatis Ducatus

Anno 617 die 18 martij proxime elapsae — 9) Decisiones Regiorum Dominorum Commissariorum super gravaminibus a nobilitate Curlandiae et Semgalliae propositis Anno 1717 die 14 Julii hic Varsaviae publicatae. — 10) MSS. Czartor. 1958.

96 – 2 – 101 [illegible] kart. cap. 154 x 194 mm, pp. 452, [illegible] – bulb. obcięte 80 zawiera excerpta ablov ze zbioru Memoires de Lamberti odnoszące się do Hiszpanii – cf. 96-2-102.

CBPP.

Notatki z katalogu.

Codd. Latini.

Fol. papyr. IV saec.

Lectionarium fragmentum de pace Fontica. (D). 1 karta.

Fol. membr.

25. Gregorius magnus in Ezechielem XIII s. (G).
(Liber Sanctae Mariae Stigne Nicolai in Landa)

26 Gregorius magnus dialogi XII s. (Z)
(Liber S. Mariae etc. in Landa).

28 Breviarium post 1264. (Z)

29 Missale 1264–1297 cum pictura radiorum.
(G) Bibliotheca Calvi montis N. III.

30 Sermones 45 in Symbolum apost. 1300 (G)
(Bibl. Calvi montis N. II.)

32 Biblia a Genesi ad 4 Reg. 17, 16. – XIII s. cum
13 imaginibus Geneseos rubro delineatis (Z)
„Jan Felix Tarnowski ownost ta biblię do zbioru
Czackiego w Puławach 29 listopada 1809".

34. Evangelistarium XIII s. cum kalendario, pulcherrimis picturis ornata.
„Ex libris Ecclesiae Petri Drewicensis emptus
anno 1677." (?!) (Z).

35. Gregorius Magnus in Ezechielem XIII s. (G.)

47 Breviarium. 1389–1450. (Czacki).

45. Psalterium 1257–1307 cum notis historicis 1328–
1427 a secunda manu in monast. Oliviensi exaratis
(G.).

Lat. F. v. I.

55. Explanatio epistolarum 1390.
Epistolae canonicae 1392
Volkhardi Cardin. de misera conditione humana.
XIV. Hd. w kon'n exceptiones canonicae (G).

56. Bertrandus magister super dominicas
finitum 1392 per Venceslaum ad mandatum
Stanislai praepositi Mechoviensis. (G).

58 Augustinus super Joannem — scalpsit de Dlugoss (2.)

61. Biblia XIV s. (G).

62. Gregorii Magni — Dialogi — pastorale — homiliae
XIV s. cum 6 rusticalibus numeratis (G)

64. Gregorius Magnus in Johan XIV s. (G).
liber monachorum s. Marie sanctique Nicolai in Lenda.

68 Ludegeri sermones Jo. XIV s. (G)
liber s. Marie sanctique Nicolai in Lynda.
„Ludegerus composuit hos sermones in honorem
Vindemari."

71 Psalterium Cracoviense XIV s. (G).

72 Raymundus summa confessorum XIV s. a Joanne
lectore explicata. — (G.) Conventus Bessoviensis.

77 a) Vocabularius seu expositiones SS. Doctorum (G)
b) Sermones. XIV s.
„monasterii S. Cancii in Calvo monte.
Nicolai Clementis Sandomiriensis).

78 Durandus Rationale divinorum officiorum
A. D. MCCCCI finitum per Nicolaum de Vratislavia vel de Olsina pictorem. (G).

80. Biblia 1433 per manus Andreae scripta pro Stoplebano ecclesiae S. Pauli extra muros Sandomiriae canonico et officiali.
Monasterii S. Crucis Calvi montis alias de Lysyec. – (J.)

81 officium.

83 Missale 1455–1461 cum nutialibus pulchre pictis IX. (J.)
Istud missale vel donatum per D. Franciscum Sartoris de Myechow vicarium canonicalem Cracoviensem pro ecclesia S. Spiritus conventuali in Myechow pro missis quotidianis ut ex canendis.

84 Graduale de festis et de dominicis 1467 per Nicolaum Selescha [?] Vicarium Cracoviensem scriptum pro ecclesia collegiata Lanciciensi comparatum per Nicolaum Nymbre [?] de Kyschew. (D)

85 Missale Gnesnense ante 1482. Matthiae Drezwicki primatis cuius genealogia 1° legitur. Tres tabulae huius pictae cum scuto. (2)

86. Graduale S. Augustini 1495 cum nutialibus pictis VIII. per manus Procopii Hoberch – comparatum per Laurentium presbyterum conventus S. Katherinae in Kazimiria. – (2)

94. Biblia XV s. per manus Stanislai de Sobgora vicarium perpetuum in castro Plocensi.

99. Chrysostomi Opp. Cracoviana.

58

Kopiarzyk dokumentów z XIV w. z archiwum Kazim. Wyg. – Czy są one mi nieznane nowy, dotychczas tu jeszcze nie przebadałem.

2 Orzeczenia

Wielka dokumentów w kopiarzu, nieznane z XV w.

Rkps. kapit. brak. ze statutami i synod. prawami na dobra, kanonika i t.d.

Statuta Wratislaviae i Warmiae III

Liber pentecostarius Piotra Wysza 1396

Korespondencja kard. Fryderyka z Alexandrem – dużo – abba za Jana Olbrachta – (Tomicki).

Kopiarzyk dokumentów kapituły płockiej z archiwum Kobylowskiego 1557 – 1567.

Formularz prawny z wiadomością aktów odnoszących się do spraw prywatnych, publicznych polskich z (1348) 1380 – 1395

Epistolia, opis Sakrowita, Wawrzeńca Szamotulskiego, króla wład. Warmińskiego, wierszem – Marcina z Słupcy (zna Bruchner).

Formularz prawno kancelary – 1444 – 1449 – do spraw dyecezyi poznańskiej, głównie.

Opis dóbr, dochodów, praw klasztoru Tynieckiego 1603.

Kronika Turecka (i pamiętn. Jaworza?) i kronika wołoska – z 1566.

Przemasa Wyżgi, Historya kośc. Marzyi Ludwiki, abpa. Wyżgi.

Codzienne akta z 1567 – 1570 – poselstwa Piotra Zborowskiego do Stambułu, jego korespondencya z tamtąd – sprawa o Tarnowskich. z 1567 – 1570.

Dzieła Hieron. Baliowskiego 1595-99.

2 Zapiski [illegible] z XV.
Summa magdeb. porpoena, 2½ XIV w.
Hyg. Fecia do dnia Mk. 15-15/90
Brzeziowiski Kalendarz
Jandowski Kalendarz

Biblijoteka pisarzów polskich
wydawnictwa Akademii Umiejętności
Dr. Józef Korzeniowski
Kraków, 13. Smoleńska.

nowy celebrowe.

Cromerus Hosio - 1551 23/III Crac.

kopeyusz listów królewskich
pisanych przez Mozgawę Kleb kra-
mera. 1527-1538, 1540-1549, 1560-63

Statuta synodalne Laskarysa I

Wyższa miedzyn. I
Zbigniewa

Traby
Jastrzębia IIII
Wyszа III
Kaubera III
Grot Jan
Florianus

polemiczne pisma przeciwko
Blandratcie - z tych jedno do
Radziwiłła - 1561, drugie z Gene-
wy do ministrów wileńskich.

Anonimowa polskiego pisma
przeciwko Falkenbergowi (nie
Włodkowica -)

Listy Stanisz i Henryka Wa-
lezego (z Ferrary i Turyn.
~~Włoch i Paryża~~)

Dzieła Illiricus Flacius

kopeyusz Orzechowskiego 1551-1556.

Liber legationum z kancelarii Zamoyskiego 1582-
1583 (kopia z mss. Ujejskiego).

Opisanie podróży Krowickiego do Rzymu
1549. jego formularz kancelaryjny.

Korespondencje Chodkiewiczów
w kopiach (celebrowe) 1568-1617.

Rkps. Liber de regestis z XV w.

Relacya posła hiszpańskiego o Polsce
z przełomu lat XVII w.

S Długosza żywoty bpów krakowskich z dodatkiem
Orzechowskiego listy do Sam. Maciejowskiego
A Tom. Stary
Aloyz. Lipomana.

Opalińskiego Antig. list do Długosza XIII.
Kostki Stan. list do Karnkowskiego o kanonizacyi św. Jacka.

S Długosza żywoty arcybiskupów gnieźnieńskich
S Opis oblężenia Krakowa p. Szwedów 1655
S Opis zdobycia Warszawy p. Szwedów 1656
Korrespondencya listowa Zygmunta I (prywatnych pism
A Korycina i Cromera) oraz innych.
Żywot błogosł. Stanisława z Szczepanowa XVIII s.
Statuta synodalne Andrzeja Gorlawskiego bpa
MHE poznańskiego.
Statuta mieszanego synodu Łęczyckiego. 1425?
Statuta synodalne Trąby
SE Kronika krakowska wielkopolska
SE Kronika rymowana Wincentego z XIV w.
Rękopismo Stanisława Augusta
krótkie wiadomości polskie
kronika Jana z Czarnkowa
M rocznik Miechowski
spostrzeżenia moralne.
spostrzeżenia o Grotkach
kalendarz Władysławski
i spostrzeżenia.

Rękopism z pocz. XV w. daje cały tekst Jana z Czarnkowa.
nie jest ważne, czytane wydawcę Bielowskiego i innych.

Korrespondencya dziewięciu prałatów
A krzyżowskiego - dotyczy ze względu
na wydarzenia w nim będące
krakowskich. z XVI w.

MHE Statuta synodalne Jakóba Surdwanowskiego bpa płockiego. 1423.

S Liwiana Jałowskiego S.J. opis zwycięstw
obżarstw i kuchni. z XVII w.

MHE Antiquissimae constitutiones synodales
wydane przez Długosza.

Korrespondencya Mikołaja Radziwiłła Czarnego kanc. W.X.L. w dz. w.l. Zygmuntowskiego z pastorami kościoła Jerozolimskiego o Blandratę z 1561.

M Pauli Vladimiri Conclusiones ms. XV w.

HL ms. z bibl. Długosza (komentarz do Augustyna nad Psalmy. tr. Jana). XIII w.

MHE Statuta synodalne Wojciecha Jastrzębca krak.

Piotra Skargi dra prawa, kanonika
HL płockiego, profesora jęz. greckiego
po jezuicku Listanie na nie w. krakowskim
dzieła teologiczne do polaków

A Korrespondencya prymasa Mikołaja Dzierzgowskiego 1551 – 1556.

A Liber legationum 1582 – 1583 z Metr. Kor.

A Formularz kancelaryi ~~koronnej~~ polskiej
z czasów Cromera 1536 – 1540.

S Dziennik podróży Cromera w 1549 do ustawy
pruskich celem odebrania przywileju.

A. (Korespondencya Jana Chodkiewicza st. Żmudzkiego, hetmana Wileńskiego, gubernatora Inflant z lat 1568–1617 (listy do niego – odpisy ??? z Arch. Sapieh)

S Relacya admirała d'Aragona 1597 przysłanego na chrzest infantki Katarzyny – o Polsce i dworze Zygmunta III. (materyał do obyczajów, ciekawe spostrzeżenia o magnatach i szlachcie)

HLE Julii Catonis Disticha moralia z interlinearnem tłomaczeniem czeskiem (danem ??? wydane przez Hanke ?. . . . .)

HL Notaty z wykładów Marcina Wadowczyka 1591 i Jana Ursyna Leopolity 1591 w krak. uniwersytecie. (Cosmographia Hunteri Sferae Joannis a Sacro bono)

HL Powieści po polsku z połowy XVIII w. (Romans o Don Pedrze Romans o królowej Bonie

S Opis podróży Rafała Leszczyńskiego wdy Brzeskiego do Porty Ottomańskiej 1700.

M Statuta kapituły krakowskiej z XVI w.

M Prawo Mazowieckie – STATUTA (XV w. ??? (w odp. I Act. Tom. I. XVIII) listy

A i akta z lat 1496–1506. listy przedewszystkiem kard. Fryderyka do Jana Olbrachta.

A Kopiaryusz przywilejów katedry Płockiej z czasów Noskowskiego 1557–1567 współczesny.

M formularz prawny Mikołaja Ruthowicz de Woybon magistra, kustosza łęczyckiego kanonika płockiego, oficyała gnieźnieńskiego itd. itd. 1390–1396. Zawiera ważne akta i listy, kopie bull itd. 1262, 1348–1395.

M Statutów Wiślickich i Warszawskiego ustawodawstwa mssy.

M systematyczny bezimienny układ praw ustawodawstwa polskiego z XVI w.

A Opis dóbr, dochodów, praw i opatów Tynieckich 1603 – opis ???.

SE Nieznana redakcya „Pamiętników Janczara" i „Kroniki Wołoskiej" mss. ½ XVI w.

A Miscellanea kolonowe / mnóstwo rzeczy - literatura polityczna i dzieje ryciny - wiersze etc.

Listy i akta w sprawie o Tarnów 1570.

A Poselstwo wojewody Piotra Zborowskiego do Tarnów do Kwiatkowskiego - 1568. (Do tego mają należeć Mikołaj Sienicki, poseł tam i zdrajca Prochowski, który z pasa bronił Turcha, i Wo[jciech] Ostrogski, pamiętnikarz panujący.)

Mikołaja Wolskiego Marszałka Nadwornego Koronnego Miscellanea 1570/88.

HL Dzieła pedagogiczne (i inne) Hieronima Balbickiego z Balbina, wojskiego poznańskiego podkomorzego Landwarowskiego. 1599.

M Zapiski Wielkiego.

HE Reguły klasztoru krakowskiego św. Katarzyny Accepty aneks (po polsku) XVII w.

A 15 tomów rachunków rozmaitych (repertorium do Metryki koronnej)

HL Rzymscy rzeczypisarze: Vitae Alexandri - " " Gesta Romanorum - " " Historia Trium Regum - " " Vitae Adam

A sejm. Materyały sejmowe: Vota 1558, instrukcye sejmowe 1576, 1587, 1596 z XVII w. (1548 Inowłodz) 1592 dyaryusze, 1581 (ceremon. z koronacyi) 1597. mowy

ML Collectanea Macieja z Płocka prof. uniw. krakowskiego 1588/1604 jego mowy, jego wiersze wotywy do prac naukowych, komentarze autorów klasycznych.

HE Mowy i zgrzeszenia pewnego Izraela Adama Tobolki i Szymona Teofila Turnowskiego superintendentów braci polskich w Ostrogu 1587.

HE Wizytacya dyecezyi Łuckiej, testamenta kanoników etc. 1606, 1680/81 z lat 6pa. Stanisława Dąmbskiego.

Hmil. Rejestr a popis żołnierzów polskich z lat 1561 - 1564. Wazowy, spis z nazwiskami nazwami, herbami, rzeczy pieczętnymi stol. nazwany spis.

Hdmil. Strzelnicza księga o postępkach wojennych (Alberta pruskiego) po polsku.

A — Manuskrypt Baccalaureatu Gruszczyńskiego, dziekana Kat. Krak. 1861. Stanisława Kotowskiego - jego dziennik. Zapiski w rodzaju rocznika 1430–1537. Korespondencja Kotowskiego 1521–1529. z Jakubem Kotowskim jego bratem, Janem i Andrzejem Tęczyńskimi, Piotrem Opalińskim, Janem Tarnowskim (duży) Kmitą Piotrowicem (duży) Janickim, Szczawińskim, Piotrem Konarskim, Krzyckim Rafałem Leszczyńskim, Łaskim Janem etc.

HL — Mowy, wiersze, listy Samuela Przybowskiego (?) oraz Mosbonewskiego ~~Jana~~, Wenowalego Andrzeja, Horatyna Hieronima i innych.

SE — Tractatus de morbis contractorum et negotiis Turcorum 1436–1458.

HL — Polskie tłumaczenie wiersza Jana Gorzkowskiego zakonnika XVII w.

Hmil. — Andrzeja dell' Aqua inżyniera Jego Król. Mości Praxis rectorum Działa - tj. nauka artylerzyi z rysunkami - ważny mss.

A — Odpisy korespondencyi Filipa Padniewskiego, Wicekanclerza Wendeńskiego Walentyna Protancewicza i wielu innych do Radziwiłłów. 1567–1607 z archiwum Radziwiłłów.

HL — 3 pierwsze księgi dziejów Herkulesa podróży Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła Sierotki do Ziemi św. Tekst polski z XVI w. (w kwestyi w Warszawie tej pracy ręcznie) kopia z końca XVI i pocz. XVII w.

S — Fragment wiernej relacyi (może pierwszej) kronik Stryjkowskiego z jego wierszami i o zabytkach w pomnikach, których w dniu mienia.

S — Andrzeja Reya z Nagłowic dziennik podróży po Europie 1637.

S — Kojałowicza Nomenclator familiarum Lithuaniarum.

A HE — Sprawozdanie z podróży uczonej Eustachego a Knobelsdorff w sprawie obsadzenia katedry Warmińskiej 1578.

HLE — Żywot ś. Jana Sucrawskiego mss. XVII w. (Opisywczyni z kod. Jag. 1694 przez Jana III. - Cf. Sokołowski.

S HL — Eliana Pielgrzymowskiego wiersze i proza oprawne powieściowo dwa Sejmy kanclerza W. Lit. 1601. prozy mss.

S — Herbarz rzeczy pruskich. MS. Krasickiego. 2 kopie.

S sejm. — Sprawozdanie posłów województwa pruskiego z sejmu 1563 roku. mss. Walentego Onichowskiego. zawiera dużo materyałów do dziejów wewnętrznych 1563–1576. z tego wydał Kazałowicz dziennik Modlińskiego Sejmu

A — Acta pacis Oliwensis – MS. z którego wydał Böhm.

S, A sejm. — ważne sprawozdanie z sejmu 1555 pisane dla Rzymu.
krótka mowa z sejmu 1552

HE — Miscellanea odnoszące się do zarządu dyecezyi Warmińskiej z czasów Kromera i Rudnickiego 1582–1614.

HL — fragment znanego dzieła politycznego Garnhowskiego: de republica regni Poloniae libri quatuor.

S — Żywot Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła wdy wil. 1600.

SE — Wiersze pamiętnika Herberstaina 1506–1558.

A — Kopiarzyk przywilejów m. Parnawy 1561–1726.

S — Kronika z lat 1576–1580 (Sanuty) Emerytka zakonu św. Pawła pustelnika.

HE — Ważne materyały do sejmu Warsz. 1561.

HL — Dzieła astronomiczne Alberta z Brudzewa ms. z XV w.

M — Rozmowa Stanisława Krupki. MS. Wisłowskiego-Sochaczewskiego. Odrębny właściwie pamiętnik Bielowskiego wydania całości tego wiersza.

HL — Joachima Pastorynusa Hirtenberg listy ważne i dzieła.

SE — Walentego ab Eichstet Annales pomeranicae i Vita Philippi I duc. pom. 1553.

A — Regestr wydatków dworu Zygmunta III 1590. oryginał.

A — Ważne materyały do Colloquium Charitativum Toruńskiego 1645.

A — Lustracya województw Płockiego i Mazowieckiego 1564.

S — Historya (łac.) wyprawy Władysława IV na Moskwę 1617 i 1618.

SE (HL) — Kronika zwięzła do 1594 (po polsku) mss. XVI w.

M Mss. Lubowskie.
Kronika Wielkopolska
z pisma Dzieckiego
i Jana Czarnkowskiego
tablica genealogiczna Piastów
Rocznik Małopolski.

M Fragment pergaminowego oryginału
rękopisu Liber manuscriptus Lubowskiego
pisany Krzyżowskiego spisał Liber
Antiquitatum V.

SE Dyarjusz zabezpieczenia tymczasowego
senatorów moskiewskich w sto-
licy 1682 r. i o obranie dwóch
carów Jana i Piotra.

S Kilka dokumentów rękopiśmiennych
Albrechta Radziwiłła i jego
„Historia".

HE Liczne zbiory bogate rozdrukowanych
kazań (z głosami drukowanemi
fałszywemi) pisarzy polskich prawie-
postylle np. Wujka z Wielkiego
Koźmina z 1712 r. z cennemi
przedmowami etc.

HE Statuta, prawa i spisy etc. klasto-
rów Cysterskich a zwłaszcza klasto-
ru Wąchockiego.

Hmil. Sądy wojskowe Księcia Krzysztofa Radzi-
wiłła Hetmana Polnego WXL.
1618–1623. Instrukcje spisały rękopis
zarówno dla historyi wojskowości w
Polsce jak dla procedury karnej wojsko-
wej.

A Sprawozdanie Hieronima Wołowicza
podskarbiego ziemskiego WXL. z rachun-
ków dworu i stołu Księcia
1603–1615.

Compendium sądów kapituły Gnieźn. przez
pana Kazimierskiego Biskupa Kujaw.
prawa pruskiego 1594.

S Pamiętnik podróży wojewody Ruskiego
..... po Europie a zwłaszcza do Wied
i Francji 1607–1611.

SE Mirona Kostyna Chronika ziemi
Mołdawskiej i Multańskiej.

SE Wielkiemu autogr. Tymi historyi krajowej
kto mianuje Stefan Konieczpolskie-
go 1652.

A Materyały księgi do dziejów Smoleńska
i województwa Smoleńskiego w XVII w.

SE Jazda Bonyuna Bytowya kawalerów Maltańskich po polsku 1623 r. obwiesz.

SE Opis i historya państwa Tureckiego tłomaczenie historyka tureckiego Aini Ali polskie z pierwszy połowy XVII wieku.

Statut miejski m. Golubia z 1593 r.

Mjur Korektura Statutów magdeburskich Gdańskiego - nadana petentowi

MHE Decretum super concilio Tridentino przez Adama Rostkowskiego sufragana kujawskiego - (notatki Załuskiego. bisk. Tymon miejsca tego sufragana).

Hart. S. Jana Chryzostoma kazanie o krzcie św. Pawła do Koryntyan (- Mss. włoskie XV w. pisany ozdobnie kaligo dla Mateusza Korwina z jego bibliotek. - TNW. cf. Lelewel Bibliograf. 1649 - II 346.

Hart. fragment biblii (Genesis) z bibl. Andrzeja Batorego kanclerza ofiarowany Czartoryskiemu 1804 Jan Felix hr. Tarnowski. Mss. pocz. XIV w. wspaniale ornamentowany - Inicjały koloryowane - farbami. w Polsce!

1607

Rafforri - Peregry-
nanza albo pelegry-
nowanie - Krabow-
Kempfeni - Etc.

12	12	12
VII	VIII	IX
6	5	2
41	10	27

Rafforri.

1847. z tamtego wydania
Trebna tłumaczył X. Aut. Wangocin
Wrocław, Schlecker, 1847.

66

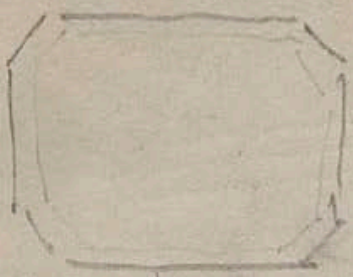

Mai F. IV. 65.

I.	II.	92
IV. V. VI VII VIII 200	300	IX X XI XII I II III IV 400

400

500
250
250

Kalina K., Anecdota Palaeo-
polonica I v Archiv f. slav.
Philol. III, 1–66.

Respechang (vgl. oben quem
[z Laska by Lasna]) welcher oder
Vat. F. I. ...
paraphrase des Lucas evange-
liums enthält.

68

Nr. miejsca: Summa

Tytuł dzieła: Raymunda ? Barthem. Polis wzgl. Barthomaei

„Scopus patrum amoris"

w Cod. Vetrap. Lat. I. F. 198

(chart?) wiek XIV/XV fol. 249

Wydał famulus: Dr Blumenthal Podpis: Arch. Kom. hist. VI, 432 nr 301), wzgl. wstawienie Andrzejcie de Sadowie Jagiell. dokt.-dekr. ca 1440

Mieszkanie:

Data: o tej Summie: Seckel. Beiträge I. (na boku)

Nr. miejsca:

Tytuł dzieła:

Wydał famulus: *Podpis:*

Zajęcie:

Mieszkanie:

Data:

konytacje z wakacyj wyjeżdżałem z Krakowa na Wrocław (Polonica w Muz. rękod. Książ. Wrocł. właściwości nieznane)

Poznań (Rękop. Raczyńskich.)

Warmia (Rkps. o Aleksandrze W. po ruska - przebyć musi. przygotowany do ordynacji Olsztyńskiego archiwum.
Stodeks Kapitulny Tomicyanus w.
z Rogalina, głosy Chrystusowe w Jedrzejowie.

Warszawa (Bibl. Krasińskich cenne listy Skatata Litewskiego i w ogóle prawnicze zwłaszcza do ustawodawstwa litewsko-ruskiego - jeszcze Zwierzyńskiego.
Tudzież
liczne z archiwów państwowych Polskich typy i rękopisy ozdobne z XVI w. drobne. i w i. np. pamiętnik Bazylowa
Bibl. Zamoyskich.
z 1361 Vita S. Stanisłai - nieznana nowa przeróbka z Vita maior - którąby jeszcze zbadać należało.

Berlino. (Bibl. publ. państwowa - Bibl. Synodu reformowanego druki i rękopisy
Acta Jacobi Sylvii.
(Katalog Dobrzańskiego)

Petersburg.
polecony przez p. prezesa Akademii do JE. C. i k. ambasadora Austryi, do JE. p. Atamana jego Byrkowa, członka Rady państwa, i W. Dyrektora Bibl.

Bibl. publiczna

Mszów 20000.
Tacewskich 8000
rozmaitych 1617
polskich 2000

Wypożyczanie udostępnione
Studyum żadnych nacisków
oprócz 1° regulaminu
2° katalogu
3° rewizyt.

Przepisałem razem
w CBP.
Bgszt. } około 600
Bibl. Ord. }
itp.
skatalogowałem dokładnie
pomyłek 3 w CBP. 433

Rękopisy Bibl. Stanisława Augusta
zawierające rozprawki.
Rękopisy Lubieńskich
Rocznik Sochaczewski } do grupy małopolskich
ważne wiersze } rękopisów
ci do MPH.
Rachunki nadworne Kazimierza Jagiellończyka 1487–1490.
Liczne dokumenta prawno prywatne z XIV. XV w. w kopiarzach.

Wydział rękopisów:
I. Missa
II. Autografy
III. Dyplomata.

Bv. de la Fersière

Liczne zbiory kazań Tacewskich pisanych w Polsce przez autorów polaków –
(prawno-kościelne akty w kopiarzach (poznańskie)

2 serwyi z XVII w.

70

Acta Tomiciana wnyrobbu [illegible] w Pbgu znajdują przejrzałem i opisałem.

Listy oryginalne Zygmunta Augusta do Radziwiłła ~~Czarn~~ Rudego z sejmu 1548 i nast.

Korespondencye Dzierzgowskiego prymasa - 1554/6

Korespondencye Radziwiłłów!

Chodkiewiczów z XVI/XVII w.

oraz Zygmunta III - ogromna ilość aktów urzędowych nieznanych zbiór [illegible].

Dyaryusz 1592 r. ~~1548 r.~~ ~~[illegible]~~ wsi. XVI w. liczne materyały sejmowe instrukcye lauda w ogóle duży do hist. parlamentaryzmu od XVI - XVIII w.

Korespondencya Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła Sierotki wd. [illegible] (Arciszeviana)

Cenne materyały do historyi wojskowości w Polsce

~~Indexy~~ Inwentarze do Metryki Koronnej 15 tomów

Naruszewiczowskie inwentarze do Metryki Litewskiej. 12 tomów

wypisałem kilka a opisałem 1 tom Metryki Litewskiej 1551/2.

~~36~~ 23 tomów fol. materyałów do historyi i statystyki dyecezyi; opisy kościołów i ich wsi; dochodów w ogóle beneficyów, ważny materyał statystyczny. - Opisy te dostarczane przez plebanów w 1784 r.

18 tomów Tek Naruszewicza

II. Szwecya.

Leipzig - Lund - Upsala - Westerås
A. Stokholm.

Z zabranych w XVII w. rzeczy oddali Szwedzi w skutek traktatu Oliwskiego Metryki Koronne. Akta odbiorcze (konsygnacye i t.d. w Petersburgu).
Zostało dużo - (legenda)
Albertrandi (Her Sueticum
odpisy i notatki. listy do Prusa
Wileńskiego - 1789/90)
Bielewski - wyciągi 1820 p. X. Adama
Czartoryskiego - przywiózł
Dużo - z grefve Bernatzky.

Typpelskirch Gust. (cf. Albertrandi!)
Droysen Forschungen
Frowe - Tymkowo.
Hyfler Analecta Warmiensia
Schirren.
Jakubów.

I. Riksbiblioteket -
fylgne repertoryy z czasów Zygm. Aug.

II. Riksarkivet.
a) Förhandlingar - {Svarol Gustaw Gustaw Adolf Carol XII Radziejowski!!}
b) Oxenstjernaske Arkiwet
c) de la Gardie Arkiwet
d) Torstenson - etc..

x Polowca z XVI w. Zygmunt I - Bona - Neapol -

Sko klooster.

Wrangel - Brahe -
Albertrandi - Tymkowo..

Rękopisy Petersburskie przysłane zarówno przez Znamierowskiego jak też p. Brückner.

Lat. F. I. 82. Kazania I, II.—

362

625

Q. v. I. 105

179

168

Q. I. 50

94

132

201

281

F. IV. 18

O. XIV. 11.

F. XV. 5

16

38

F. XVII. 49

59

76

Q. XVII. 18 Średniow. poezya (I cały).

26

lat. Q. XVII. 39

46

57

69 Archiv XIII, 200.

131 Drobne zab. 23, 54.

141

200.

Q. XIX. 20.

---

pol. F. I. 16.

F. IV. 12

40

111

250

Q. VI. 10.

Q. XIV mss. myśl.

F. XVII. 3

8

12

14.

Q. XVII. 5.

Q. XIV. 12 Archiv XIII 213.

19.

Razn. F. XVII. 21

58

68 Bibliot. Warsz. 1896. ~~Styczeń~~ I, 78/96, 254/275.

74

Q. XVII. 14.

74

Bertrand Gustave, Catalogue des manuscrits français de la bibliothèque de St Petersbourg - Paris, 1874 [Extrait de la Revue des Sociétés savantes 5e série tome VI, 1873]. 8° pag. 227.

Schnitzler, Statistique de l'empire de Russie.

Journal général de l'instruction publique (septembre-octobre 1852) articles de M. Léouzon-Leduc.

Léouzon-Leduc - La Russie. (!)

de la Ferrière Cte Hector Catalogue de la collection des autographes (?) [Revue des Sociétés savantes 5e série, Tome IV - novembre decembre 1872].

18 года -го дня.

По билету № требуется:

[Revue des sociétés savantes des départements publiée sous les auspices du Ministère de l'Instruction publique, des cultes et des beaux-arts. Cinquième série, tome IV. Année 1872 – 2e semestre. Paris. Imprimerie Nationale. 1873 – 8°. pages 626.]

---

pag. 447 — 485.

(p. 447) Rapport sur les communications de M. G. Bertrand relatives à des documents historiques concernant la France et conservés à St. Pétersbourg.

.... M. G. Bertrand ... avait été chargé au commencement de l'année 1872 par M. le ministre de l'instruction publique, d'une mission scientifique et littéraire en Russie...

..... M. Bertrand a envoyé

1° Une liste sommaire, mais exacte, des volumes concernant la France qui font partie de la collection des autographes de la bibliothèque de Saint-Pétersbourg.

2° La copie collationnée du volume XXXIV de ladite collection, renfermant des lettres autographes de rois, de princes et de grands personnages français au XV siècle.

3° La copie collationnée du tome LXXI de la même collection, de même nature que le précédent, s'étendant du XIII siècle au commencement du XVI siècle.

4° Enfin la copie collationnée de la correspondance originale de Marguerite de France duchesse de Savoie renfermant cinquante six lettres.

Grâce aux rapports de M. le comte de la Ferrière insérés dans les Archives des Missions t. II p. 373, t. III etc. on savait que la bibliothèque publique de St Pétersbourg renfermait un nombre considérable de lettres autographes de souverains, de princes et de grands personnages français, documents conservés autrefois dans la bibliothèque de l'abbaye de St-Germain-des-Prés et qui détournés à la faveur d'un incendie qui consuma, en 1792, une partie de cette bibliothèque, passèrent en Russie; mais le public n'était pas à même d'apprécier par lui-même la richesse de cette collection. M. Bertrand, d'après l'avis de M. Taschereau a copié in extenso les deux volumes renfermant les documents les plus anciens (n°s 34 et 71); on y trouve des lettres de Louis XI de

Charles VIII, d'Anne de Beaujeu, de Louis XII etc. Il a fait la même chose pour les lettres de Marguerite de France, sœur de Henri II et femme du duc Charles-Emmanuel de Savoie.

Ce sont là des documents de premier ordre. Nous avons l'honneur de vous proposer la publication immédiate dans le volume de Mélanges des documents inédits en cours de publication, des volumes 34 et 41 ..... Nous vous proposons de publier dans la Revue des Sociétés savantes la notice de M. Bertrand sur la collection des autographes ainsi que la correspondance de Marguerite de France.

Votre commission est unanime pour exprimer le désir que les correspondances autographes françaises conservées à Saint-Pétersbourg soient copiées et que les copies soient déposées au cabinet des manuscrits de la bibliothèque Nationale. .....

E. Bontaric
Membre du Comité.

Catalogue de la collection des autographes du département des manuscrits de la Bibliothèque de Saint-Pétersbourg.

Relevé sommaire de ce qui intéresse l'histoire de France.

La collection des autographes de la bibliothèque publique de Saint-Pétersbourg forme une section à part dans le département des manuscrits. M. Flowyn de Lanchère qui avait commencé pour la bibliothèque Nationale de Paris et sur la demande de M. Taschereau la copie intégrale de toutes les parties françaises du catalogue des manuscrits fera sans doute aussi copier intégralement le catalogue de la collection des autographes.....
M. de Laferrière, dans ses rapports datés de Saint-Pétersbourg 1863-1864, et publiés dans les Archives des Missions scientifiques et littéraires, a fait des analyses.... et d'assez nombreux extraits

de ces recueils de documents français et de quelques-uns de ces manuscrits.....

Gustave Bertrand
Membre du Comité.

(pag. 449 — 453)

Manuscrits de la bibliothèque de St. Pétersbourg.
Collection des autographes.

De 1 à 11. Recueils de lettres originales adressées à la cour de France par les empereurs d'Allemagne et leurs enfants, par les électeurs, les palatins, les princes de Bade, de Saxe, de Wurtemberg (XVI siècle et première moitié du XVIIe).

12. Lettres des rois, reines et princes d'Angleterre et d'Ecosse en anglais et en français (1481—1651).

13. Lettres des rois et princes de Danemark à la cour de France (depuis 1567 jusqu'à Louis XIII).

17. Minutes et lettres originales de Henri II et de François II. (copiées par M. Gust. Bertrand).

18, 19, 20. Lettres de Catherine de Médicis (copiées par M. de la Ferrière).

21. Lettres de Charles IX (2 volumes) (copiées par M. Gustave Bertrand).

22. 23. 24. Lettres de Henri III (c. p. M. G. B.)

25. 26. 27. 28. Lettres de Henri IV (copiées pour M. Berger de Xivrey).

29. Lettres de Marie de Médicis à M. de Léon ambassadeur de France à Venise.

30. Lettres de Louis XIII à M. de Cézy ambassadeur de France à Venise.

31. Lettres de Louis XIII à M. de Léon ambassadeur de France à Venise.

32. Lettres de Louis XIII au Grand Turc et à ses ministres.

33. Diverses lettres de Louis XIII et de Louis XIV.

34. Lettres originales des rois, reines et princes de France (la plupart de la deuxième moitié du XVI siècle. c. p. M. G. B.).

35. Lettres des rois, reines et princes de France (du règne de Henri IV à celui de Louis XIV).

36. Lettres de François d'Alençon (2 volumes).

37. Lettres de Louis de Valois prince d'Alais.

38. Lettres de Henri duc d'Angoulesme adressées à Catherine de Médicis.

39. Lettres des princes de Bourbon-Condé (XVII siècle et commencement du XVIII siècle).

40. Lettres de François de Bourbon-Montpensier (1568-1579).

41. Lettres de Louis de Bourbon-Montpensier.
42. Lettres du duc de Vendosme au duc de la Feuillade.
43. Lettres de princes italiens à la maison de France (1483 – Catherine de Médicis).
44. Lettres de papes et de cardinaux à la maison de France.
45. 46. 47. 48. Lettres de princes et princesses de Savoie (Anne de France – 1616).
49. Lettres du cardinal de Lorraine et de son frère François de Lorraine duc de Guise.
50. Lettres de Claude de Lorraine duc d'Aumale.
51. Lettres des ducs et princes de Lorraine (de la fin du XV siècle au XVIIe).
52. Lettres d'Antoine roi de Navarre.
53. Lettres de la reine Jeanne d'Albret.
54. Lettres de Henry de Navarre depuis roi de Fr.
55. Lettres du même comme roi de Navarre adressées aux rois, reines et princes de France.
56. Lettres des rois, princes et princesses de Navarre.
57. Lettres de Marguerite reine de Navarre.
58. Brefs pontificaux adressés aux rois reines, princes et ministres de France (1492–1628).
59. Bulles pontificales intéressant la France.
60. Rescrit original de Pierre le Grand au prince de Cantemir duc de Valachie.
61. Billets originaux de Catherine de Médicis (copiés par M. de la Ferrière).

62-67. Lettres de rois et reines de Pologne.
68. Lettres de Courlande adressées à la maison de France.
69. Lettres de Portugal adressées à Catherine de Médicis et Henri IV.
70. Lettres des princes et margraves de Brandebourg et de Prusse adressées à la cour de France depuis Charles IX.
71. Lettres de princes et personnages illustres de France (deuxième moitié du XV siècle, c.f. 9a)
72. Lettres d'hommes illustres d'Angleterre adressées à la cour de France de 1498 à la fin du XVI siècle.
73. Lettres d'hommes illustres d'Espagne adressées à la cour de France toutes des règnes de Charles IX et de Henri III.
74. Lettres du cardinal d'Armagnac (1562-1585).
75. Lettres de Balsazar au chancelier de France.
76. Lettres de M. de Labarde ambassadeur à Osnabrück (2 volumes).
77. Lettres du duc de Béthune ambassadeur à Rome.
78. Lettres du maréchal de Biron.
79. Lettres de M. du Bose au chancelier Séguier sur les affaires de France au temps de Louis XIII et de Louis XIV.
80. Lettres de M. du Bosquet (?) au chancelier de France.
81. Lettres de M. Boulhillier ministre d'Etat.

82. Dépêches à M. de la Horte et Basset ministres français à l'étranger.
83. Lettres de M. de Chamillart au duc de la Feuillade.
84. Lettres de M. de Champigny intendant en Provence.
85. Lettres de M. de Chamvigny ministre d'Etat.
86. Lettres des ambassadeurs de France à Rome et au concile de Trente.
87. Lettres de Bernard duc d'Epernon au chancelier Séguier (1643-1649).
88. Lettres du duc d'Etampes gouverneur de Bretagne (la plupart à Catherine de Médicis).
89. Lettres de M. de Fougy ambassadeur à Vienne et à Prague.
90. Lettres de M. de Lamothe-Fénélon ambassadeur à Londres (1568-1573. 2 vols.).
91. Lettres des ambassadeurs de France à Londres depuis 1568.
92. Lettres au prince d'Hénin ou de lui. (3 vols).
93. Lettres de M. de La Fosse au chancelier de Séguier.
94. Lettres de M. de Pontchartrain.
95. Lettres d'Anne de Joyeuse amiral de France. (copiées pour M. Ed. de Barthélemy).
96. Lettres de Nicolas Korff au prince Radzivill.
97. Lettres de M. de Lauberspine notre ambas.

sadeur en Espagne en 1560.
98. Quatre volumes de lettres de personnages du XVI siècle (copiées pour M. Ed. de Barthélemy).
99. Lettres de Coménie de Brienne.
100. Lettres de Marca évêque de Barcelone et ministre en 1644.
101. Deux volumes de lettres de Mazarin.
102. Lettres des ambassadeurs de France pour la paix à Cologne (4 vols).
103. Lettres du connétable Anne de Montmorency et de ses descendants (depuis 1529).
104. Lettres de Montluc (1562).
105. Lettres de M. de Münich à Catherine II.
106. Lettres du ministre Puysieulx.
107. Lettres d'hommes illustres français du XVII siècle.
108. Lettres de parlements et tribunaux de France au chancelier Séguier (1633-1669).
109. Lettres de Claude de Lorraine comte de Tandes gouverneur de Provence.
110. Lettres des ambassadeurs de France en Portugal (1559-1561).
111. Lettres du marquis de Abulpse ambassadeur de France en Espagne avec la minute de lettres à lui adressées par le roy.
112. Lettres de Michel Le Tellier.
113. Lettres du maréchal de Villars.
114. Diverses lettres au chancelier Séguier 1633/38.

115. 116. 117. 119. Autographes de Pologne.
118. Lettres de Neufville-Villeroy ministre sous Henri III et Henri IV.
120. 121. 122. 123. Papiers de la Bastille (lettres de cachet, interrogatoires, rapports. etc.)
124 — 138 Autographes de Pologne et de Russie.
139. Lettres de savants français
140. Lettres des savants des Pays-Bas.
141. Lettres de savants allemands.
142. Lettres du savant saxon Cellarius.
143. Lettres du savant Mathurin Veyssière la Croze bénédictin français mort bibliothécaire à Berlin.

Longue suite de documents qui s'intéressent pas directement la France. la plupart polonais et en langue polonaise.
288. Lettres et poèmes de Voltaire.
289. Autographes de Jean-Jacques Rousseau.
323. Chartes concernant la France.
331. Chartes et documents. (6 volumes).
335. Pièces relatives au calvinisme — Professions de foi de diverses communions religieuses d'Europe et d'Orient.

Autre série avec un numérotage spécial
Bulle des Papes.

i genre pré tabord « autres séries » her

bliższego wyjaśnienia co się w nich znajduje (oprócz kilku tytułów) ani wiadomości ile tomów i najogólniejszy charakter by co zawierają.

Tak jak ten spis, wartoby (pełno Franków dokładniej) wartoby spisać cały ten zbiór, który nie narzuca konieczności autopsyi rękopisów i gramot. —

P. Bertrand podaje pewne na 3½ stronach wyciągi z katalogu rękopisów francuskich tejże biblioteki bez najmniejszego ładu dorywczo zrobiony.

W 1872 pracował w Bibliotece publicznej nad rękopisami francuskimi Howyn de Tranchère. Wcześniej p. Bertrand na str. 457–485 wydał 37 listów księżny Sabaudyi Marguerite de France adresowanych do domu brabanckiego francuskiego od 1560 do 1574. z tomu zapewne 46.

W Revue des Sociétés Savantes

cinquième série, tome VI. Année 1873
2e semestre. Paris. 1874. 8° pag. ~~568~~ 638
z drugiem zeszytu za Novembre-Décembre
1873. str. 373-599. znajduje się

Catalogue des manuscrits français
de la bibliothèque de Saint Petersbourg.

wydany przez Gustave Bertrand.

W tymże tomie

pag. 100-102. art. „Rapport sur les copies de
St Pétersbourg envoyés par M. de la
Ferrière"

pag. 149-150. w protokole z 7/VII 1873.
wzmianka o przysłaniu odpisów listów
hetmanny „Mazepińskiej" przez hr. Hektora
de La Ferrière z bibliotek petersburskich.

Библиография
церковно-славянского отдела
Сводного Каталога Славяно-Русских Рукописей

1. Калайдович-Строев П. Обстоятельное описание славяно-российских рукописей библиотеки графа Толстого. М. 1825.
Строев П. Первое ... (М. 1825)
— Второе прибавление к описанию... Москва 1827.
2. Бычков А.Ф. Описание церковно-славянских и русских рукописей Имп. Публ. Библиотеки. ч. I. описание церковнославянских и русских рукописных сборников Имп. Публ. Библ. Спб. 1882.
3. Бычков А.Ф. Письма Петра Великого хранящиеся в Имп. Публ. Библ. и описание находящихся в ней рукописей содержащих материялы для его царствования. Спб. 1872.
4. Бычков А.Ф. Автографы Имп. Публ. Б. выпуск I. М. 1872.
5. de Muralt E. Catalogue codicum bibliothecae imperialis publicae graecorum. Petropoli 1840.

6. de Muralt E. Catalogue de manuscrits grecs de la bibliothèque impériale publique. St Petersbourg 1864.

7. Dorn. Catalogue de manuscrits et xylographes orientaux de la bibliothèque Impériale publique St Pbg. 1852.

8. Гаркави. Описание самаритянских рукописей хранящихся въ Императ. Публичной Библіотекѣ. Спб. 1875.

9. Harkavy & Strack. Katalog der hebräischen Bibelhandschriften der Kais. öffentl. Bibliothek.

10. Minzloff. Die altdeutschen Handschriften der Kais. öffentl. Bibliothek. St Pbg. 1853.

11. Welter. Lijst der nederlandsche Handschriften in de Rus. keizerlijke Bibliotheek in St Pbg. Leiden

1856 (w Handlingen der Maatschapp. voor Nederlandsche Staat en Letterkunde).

12. Известия о славянской собраніи рукописей господина Будровскаго (Сѣверный Вѣстникъ, 1805. ч. 2. 10/219).

13. Delisle. Le cabinet des manuscrits. p. 53 sqq. (i tam wyhas literatury)

14. Russischer Mercur. Riga. 1805. 2. 477

15. Gille. Le Musée de l'Ermitage Impér. (Opis tych mss. które były w Ermitażu). St Pbg. 1860. 484.

16. v. Muralt. Codices bibliothecae imperialis historiae latinae. (Archiv d. Gesellsch. f. ält. Deutsche Geschichtskunde Bd. XI. hrsgb. v. Pertz.).

17. Budik. Historische Forschungen aus der Bibl. zu St Pbg. (Sitzber. der hist. philol. Cl. d. Kais. Akad. Wien. Bd. 95).

18. Gellert. Lateinische Handschriften zu St Pbg. (Neues Archiv d. Gesellsch. f. ält. Deutsche Geschichtskunde. Bd. V. i VI.)

19. Bertrand. Catalogue des manuscrits français de la bibliothèque de St Petersbourg. (Revue des sociétés savantes des départements 1873).

20. de la Ferrière H. Rapport sur les recherches faites à la Bibliothèque Impériale Publique de St Petersbg. concernants les lettres originales et ~~les~~ manuscrits français sortis de France. Paris 1865.

21. de la Ferrière H. Deux années de mission à St Petersbourg. Manuscrits lettres et documents historiques sortis de France en 1789. Paris 1868.

22. de Murali E. Notice sur les manuscrits grecs avec miniatures récemment de la Bibliothèque Impériale publique. (Mélanges gréco-romains de l'Acad. Imp. t. I.)

23. de Murali E. Mehrere neue aufgefundene Abschriften der K. oeff. Bibliothek. (Bull. de l'Acad. des sciences. t. X).

24. de Muralt E. Beschreibung zweier aus dem VIII und IX Jahrh. herrührenden Handschriften der K. oeffentl. Bibliothek. (Bull. de l'Acad. des sciences tome XV. class. histor. philol.).

25. Березинъ. О языкѣ мадьярскомъ. Ж. М. Н. П. 1848. №7.

26. Dorn. Мысли о этимологіи русскаго. Bulletin Scientifique III.

27. Bialecki. Исторія на Шугоно в Петербургскомъ публичномъ библіотекѣ

28. Ptanycki. Ces. Bibl. publiczna

29. Blumenstok.

Библиотеки и коллекции

Спб. Публичная Б.

Публичный и Румянцевский Музей в М.

Спб. Б. Академии Наук.

Исторический Музей в М.

Одесская публичная Б.

Сибирская Карамзинская Б.

Синодальная патриаршая в М.

(Matthaei. Index codd. mss. graecor. bibl. museorum S. Synod. eccles. Petropol. 1780

Горский-Невоструев. Описание славянских рукописей патриаршей и Синодальной Б. М. 1855-1869)

Б. Московской Синодальной типографии.

Б. казанской Духовной Академии

Б. Соловецкого монастыря с конца XVв.

Б. Киевской академии (часть и самая ценная XI в. взята в Варшаву, Виленскую Публичную Б. Остальное в Киеве.)

Б. Спб. Духовной академии.

(часть библ. Софийского Новгородского собора)

Б. Московской академии –
Б. Соборной собора Новгородского.
Б. Кирилло-Белозерского монастыря.
Б. Троицко-Сергиевской Лавры.
Б. Московского Университета.
Б. Гельсингфорского –
Б. Дерптского –
Б. Казанского –
Б. Киевского –
Б. Новороссийского –
Б. Сербского –
Б. Харьковского –
Эрмитажная
Медико-хирургической Академии
Генерального Штаба
Общества Истории и Древностей Рос.
Лазаревского института восточных языков
Графа С. Уварова въ с. Поречье
И. А. Вахрамеева въ Ярославле.
А. А. Титова – въ Ростовѣ (Яросл. губ.)

Polskie biblioteki - rządowe i te które w całości lub częściowo powinny do rozsyłania,

Warszawska publiczna i TPN. główna do CPB.
B. Stanisława Augusta. część z krzemieńca do Kijowa - część pozostała po † króla Pawle I podarował bibl. Atan. Bratanowskiemu który za Zajęcia Astrachańskiego sequestrował duchowne.

Wileńska akademicka - uniwersytecka po 1832 r.
1) część do Wil. akad. medyko chirurgicznej
2) " " " " duchownej.
3) " " kijowskiego uniwersytetu
4) Lubelcy do Charkowskiego " "
5) Zagłopisy do CPB. — W 1842
- 1. część do kijowskiego uniwersytetu
2 - razem z bibl. warsz. akad. duch. do Pbga.

Wileńska Radziwiłłów 1772 (?) główna do bibl. akad. hauk, część do pbskiej: grkat. akad. duch. - łacińska i polskie bronili do Moskiew. uniw.

Wołyńskiego liceum do Kijowa - duże.

Połockiego kolegium Jezuitów część do Wileńskiego gimnazyum - część do centr. statystycznego komitetu, głos powszechnie na różne strony. -

Bielowski. 1857.

2) 22/26 Nam. F. IV. 31. hoan. Wielhapolska hod. Stan. Aug.
3) " O. v. IV. 2. Wrocławy
De arte Dictaminis
stowmila la ciwitas
3) " Q. IV. 6 Wrocławy 1456.
4) " Q. IV. 6 (??) Wrocławy
5/20) " F. IV. 19 hod. Lubowski - hoan Wielopol. ska -
rozpisti -
Czarnkowski.
Zawalopia Polarton
21) " Q. IV. 98 mistwa Europatuichnyn.
26) Pasz. O. v. XVIII. 1. (Ratuski - Czacki - Czartor.)
De Hunnis Jactuitate
27) 30 Nam. Q. I. 91. Wrocławy
33) " F. IV. 23 AM Gratian de Decreto Valed.
" F. IV. 30 Tomiciana odpis Okolowicza.
" F. IV. 103. odpisy ex cod. Dzial. Dzieger.
" F. IV. 104.
" F. IV. 105 błagosławieństwa
" F. IV. 83. Mikolai Lubowski epi. Chelmn. annales Polonicae 1657-1666.
34) " F. IV. 68 Liber ac res gestae
36. " F. IV. 73 Herbarium
" F. IV. 67
37) " F. IV. 30 (?) Extractus Cracov. a Pretzb 1625 i inne akta z tych lat w Lubl. kopis.
37) " F. IV. 116. Liber possessionum et inscriptionum sup. bona Canonicatus Cracoviensis Miechowskie. 1578 za czasów Tuzowskiego Kapituła opata Kanonicz.
38) " F. IV. 119 listy i mowy - lat Zygm. Aug. i Berbost.
" F. IV. 129. Rudawski.
39) " F. IV. 138.
" Q. IV. 40
" Q. IV. 51 tract. de moribus conditionibus et negotiis Turcorum. 1436.
" Q. IV. 52
" Q. IV. 97 Alber. Radzyminski
40) " Q. IV. 64
" Q. IV. 198
" Q. IV. 112. Sarbiewskiego Constitutiones Romanae autograf - Zaruski z wiązanymi legatów rysunkami pismem rubricarum
" O. IV. 15
" O. IV. 23
" O. IV. 24. Kochowski Kortus vinearum, Rubus inconbustus.
41) " O. IV. 25 s. a. Dyaryusz słubu hrabi Mniszcha
" Q. v. I. 104. [Sym. 1520] Breviarium monasticum s. XV. illumin. po polsku nazwy miesięcy
42) " F(?) v. I. 110 Armenorum fidei confessio 1574.
43) " F. II. 111. Decretalium Libri IV. 1474.

43) Mem. F. II. 202. Statuta synodalia
47) " F. II. 145 Akta XV-XVI w. genealogia zamechow. Cod. dyplom. Sobiesz. MS. Jana Albrychta Codicibog.
48) " Q. IV. 35
" Q. IV. 83
" Q. IV. 84.
" Q. V. II. 4. Statuta Kazim. W. MS. SV.
49) " Q. II. 274 Statuta Mazo wiecka
" Q. II. 427 Akta i stat. Sycz. Knab.
51) " F. II. 132 Tyniecke akta kontr.
" F. IV. 35 Komisya z Sup. Bach & Dzieh.
" F. IV. 3 [???] Zmierowicza - Nabielaka rzeka varia - dyarjusz 6 tygodni pod P. Slawcami 1648 i inne do 1648 r. rzeczy - bogate tabor.
52) " Q. IV. 23
" Q. IV. 47.
53) " O. IV. 26
54) Nov. F. XIV. 1 W Potarki.
57) " F. XIV. 16 "
62) " F. XIV. 9 "
66) " Q. XIV. 91 "
" Q. XIV. 30 "
" Q. XIV. 96 "
" Q. XIV. 33 "
71) " Q. XIV. 25 Kundzin i wasny pocet
" Q. XIV. 26 Miasta Chodkiewiczy
" Q. XIV. 28 K. Dolaszewicza wiersz 1800
" Q. XIV. 74. Moralitya (?) wiersz
" Q. XIV. 95 W Potarki.
" Q. XIV. 111. wypisy z dzieł Kochanow.
73) " F. XIV. 2. W pot. Karkl. z Argenta
" F. XIV. 3. pieśni rozne.
" F. XIV. 7. Opata poetyczne Jana Tomasza Zamoyskiego Zebr. 1774.
74) " F. XIV. 12. Moralitya wiersze
" F. XIV. 24 } Karkl. z Argenta W pot.
" F. XIV. 29 }
" F. XIV. 33 W Potarki.
75. " F. I. 107. Sarbiewskiego kazania Autogr.
" F. IV. 7
" F. IV. 10 Dzieje Polski od Krasn. Augusta III tomów 7.
" F. IV. 22 Kopiarz rozne akt. hist. gen. hist. pr.
" F. IV. 34 Dyarjusz Jana Gniewoszowskiego traktat pos. Dzierdanowskiego
" F. IV. 58. Niesiecki Korona pol. autogr.

75) Nov. F. IV. 78 Hist. konf. Barszcz
" F. IV. 85. Dyarjusz konw. ks. Jana Sarkow. Skrzyp.
" F. IV. 91.
" F. IV. 93. Dyarjusz akt i rzeczy konw. nasz. Wiad. IV. pisane p. Jac. Sobies.
76) " F. IV. 103. Liber generalissimus
" F. IV. 104. Pisma Jana Antoszy
" F. IV. 111. Korrespondencya 1598/1602
" F. IV. 116.
" F. IV. 127 Pharetra politica
" F. IV. 140.
" F. IV. 165 Journal 1794 w obozie pod Ursz.
" F. IV. 177 Skrzydlowski
" F. IV. 181. Kopie listow do Chodkiewiczy
" F. IV. 182 Jdo
77) " F. IV. 187 Jdo
" F. IV. 193 Kopie listow do Radziwiłł.
" F. IV. 200 Kopie listow do Chodkiew.
" F. IV. 209 Jdo
" F. IV. 212 Jdo
" F. IV. 240 Lepert pat z zabranem dr. ciwem dyplomat. 1795
" F. IV. 243. Anegdoty Karaneowicza
" F. IV. 250. Kronika Wotowska

Г. Илья Александрович Шляпкинъ.

въ 11 верстахъ отъ ст. Черное
Моск. Нижег. ж/д. дор. село
Кореневo-Богородское
купли 1790 – 1796.
Василий-Сергѣевичъ Шереметевъ.
генералъ-маіоръ – командующій
россійскими войсками въ
Волынии – 1795.

Шер – Александръ Сергѣевичъ.
владѣлецъ села Юрина –
между
Нижегородская губернія.

[illegible]

написано, на нова на ½ аршу шутковыхъ
рано довѣрен. Пр. разныхъ
По годамъ развитія овощата
овощныхъ маста разныхъ, преимущ.
отъ разныхъ корреспондентовъ, переписка, инвентари, отъ
разныхъ частныхъ лицъ (счетовъ) за lat 1790–
1796. – Здѣсь выписки о цѣнахъ
до Бунинскаго. ———
кому до выдачи шутокъ: волъ
пеку, Бунинскаго и головы
на ситцевыя шуты – Administrator
рисовъ изъ выписокъ и на выдачу
разныхъ одеждъ и шутовскихъ
Тутъ начало – A. A. Titowa Охранный
каталогъ славяно-русскихъ рукописей
выпускъ 4. Москва 1869. 8° pag. 24
гвардіи
2929. Разныя бумаги принадлежащія
Василію Сергѣевичу Шереметеву
генералъ-маіору. (касаются
времени командованія его отрядомъ
войскъ въ Волынской губерніи
1795) на русскомъ и польскомъ
языкахъ – скорописью XVIII в. fol. 64 fol.
2932. Разныя бумаги принадлежа-
щія генералъ-маіору В. С. Шере-
метеву ..... IV. pak 2929. – fol. 46 fol.
Въ началѣ рукописи de Titow (года) увѣдомляетъ
pak (Сумы) о томъ, что по ея изслѣдованію
пеку – годъ изъ XVIII вѣка въ 1883 г.

Nasuwa se ~~stat~~ zde pro pamětníky
že to archivum zdejší vojsk. soudobé
zabrané v zdejší bitvě prez Zdeo.
Smichovu podraz vojny Rakousko-
Pruský 1794 roku.

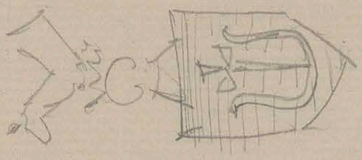
C

B

93

Rękopis bibl. Akad. Nauk.

$\frac{X\,I\,5}{XXX^{a}}$ 4° wielkiego formatu opr. w brunatną skórę

zawiera przygotowanie Album portretów rodu Radziwiłłów. — Stron ich — miało być 60 — wykonanych jest 43 — ręka XVIII w. bardzo ciekawe

+ + +

K. M. H. R. 1857 Workunowa

Czy to nie substrat do Ikonografii Radziwiłłów Kossakowskiego??

Czy Akademicy rede-
ory w ogóle jest znany?
Plan odbitey Smoleńska
1634, ogromny, składający
się z 16 oddzielnych kart
i dwoch drukowanych
Objaśnienia
pozycie - Rytował Hondius
a S. R. Mtis Chalcoglyptes
Tionographus et perspecti-
varius) Ogłoszony
napisał Matthaeus Ogłoszony
rysował, plan całej odjął
Jak R. Mtis Architectus Mtis Tarius
Joannes Pleitneras...
16 tablic zachowywa się w Pleskiej
Akad. Sztuk pięknych -
objaśnienia niemieckie przedrukowane
i stanowią w pruskiej prowin-
Zabłocie Bd. 2. Königsb. 1829.
(w 4 rede, str. 42-54)

Ces Vac. Rac. Mtis Architectum Mtis Stanum [illegible] Ant.
Joannem Pleitnerum in Polo Cos deliniatam
mensuratum ac designatam anno 1634
Et per Matthaeum Chalcoglyptem Tionographum
et perspectivarium Jussu Ejusdem Mtis
Ulmedam [illegible] anno Salutis Anno 1636

Tablica 16 v Akad. Sztuk Pięknych

16 12 rm. całych

Zigmunt Avgust z łaski Bozey król Polski wielkie xiąże Litewskie Ruskie Pruskie Mazowieckie etc. Pan y Dziedzic.

Wielmożny nam zawsze mily. Possilaiącz tam tego naszego komornika do krolowey jey Milosci nyeschcielismy tesz wasz podle zwikley laski naszey zapomnyecz przez nyem naszym ctorim Wam y przyasd tw do Piotrkowa nasz y pospolw dobre zdrowie nasze oznaymuiemy. Zda się nam tesz nasz bior barzo potrzebna abisemy wasz obolo tego napomnyonely abisemie tego swielkq pilnoscią przestrzegaly zeby tam na poborw krolowey jey Milosci braległowy przez nyedawaly a zwłaszcza skupkoff, abowiem iedwab z wkliczyz barwyey bisz wszytko obawiac mogło. A to ktemo gisz ty braległowy vstawicznye przi iey kro. M. bywaiącz nadziey też na pakq nieobyczaynosczq mogły by co takiego pochwycić skąd by nayaki przygodny casus przypaść mogł. A gdyby mszczyni przez dawali gawsy tedy na tym więtna bezpiecznosć być może, abowiem od mszczyzn ledwie przez crwarte wsze przez do wszu Jej kro. Mci. przychodzi. A wszakoż gdzie by to tak się musiało, żeby nie w pokoiu przez krolowej Jej Milosci braległowy dawały tedy tak to opatrzeć aby jedna przi braległowa ktorejby crota

i wiara była dobre doświadczona chociaż też z tych
niższych przede Jej Królewskiej Mości na pokoju da-
wała. A zołnierza mając to na baczeniu iż tam nie-
które bractwowe przy Królowej Jej Mości są, które
też niepalą gniew i waśni przedsiębiorą. Przeto Was żąda-
my, napominamy i rozkazujemy żebyście to tak pilnie
opatrzyli jakoby obok takiego w pokoju picia dawa-
nia nie wrzem securitas rzetelna zdrowia Jej Królew-
skiej Mości była zachowana. Czym nam nasz wdzięcz-
ną uczynicie łaską na potym naszą pamiętną, chcąc
żebyście tego sami pilnie doglądali. Datum XXIIIa
Octobris Anno domini 1548 Regni nostri decimo nono.

Ad mandatum Sacrae Regiae
Maiestatis proprium.

Magnifico Nicolao Radiwił Magni ducatus nostri
Lithuaniae pocillatori Zulensi Bielscensi Vasilien-
sique nostro capitaneo sincere nobis dilecto.

mały sygnet królewski.

I. Sigismundus primus rex Poloniae
Joanni dulcio de Lasko Canonico
Patauiensi.

Non oblitione nostra tui factum
est, quod ex quo tempore in secreta-
riorum nostrorum collegium coopta-
tus es, nunquam in hunc usque diem
tua nos opera usi sumus. Sed cum
in ea ciuitate uitam degeres ubi
perexiguus aut nullus potius tui
nobis usus esse potuit, cum te totam
otio et quieti tradidisse uidereris,
non est nobis uisum tuam istam quie-
tem interpellare. Posteaquam uero
accepimus quod te in fidem et cli-
telam Petri Bembi contuleris, ad
quem primas hoc tempore latinae
eloquentiae uno omnes consensu de-
ferunt quique uirtutis et eruditio-
nis ergo in amplissimorum patrum

collegium nuper est ab eo pontifice allectus, quo nemo fuit unquam in viris dignitate dignis diiudicandis prudentior, tanto libentius operam tuam usuri sumus, quod te in Urbem, tuam omnium negotiosissimam una cum eo profecturi statuisse intelleximus. In qua Urbe cum quae agantur scire nos nostrasque plurimum intersit, pergratum nobis feceris, si quae grata nobis et iucunda nel etiam necessaria cognitu indicaueris esse ea ad nos omnia diligenter perscripseris. Una etiam cum tibi visum fuerit opportunum in ipsius Petri Bembi cardinalis nos amicitiam insinuabis saluere illum nostris uerbis plurimam iubebis atque eum honorem ad quem illum

uirtus cum doctrina coniuncta
enexit diligenter gratulaberis.
Si quid erit postea quod nostra
istic causa facere uelimus, aliis
te litteris nostris certiorem red-
demus; te nobis operam tuam
probaturum confidimus. Quem
bene valere optamus. Datum
Cracoviae decima octaua mensis
Julii anno domini MDXXXIX regni
uero nostri XXXIIIo. (Nam. F. IV. 145/15. k.
317. acta Tomiciana tom. XV.).

II. 2 autografy Ces. Bibl. publ. –

1. Zigmunt August z łaski Boży Król Pol-
ski wielkie xiąże | litewskie Ruskie Pruskie
Mazowieckie etc. Pan y Dziedzic |

Wielmożni nam zwłaszcza mily.
Przyszło nam teraz listy z kra-
iv cłorich copie wam posyłamy. iest
na czo rady braci. Bo Xiądz Mathiewski
v Papiera stara się o Coronę a wtim

go Cesarsz pylnie fortivie. Preto
ządami T. M. abisz nam T. M.
nyer nyemięszkaiącz zdanye rzwe
w tey miere wipysal Vcziny nam
T. M. rzecz barzo wdzięczną y po-
trebną. Ząbaiącz od pana Boga
T. M. dobre y długo bicz zdro-
wim. Datum in Lubow XIIIIa Ja-
nuarii Anno domini M° D° LIII°
Regni nostri XXIII°
Sigismundus Augustus
Rex M.

List własnoręczny, ~~adaptacja~~ do M. Radz.
Wilna Rydego, ~~Czarnego~~, ~~niema koperty~~. wyciśnięty
za sobą, koperta w Autogr. 62. karta 102.

III. Lauc. Cr. II. 132.
Kazimirus tercius Vladislai Jagel-
lonis filius in opatowiecz sanxit
statuta de raptoribus et invasori-
bus bonorum ecclesie que edidit
in nova ciuitate. Datum in nova
ciuitate Corczin feria sexta ante
dominicam Oculi Anno 1474.
Inferens alicui spirituali damnum

coram capitaneo cui subest est conveniendus et non secus quam pro articulo contrensi uno ex quatuor per eum indicandus.

Actori super damno illato incumbit probatio alias reus inrabit se esse immunem a damno illato.

Capitaneo a loco longe distante potest actor reum coram rege in terra cracoviensi agente convenire sine districtus exceptione.

Spiritualibus inferioribus non habentibus impensas in iure terrestri conceditur facultas convenendi suos damnificatores in iure spirituali qui si contempti censuras ultra annum sustinuerint in turrem conicietur.(!).—

Finit kazimirus tercius statutum contra raptores bonorum ecclesie.

---

2 egzemplarze Nos. F. IX. 2.

Xięgi o postępkach wojennych etc.

Na k. 1. zapisano:

Roku Bożego 1576 Dnia 29 Novembris we Crwardel wsi Ś. Andrzeia.

Na seimie przeszłym po koronacyi jego król. Miłości w Toruniu postowie Ziemscy z wszelakiego Xięstwa Królewskiego nad zgodne postanowienie i porozumienie braci swej nieznajomszemu ze ambone

zwossey z Radami kterehkoli powolli i nebezpecznie zamierzamy postawic naszego Arcziwoskiego zbiegla tem Panstwu Wielkiemu Krzyzackiemu krzywdzicielowi pana zguba i upadek. Co dla pamiatki wiecznej z rozkazania pego niniejszy list napisano.

Fiedor Lastowsky.

Wladislaus dei gracia
Rex polonie etc.

Venerabilis devote dilecte. Intelleximus qualiter tu quosdam Italicos famulares curiosolam Hugonis patriarche Jerosolimitani ad nostrum regnum introducere et ipsos augetare et fovere ut nostri regni perquirant climata intendis, de quo non modicum admiramur, unde tibi tanta conceditur temeritas cum te non docuit experiencia manifesta quod forenses non querant que dei sunt sed ut earum am-

bicrone avaricia plena marsubia et
bursas ipsorum impleant. Aut forte
non es contentus de Reverendissimo
patre domino Alberto archiepiscopo
Guezzensi cuius interest auctoritate
apostolica tibi te et omnes
et singulos conventus et monasteria regni nostri visitare et ea
qualitate negotii pensata corrigere reformare et emendare. Nos
itaque volentes tante rei monstruosam (!) novitatem ad regnum
nostrum introducere nec eam quovis modo tollerare Devotioni tue
vigore presencium tenore mandamus districte precipiendo sub precepto
Quatenus nullum Thalcum sed neque
aliquem forensem ad tua loca
receptes sed neque ipsos aliquas
procurationes quantumcunque
parvulas et tenues administres

aut aliquas exactiones subsidia
sive contributiones ipsis des aut
dari admittas. Quod si secus
feceris extunc Commissarius Stremo
Wantropka procurator Cracovien-
si generali quam primum de
tuis notitiam advenas et recepta-
cio Italicorum predictorum aut
extraneorum quorumcunque pe-
venerit qui ipsum velud passivum
regni nostri custodem latere non
potest mox pro tribi possessionem
omnium bonorum tui conventus
recipiat, receptam pro nobis
teneat et nec te nec Commissarius dictas
advenas nec te in Regno nostro
sustineat aut sustinere presu-
mat. Iudicium enim te arbitramur
ut aliquas vi[1] tacionis officium

[1] sic! ex

peragat in prefatorum nostre
maiestatis et vndultum sedis Apo
stolice dicto domino Alberto
Archiepiscopo per dominum
nostrum papam ad instantes
suas preces nostras datum
et concessum. Datum in
Gnezna feria quarta infra
Octavas Corporis Christi Anno
Domini M° CCCC° vigesimo quinto.
[1425 Jun. 6.]

Wladislaus dei gracia Hungarie
Polonie Dalmacie Croacie etc. rex.
Magnifico Johanni de Czyrzow Castel
lano et Capitaneo Cracovensi ac
nostras in Regno Polonie predicto
vices gerenti sincere nobis dilecto
salutem et graciam. Magnifice
nobis sincere dilecte. Propter
Venubis. Johannes praepositi Cra-
covensis nobis dilecti nostre ex

exportam mandatis. Quomodo quidam officiales nostri in terra
Rabumbensi constituti contra
suum et prefecti ipsius praepositi et sui magistri eundem
praepositum non admittant in
propriis hereditatibus suis nec
unam dorcam aut leporem
venari vetita et canes eidem
rapientes in curibus suis venari
Eumbas nec unus cervus dicitur apparere et quibusquidem
venationibus semper sui antecessores praepositi Myechovienses
liberi utebantur sicut ceteri
terrigene in propriis utantur. Pro tanto cum Ursmas
suum fratrem fuit mandatum
ex quo intencionis nostre est
nedum ipsum praepositum sed

quatuor nobis fideles in eorum
suis bus conservare Quatenus
dictos officialibus nostros pre-
cepsas atque mandes eundem
preportum in suo iure tenere
et non prohibere a venerabilibus
supradictis in proprios suis
et suis monasterii predicti fa-
cendos quibus et nos presentibus
communimus ne eundem et suos
impedire audeant quoquo modo
Datum in loco Campestri eden
cotanum nostrorum ante Cathe
dram Beate Petri quarta ante Domi-
nicam Remiscere Anno Domi-
ni M° CCC XL I.

[1341 - Nam. F. XVII. 76. fol. 190.

Ch. Halban, Kaiserl. Historiker.

Liber autographorum N° 62.

w hodierno N. 10.

Sigismundus Augustus Dei gratia
Rex Poloniae Magnus dux Lithuaniae
Russiae Prussiae Mazoviae Samogithiaeque
etc. dominus et haeres.

Reverendo patri domino Nicolao Archiepiscopo Gnesnensi legato nato et
primati omnibusque officialibus et
capitaneis eius quorumvis locorum
ac in universum omnibus et singulis
quorum interest ea, quae nos decernimus, gratiam nostram Regiam. Reverende
pater sincere nobis dilecte. Etsi
non dubitamus quin Pas Vra sua
sponte eos omnes benevolentia sua
complectatur in quibus est aliquid
probitatis et doctrinae, tamen
Venlem Andream Fricium praepositum Brzesinensem et secretarium no-

tamen eo magis complecti debet,
quod specimen dederit doctrinae suae
libro edito de emendanda republica
et ecclesia. Intelleximus quidem
eum ex eius libri editione nec damnum
magnum habere, verum nobis opera
bonorum et doctorum virorum
non invidia sed laude et gratulatione
digna videntur. Si quid est, quod
Fricius vel in republica vel in eccle-
sia notet ad emendandum id non
solus facit. Multos eius rei socios
habet et adiutores. Esset autem
hoc alienum a dignitate nostra
et Maiestate Regia prorsus indi-
gnum cum principes et monarchae
alii eiusmodi homines foveant in
terris suis libenter alant et ornent
si nos eis locum in nostra republica
esse nollemus ullum. Fricii vero mo-
destia a multis nobis ex eo comen-

datur, quod scripta sua indicio concilii universalis submittat et ab omnibus qui sciunt et possunt petat eorum emendationem. Quamobrem dignum est, ut Ptas. Vra. Fricium favore et benevolencia sua complectatur et quantum in ea est tueatur eum ab omnibus qui ei aliquid negotii facessere velint. Ne quem autem scrupulum de Fricio habeat Ptas. Vra. id ei et omnibus quorum scire id interest notum facimus nos Fricio jidem publicam dedisse ut tuto ei in nostris terris versari ac ne cui praeterquam nobis ipsis in eum animadvertere liceat, ab omnium aliorum indicii censuris et animadversionibus Fricium eximimus et liberum facimus. Quod etsi inusi-

tato more a nobis fiat, verum gravibus causis et magnorum virorum rogatu adducti sumus ut id faceremus. Quocirca et a Plate. Vra. id observari volumus et omnibus aliis edicimus, ne Fr.cio vel inredicendo vel animadvertendo vel discriminis ac periculi aliquid creando procurandoque aliquid negotii facessant neve quid indignum eo faciant. Qui secus faxint eos teneri volumus iis poenis quae sunt de violatoribus fidei publicae. Datum "

Ces. Bibl. publ. w Petersburgu, Zbiór autografów № 62. sztuka 10.

Zygmunt August z łaski Bożej król polski
wielkie xiążę litewskie ruskie pruskie mazowieckie
pan i dziedzic.

Wielmożny nam wielmi miły. Iż w niektórych potrzebach xiążęcia Jego Mości pruskie do nas przyjachać. a na to potrzebujemy rozmowy spolnej z Twoją Mością i też rady. A tak żądamy aby T. M. jutro co naraniej był może do nas przyjachał. Bo tego pilnie a rychło potrzebujemy. Żądamy T. M. od pana Boga dobre był zdrowym.
Datum w Rudnicki penultima Aprilis
Anno domini M° D° LVI° Regni nri XXVI°

Sigismundus Augustus
Rex

Franciscus Donato Dei gratia Dux
Venetiarum etc. Universis et singulis
his tamen tantum quam fidelibus
presentes literas inspecturis
salutem et sinceram dilectionis
affectum. Significamus vobis quod
Angelardo Canali publicus Imperiali
et Venetiarum auctoritatibus no-
tarius qui has scripsit et publi-
cavit quoddam Instrumentum per quod
D. Prosper gergarchus Polonus
recognovit se esse debitorem D.
Mathei Ehem Iudeorum civitatis
Vindelicorum pro D. Mathei
Ehem centum summas ducator.
mille ducentorum sexaginta quinque
quos denarios ipse D. Matheus
confessus fuit habuisse et recepisse
per partitam banchi scriptae
nobilium virorum S. Danielis et

Andreae Delphino et Dominus Thomasso et Joanne Maria de Juratis gratuitas solvendas de commissione Serenae Reginae Romae Reginae Poloniae de quibus ducatis 1235 Idem D. Mathens jus fiscum et quietationem eidem D. Prospero etc. prout in eo latius continetur. Et notarius bonae opinionis et famae cuius instrumentis et scripturis publicis plena fides adhibetur. Datum in nostro Ducali Palatio die XXI Septembris Indict. XI. An. MDLII.

Z oryginału pod bullą, w Zbiorze Autographów w szafie Nº 43. w zbiorze N. 6. —

Z mss. Nam. F. IV. 153. † k. 79

wydało na dwór Zygmunta III. rach. J. Firleja.

Sebestiano Grabowieczky / jako sekretarzowi /

Salarii a die Coronationis ad diem
solutionis pro annis 2/2[1] fl. 900.

Eidem
Salarii a die 22 Novembris 1586 ultimae solutionis Gradivae post mortem Sermi olim Divae memoriae Regis Stephani factae ad diem coronationis 27 Decembris 1587 pro anno 1/0/5
cedunt fl. 394/18

Ratione absentiae quae illi merito in solutione anni 1585 Niepolomicensi deducta erat et in mandato iam posita est et nulla controversia de illa agebatur nam medium eiusdem absentiae per Sermum olim Divae memoriae Regem Stephanum eidem condonatur Sermum ad instantiam eiusdem condonantur denno fl. 180

Totius facit fl. 1474/18

Ad rationem horum
Cracoviae 9 May 1588 fl. 100
die 6 Octobris eiusdem 30
Ex Lippa 180
die 11 Octobris 1588 150
Varsaviae [1587] Dnum Thesaur. Curiae 186/20 388/10
Eidem extra solutionem gratiae 1590

Facit datorum fl. 1035
Restant exsolvendi fl. 439/18

[1] marg. k lata. k mieszka.

Kolegow z sekretarzem Grabowskim
wysłał Marcina Stradomskiego
Marcina Brunowskiego
——— Górskiego
——— Miechowskiego
——— Mielżyńskiego
Fryderyka Lubomirskiego
——— Wtorka (Wtorek)
——— Rudowicz
Krzysztofa Stojowskiego
Piotra Gorzkowskiego
——— Niegonewskiego
Krzysztofa Dzierzka
——— Parzka (Parzek)
——— Wotuskiego.

Z Nem. F. IV. 19. +

k. 333.

Anno domini 1226 Conradus Dux Mazowie primus vocavit cruciferos in subsidium sibi quorum primus fuit frater hermanus de Zalcza.

Anno domini 1234 venerunt Duces Conradus Mazowie cestlo albus Cracovie Henricus cum barba Wratislavie et Swantopelcus Pomeranie et fundaverunt castrum et ci. vitatem Culmensem et portio retraxerunt Terrotoriam Prussye

quod Rasin Dictus et vastaverunt illud multos ex Prutenis occidendo contra quos venit exercitus prutenorum et congressu facto victi sunt pruteni Swantopelcus ut dux Pomeranie cum suo exercitu preclusit fugam prutenis propter quod occisa fuerunt prutenorum quinque milia.

---

2 Sam. F. II. 239.

Exemplum literarum ad Regiam Maiestatem scriptarum

Serenissime Rex Domine et Domine Clementissime.

Sollicitus quidem eram diligentissime ut quam primum voluntati Serenitatis Vestre scripto significata declaratae satisfactum foret in colligendis contributionibus et honorario quam fieri posset celerrime et copiosissime. At celeritatem remorarunt processus

monitiones excommunicationes aggra-
vationes reaggravationes superreag-
gravationes quaque versus per to-
tam Dioecesim Episcopatus Cracо-
viensis latissime patentem omnes
Ipsius Incolas debito modo, tem-
pore et ordine transmissae.
Copiam vero uberiorem impedire-
unt plurima in hoc registro
retentorum quod Sermae Mtis. Vrae
nobiscum sigillatim annotata.
Ex quo apparebit quanta diminu-
tio facta sit contributionis
propter bruntam et contempti
censurarum ecclesiasticarum
eorum maxime qui etsi videan-
tur esse catholici, laxam tamen
habent conscientiam, rubenefi-
cio non residendi propter occu-
pationem parochiarum per aposta-

tas exleges sua quaerentes et per
fas atque nefas aliena occupantes
propter directas decimas in toto
vel in parte, propter denegatos
census interceptos fundos et pro-
ventus beneficiorum ecclesiasti-
corum propter profanationem
templorum in hac diocesi crebrius
164 propter desolationem altarium
et desertationem praebendarum
fere 120 propter non persolutio-
nem contributionum per minorstos
haereticorum ex bonis ecclesiae
violenter usurpatis, propter
decimas per nobilitatem pleraq.
que rapinam ecclesiis ademptas
et suis praediis damnabiliter
appropriatas.....

.....

Cracoviae 15 Januarii 1581
D. Martinus Pilstenensis
Rector Universitatis.

2 Nam. F. I. 38.

fragment dokumentu na dobrej oblatce nalepiony, ceroy (ze wzglenu na) brzeg przy lepieniu na oblatce zniszczony.

...] S. V. innotescat quod prepositura Ecclesie collegiate sancte Marie Wyslicensis Cracoviensis dyocesis cuius ecclesie ego heres et patronus [.....] que (??) Archidiaconos in Regno meo habere consueuerunt in certis districtibus dicte dyocesis Cracoviensis visitacionem inquisicionem et correccionem [.....] Quorum Beneficiorum clerici et populi diversi in eisdem districtibus constitutorum subiectorum prepositure eisdem tam ardue quam dyfuse quod [.....] nimis onerata existit ut prepositi eiusdem tamquam principales post Papalem requisita residencia personalem. Cum Pater Beatissime proposicionem (??) [.....] et non visitacionem ac correccionem neglectam prepositi prelati pre-

dicta Ecclesia Wyslicensis et quam-
plurime alie ecclesie eidem subdite
in Regi[.....]arumdem nec non cultu
divino diminuto per carentiam
et absentiam prepositi grave dis-
pendium patiuntur et infinita
pericula et scan[.....]m Interest
tanquam heredes et patroni et ad
solum Majestatis Regie tam Eccle-
sie quam dictorum predecessorum
Regum meorum obviare. Et quia[.....]
Dominicus Clericus Cracouiensis dio-
cesis nobilis ex utroque parente
cum sua nobili prosapie Genea-
logia Michi et predecessoribus
meis[.....]ter et constanter Idcir-
co suis laudabilibus probitatis
et virtutis meritis exigentibus ad
preposituram predictam Wyslicien-
sem et in prepositi[.....]natibus
Comitibus et Magnatibus mei
Regni nominavi Quapropter V.

duxi supplicandum Quatenus pre-
dicto Sbigneo Sbignei de prepo[....]
per obitum clare memorie derslai
de preswod apostolice sedis nunc[i]
ultimi prepositi prepositure eiusdem
tamquam collationi sedis apostolice
[.....] alio modo et per quascunque
alteras personas obitum vacan-
tem etiam si esset Collationi
predicte sedis apostolice iuxta
statuta lateranen[sia] [.....] diter pro-
videre iuxta supplicationem presen-
tibus inclusam. In quo mihi
S.V. contemplationem faciet spe-
cialem. Datum Cracovie ipso [.....]
anno domini millesimo etc. nona-
gesimo tercio.

Wladislaus dei gracia Rex Polonie Supe-
rius princeps Russie Kyowiensium Russieque
dominus et heres etc. S.V. filius humilis
et devotus.—

2 Mss. Sam. Q. I. 201. + 1101

Ista sunt nomina fratrum conventus loc[—]| in monte qui tempore pestilencie m[ortui] sunt. Et primo frater San[—]| Abbas huius monasterij parvo tempore |—| mortuus. ffrater Johannes [—] gregorius presbiter Item Nicola[us ——] Nicolaus tweredis frater ff[——] lunak frater Nicolaus ..|—| frater Albertus senex frater [Phi]lippus senex frater Paul[us] frater Stamerlaus frater |—| frater gregorius presbiter [Jo]hannes presbiter [Her]manus conversus [Gralz] Mathias conv[ersus] frater Michael [et] murator frater |—| ssius et frater S..|—| et Fehlers memorie Johannes Eps C..... qui se ipsum nobis obtulit ad fraternitatem perfectam

ces et ne tolérera point que l'administration municipale se fournisse chez d'autres éditeurs que le sien.

Cette exigence a paru quelque peu ex-

ère un farouche républicain, il n'en est pas moins agacé d'avoir à contribuer au payement d'une grosse liste civile. Il n'a qu'un seul moyen, pense-t-il, d'exprimer par son vote toutes ces restrictions et

propre dont il s'est emparé injustement. L'auteur des *Frères Zemganno* a répondu doucement que, sans doute, son correspondant lit peu, sans quoi il saurait que *la Faustin* a acquis, depuis douze ans, une

trer, à côté des Mascarille des Truffaldin, des Léandre, des Ascagne, des Almanzor, des Caritidès et autres funambules, des hommes et des femmes ayant un état civil fort vraisemblable : M. Di-

il n'a pas lieu, semble-t-il, de le regretter. Le cas de M. Faustin est tout particulier; il s'attaque à un roman qui est entré dans la circulation et dont il ne peut supprimer tous les exemplaires. Si son nom

ces chiffres, tout en montrant les puissantes ressources dont dispose la République argentine, font, par contraste, ressortir davantage la médiocrité ou l'indolence du gouvernement qui, laissant la situation dans le *statu quo*, ne prenant l'initiative d'aucune réforme, ne sup-

---

FEUILLETON DU JOURNAL DES DÉBATS
du lundi soir 19 juin 1893

HORS DE FRANCE

Le monde slave

LA CENSURE RUSSE D'AUTREFOIS

En général, dans les pays où existe encore la Censure, les censeurs ne permettent guère qu'on s'occupe d'eux; ils aiment l'ombre et le mystère. Il vient pourtant de paraître à Pétersbourg une histoire de la Censure russe qui n'est pas précisément à son éloge (1). La publication de ce livre serait une marque extraordinaire du libéralisme des censeurs actuels, si l'auteur, en homme qui sait son monde, ne s'était limité à l'histoire des censeurs d'autrefois.

Suivant un mot célèbre de Soltykof-Chtchédrine, les abus, en Russie, sont périmés au bout de trente ans : passé ce temps, on peut en parler à peu près librement, à condition que ce soit sans aigreur. C'est ce qu'a fait M. Skabitchevski; il raconte impassible les histoires les plus odieuses; il se permet peu de commentaires, encore moins de conclusions; les faits parlent d'eux-mêmes. Nous tâcherons d'imiter sa belle objectivité, en reprenant les épisodes qui, de 1815 à 1855, caractérisent le mieux le régime et les gens.

(1) *Esquisse d'une histoire de la Censure russe de 1700 à 1863*, par A. M. Skabitchevski, à Pétersbourg, 1892 (en russe).

(Reproduction interdite.)

La plus parfaite incarnation de la Censure, pendant toute cette période, c'est Alexandre Ivanovitch Krassovski. Fils de prêtre, attaché en 1796 au bureau des traductions de l'Académie des Sciences; bibliothécaire en 1800; en 1823, membre du Comité de censure; envoyé à Varsovie, en 1832, pour y expurger les bibliothèques au profit de Pétersbourg et de Moscou, puis président du Comité de censure étrangère jusqu'en 1857, Alexandre Ivanovitch fut soixante ans le type du parfait *tchinovnik*. « En lui, dit un de ses biographes, tout était à l'ordonnance : son âme, comme son corps, était moulée dans l'uniforme. » Courtisan et dévot, vieux garçon de mœurs austères, — (malheur à celui de ses subordonnés qui se permettait une jeune bonne), — il était bien le « chien de garde » qu'il fallait au gouvernement mystique d'après 1815.

A peine installé dans ses fonctions de censeur, il s'y distingua. En 1823, un certain Toumanski s'avisa de faire, pour la Revue le *Fils de la Patrie*, une traduction de *la Chute des feuilles*, de Millevoye. Cette poésie peu folâtre ne trouva pas grâce devant Krassovski. Il y était question, en effet, d'une jeune personne qui devait venir pleurer sur la tombe du poète. Krassovski la biffa partout, et conclut ainsi: « Ce 9 mars 1863, un des premiers jours du grand Carême, il est malséant de faire des vers sur l'amour d'une jeune fille que personne ne connaît... d'autant plus que des gens graves, des ecclésiastiques même, reçoivent le *Fils de la Patrie*. »

La même année, le poète Gretch traduisit, toujours pour le *Fils de la Patrie*, une pièce française dans laquelle un troubadour exhalait ses chagrins d'amour. Les vers ne déplurent pas à Krassovski; mais, comme on était encore en Carême, il écrivit, de ce crayon qui, disait l'empereur Nicolas, était le sceptre du censeur : « Il vaudrait mieux reporter ces vers à plus tard... A cette heure, les enfants de l'Eglise, prosternés jusqu'à terre, prient Dieu de leur donner l'humilité et l'amour (mais un amour tout autre que celui de ce chevalier français). J'espère que l'auteur de ces beaux vers me pardonnera le conseil que je lui donne dans ma simplicité d'âme, et par intérêt pour lui et ses lecteurs. »

En 1824, un certain Oline présenta à l'approbation de la Censure des *Stances à Elise*. Krassovski les enrichit de notes marginales; en voici des spécimens :

Vers d'Oline	Notes du censeur.
Le sourire céleste de tes lèvres.	Inadmissible qu'une femme ait un sourire céleste.
Que ne puis-je te donner ma vie!	Que restera-t-il à Dieu?
Et sur ton sein reposer ma tête!	Expression trop voluptueuse.

et ainsi de suite. Finalement, les stances à cette Elise qui n'était « ni l'épouse, ni la fiancée, ni la parente de l'auteur » furent interdites.

Ces sévérités expliquent en partie pourquoi presque tous les poètes, jusque vers 1840, Pouchkine, Yazykof, Lermontof, Polejaïef ont débuté par des poèmes dont on n'éditerait la traduction qu'à Bruxelles. En ce temps de puritanisme officiel, il y avait un ragoût infini à écrire des vers licencieux.

Du reste, Krassovski ne sévissait pas seulement sur les poèmes entachés de sensualité. Son œuvre capitale a été l'interdiction d'un article sur les propriétés toxiques des champignons : « Attendu que les champignons constituent, en temps de jeûne, la nourriture du peuple orthodoxe, et qu'écrire sur leurs inconvénients, c'est miner la foi et propager l'incrédulité. »

On aurait tort de voir dans Krassovski un phénomène, un monstre. Au moins, il était un professionnel, et, en quelque façon, un homme de lettres. Ce n'était pas le cas de tous les censeurs improvisés qui, pendant le règne de Nicolas, ont pullulé d'un bout de la Russie à l'autre.

De bonne heure, en effet, les ministres de Nicolas ont trouvé insuffisantes les Censures du temps d'Alexandre. Pour mieux se protéger contre l'esprit du temps, ils ont imaginé d'avoir chacun sa Censure. C'est ainsi qu'un membre de l'Académie des Sciences, Keppen, ayant publié un article sur certains progrès réalisés dans les postes étrangères, le directeur général des postes russes, un prince Galitzyne, se plaignit amèrement de la négligence des censeurs ordinaires, et demanda pour lui-même un droit de censure préalable sur toutes les publications relatives aux postes : il l'obtint. Le comte Kleinmichel, ministre des travaux publics, en réclama autant, après la publication d'un article sur la ligne Pétersbourg-Moscou. Peu à peu, il n'y eut pas jusqu'à la Direction des haras qui n'eût sa Censure particulière. Pris entre tous ces censeurs qui se jalousaient, se surveillaient et se dénonçaient les uns les autres, avec un zèle qui alla croissant jusque vers 1856, les malheureux auteurs ne pouvaient plus écrire une ligne sans craindre d'attirer les foudres administratives sur eux et les Revues qui leur avaient donné asile.

Une mésaventure de la Revue l'*Invalide russe* est restée fameuse. En 1843, Pauline Garcia-Viardot débutait à Pétersbourg; elle devait chanter, pour la première fois, dans *le Barbier de Séville*, un mardi. L'*Invalide russe*, qui paraissait le mercredi et ne voulait pas se laisser distancer, commanda à l'écrivain Sorokine, à l'avance, le compte rendu des débuts de Pauline Garcia. Sorokine fit son article le lundi, y raconta minutieusement la représentation, loua l'un, critiqua l'autre, compta les couronnes jetées à la cantatrice par la foule en délire, puis porta son œuvre à la Revue qui l'inséra, le mercredi, en bonne place. Par malheur, la représentation n'avait pas eu lieu. Le ministre de la cour, le prince Volkonski, de qui dépendaient les théâtres, envoya Sorokine aux arrêts, et fit défendre à l'*Invalide russe* de s'occuper désormais des choses de théâtre.

Si de simples bévues provoquaient des orages, que pouvait-il advenir des livres de philosophie ou d'histoire? Il serait trop long d'énumérer leurs disgrâces, depuis celle du livre traduit de l'arabe, où le censeur demanda que le mot « Prophète », appliqué à Mahomet par l'auteur, fût partout remplacé par « faux Prophète », jusqu'à celle du traité de stratégie, où notre ami Krassovski allégea d'Austerlitz la campagne de 1805. Citons seulement deux faits dont les victimes ont été, l'une et l'autre, de notables personnages.

Le Curateur, — ou recteur, — de l'Université de Moscou, le comte Strogonof, avait laissé publier par la Société d'archéologie, dont il était président, le voyage en Moscovie de l'Anglais Fletcher, au seizième siècle. Il s'y trouvait quelques détails peu à l'éloge d'Ivan le Terrible, mais Strogonof se croyait couvert par la loi qui permettait de parler librement de la Russie d'avant les Romanof. Il n'en fut pas moins mandé, lui, Curateur de l'Université, comte Strogonof, chez le commissaire de police de son quartier, pour y recevoir « une très sévère réprimande », tandis que, de son côté, le secrétaire de la Société d'archéologie était invité administrativement à se rendre à Kazan et à y rester jusqu'à nouvel ordre.

En mars 1849 parut, dans le *Contemporain*, un article sur l'éducation universitaire, signé Davidof, et fort anodin. De divers côtés il fut dénoncé à l'empereur. Ordre aussitôt au ministre de l'instruction publique, Ouvarof, de tancer les censeurs qui avaient laissé passer cet article. Or, si Ouvarof n'en était pas l'auteur, il en était au moins l'inspirateur. Il protesta, se débattit, et dut, en définitive, quitter le ministère.

Ces dernières années du règne de Nicolas furent terribles. Les révolutions de 1848 y contribuèrent, sans doute; mais, comme le remarque M. Skabitchevski, cette exaspération de sévérité était la conséquence logique et le couronnement de tout le reste du règne. Puis, en dépit de toutes les précautions, on sentait sourdre et filtrer partout les idées nouvelles. Les censeurs, débordés, en arrivaient, dans leur affolement, à tirer sur

On pourrait faire remarquer au bouillant Père Pera d'abord qu'il est difficile d'admettre

lice avait interdit le meeting ; malgré cette interdiction, quinze cents personnes environ

pour les canaux ; on faisait de la politique au lieu de consacrer les fonds des contribuables

fiée inconsidérément.

Nous dépenserons double ou triple pour ache-

Londres, en 1857, sous la présidence de lord Disraëli ».

certain temps, plus ou moins [illegible] damné ?

leurs propres troupes. Rien n'est plus curieux, à cet égard, que l'histoire d'une Revue polonaise de Pétersbourg, le *Tygodnik*.

Le directeur du *Tygodnik* était un certain Preclawski, un Polonais que ses compatriotes réfugiés en France avaient condamné à mort comme traître, et exécuté en effigie aux Batignolles. Il offrait donc de sérieuses garanties au gouvernement, et, de 1832 à 1847, il n'eut à souffrir ni de la Censure, ni de la police, — à cela près que ses lettres étaient ouvertes à la poste. Mais, en 1847, tout changea. On infligea d'abord au *Tygodnik* un censeur d'occasion, professeur de son métier, qui, n'ayant pas le temps de lire les articles littéraires, engagea fortement Preclawski à n'en plus donner. Il fallut se réduire aux nouvelles officielles, officieuses, aux informations scientifiques, aux faits divers : on n'osa même pas finir un roman de Kraszewski, qui passionnait les abonnés.

Quelques mois plus tard, le professeur censeur fut remplacé par un censeur professionnel qui ne savait pas un mot de polonais. Il était obligé de se faire traduire le *Tygodnik*, mot à mot, par un étudiant originaire des provinces occidentales de la Russie. L'étudiant ne comprenait pas toujours, et le censeur encore moins ; dans le doute, il biffait.

C'est ainsi qu'il supprima une lettre sur un procédé nouveau de cristallisation du sucre, et un article sur la composition du curare : « Attendu que des gens mal intentionnés pourraient s'en servir... »

Le directeur du *Tygodnik* portait ses doléances, de temps en temps, au ministre des affaires polonaises ; il y en avait encore un en ce temps-là. Le ministre lui riait au nez, l'accusait de voir double. Mais, un jour, ce ministre incrédule tomba sur une petite Revue française, éditée à Pétersbourg, dans laquelle le censeur avait rayé ces mots « la majesté de la nature », attendu que majesté se dit seulement des têtes couronnées. Il fit aussitôt appeler Preclawski pour lui présenter ses excuses. « Désormais, lui dit-il, je croirai à tout. » Ce n'était pas peu promettre ; c'est surtout aux exploits de la Censure que s'applique le vers de Griboïédof :

Sviejo predanie, a vieritsas troudom.

« La tradition en est fraîche, et c'est à à grand peine qu'on y croit. »

Un tel régime risquait fort de tuer la littérature russe. Les gens au pouvoir en prenaient aisément leur parti. Au moins, quand il n'y aura plus de littérature, on pourra dormir tranquille, disait le ministre Ouvarof. Le fait est qu'aucun des chefs-d'œuvre du théâtre ou du roman russe n'a pu être joué ou publié sans obstacles.

Le premier en date, la comédie : *le Malheur d'avoir de l'esprit*, de Griboïédof, n'a été représenté, du vivant de son auteur, qu'une seule fois, entre amis, à Erivan, dans les appartements du serdar persan que l'armée victorieuse de Paskiévitch venait de mettre en fuite. La chronique ne dit pas si cette « première » eut du succès ; en tout cas, elle n'eut pas de lendemain. Aussitôt informé, Paskiévitch interdit la pièce. Elle ne fut jouée, ni même imprimée qu'après la mort tragique de Griboïédof. Il est bon d'ajouter qu'il en circulait déjà quarante mille copies manuscrites.

Si l'inoffensif *Malheur d'avoir de l'esprit* a éveillé les susceptibilités des censeurs, que ce malheur ne concernait guère, quoi d'étonnant à ce que le *Revizor*, de Gogol, les ait exaspérées? On sait qu'il ne fut joué que grâce à l'intervention de l'empereur Nicolas. Peu s'en est fallu qu'il ne dût intervenir aussi pour la publication des *Ames mortes*.

Dans une lettre de janvier 1842, Gogol raconte à son ami Pletnef comment la Censure de Moscou a accueilli son roman. « Dès que G..., qui présidait la séance, a entendu mon titre : *les Ames mortes*, il s'est écrié, avec la voix et le geste d'un vieux Romain : « Non, je ne » permettrai jamais cela ! L'âme est im» mortelle! L'auteur attaque l'immortalité » de l'âme ! » On lui explique que ces âmes mortes sont des serfs décédés, encore inscrits sur les registres du cens, que l'aventurier Tchitchikof veut acheter à leurs ex-propriétaires, pour les engager à une banque de prêts sur gage. Nouvelle explosion des censeurs : si le roman passe, il y aura partout des Tchitchikof. Ailleurs, il est question d'un noble qui se ruine à bâtir, à Moscou, une maison à la mode. Un des censeurs remarque que l'empereur se fait précisément bâtir un nouveau palais au Kremlin : l'allusion est claire. Et tout le Comité trépigne d'indignation !

Peut-être Gogol a-t-il caricaturé les censeurs de Moscou. En tout cas, son roman, transporté à Pétersbourg, y reçut l'*imprimatur*, mais après des corrections qu'on ne s'explique pas toujours. Pourquoi, par exemple, a-t-on rayé l'apostrophe du cocher Séliphane à son cheval : « Hue, maudit ! Hue, Bonaparte ! »

Les dernières années de Gogol, passées dans une dévotion extravagante, n'ont pas changé les sentiments de la Censure à son égard. Il avait beau être devenu mystique, il n'en était pas moins le créateur du naturalisme russe, et les censeurs y voyaient, non sans quelque raison, une machine révolutionnaire. Aussi, après sa mort, si l'on ne put faire le silence sur lui, comme sur Lermontof, au moins s'efforça-t-on de couper court aux éloges funèbres : au bout de quelques jours, ordre fut donné aux journaux et Revues de ne plus prononcer son nom ; on devait l'appeler « écrivain connu » *(szviestni piiatel)*. Tourguénief, qui, dans une lettre écrite au lendemain de la mort du romancier, avait dépassé la mesure d'émotion permise par la Censure, fut mis au « violon » pour deux mois, puis exilé dans ses terres. Enfin, quand il s'agit de faire une édition complète des œuvres de Gogol, il fallut l'intervention du grand-duc Constantin Nikolaïévitch pour vaincre les résistances des censeurs.

Pouchkine paraît avoir été plus heureux. Pendant un temps il a été un homme en faveur. Il a reçu des gratifications ; on l'a nommé « Kammer-Junker » ; l'empereur Nicolas lui a promis de se faire lui-même son censeur. Il s'en faut pourtant que, dans cette période brillante de sa vie, le poète ait été libre, d'une liberté même relative. Il n'avait plus affaire aux Krassovski et aux sous-Krassovski, mais au « chef des gendarmes », le confident de l'empereur, le comte Benkendorf. L'obstacle n'était que déplacé.

Il reste un rapport de Benkendorf sur le drame de Pouchkine, *Boris Godounof*. Il y déclare que la pièce ne sera jamais intéressante pour les étrangers, qu'elle est une pâle imitation de Walter Scott, qu'elle est semée d'expressions qu'on ne tolérerait pas dans une auberge bien tenue, comme, par exemple, celle de l'aventurier français Margeret : « Tudieu ! il y fait chaud ! » ; que certains caractères sont vulgaires, notamment ceux des deux moines ivrognes ; qu'en poésie, il faut ennoblir la corruption et l'ivresse, surtout chez les moines.

Il va sans dire qu'après un tel rapport la pièce ne fut pas représentée. Pouchkine n'obtint même pas l'autorisation de faire jouer dans un salon, par des acteurs amis, la scène à laquelle il tenait le plus, le rendez-vous nocturne du faux Dmitri et de Marina la Polonaise.

Pouchkine n'était pas patient. Il supportait Benkendorf, parce qu'il ne pouvait faire autrement, mais il remettait à leur place les hauts fonctionnaires qui s'arrogeaient le droit de lui faire la leçon. Ses épigrammes lui valurent des haines qui ne désarmèrent jamais. On sait que, le jour de sa fatale rencontre avec Dantès, les gendarmes, envoyés pour empêcher le duel, allèrent, *par erreur*, chercher les duellistes à l'autre bout de Saint-Pétersbourg. Quelques jours après, le poète fut vengé de ses ennemis par d'admirables vers de Lermontof. Celui-ci fut aussitôt relégué au Caucase, et quand, à son tour, il tomba prématurément, frappé lui aussi en duel, ni journaux ni Revues n'osèrent annoncer sa mort. Seul, le *Messager d'Odessa* la mentionna en une ligne.

Longtemps après, en 1856, il fut question de faire une seconde édition des œuvres de Pouchkine ; celle de 1839 était fort incomplète. Le censeur Freigang, — bien mal nommé, — biffa, au hasard du crayon, une foule de passages du manuscrit qu'on lui présentait : appel fut porté au Comité de censure ; on s'y livra de belles batailles dans lesquelles finirent par triompher, grâce à de hautes influences, les partisans de Pouchkine. Ce fut le chant du cygne de l'ancienne Censure. Peu après, commença un régime estimé plus libéral : celui de l'adaptation à la Russie de nos lois de 1852 !

M. Skabitchevski ne conclut pas ; peut-être aurait-il été embarrassé pour trouver les mots convenables. Il paraît évident, en tout cas, que cette Censure si vexatoire n'a rendu aucun service au gouvernement. Elle a eu beau se faire rigoureuse : les idées dangereuses, ou supposées telles, ont tout de même passé : ç'a été la lutte de la cuirasse et du canon ; la Censure, comme la cuirasse, y était vaincue d'avance. Elle n'a réussi qu'à apprendre aux Russes à lire entre les lignes, à pousser la périphrase à une perfection oubliée chez nous, à se nourrir de spéculations qui, par l'indécision de leurs formes, échappaient aux prises des censeurs, et engendraient, dans une partie de « l'intelligence », comme on dit là-bas, un tour d'esprit chimérique et révolutionnaire. D'autre part, elle a nui au progrès matériel de la Russie ; elle a été longtemps une prime à l'incurie, à la routine, à la vénalité de toutes les administrations.

En revanche, il n'est pas sûr qu'elle ait nui à la littérature autant qu'on serait tenté de le croire. N'est-ce pas un peu aux vexations sans nombre dont elle a été l'objet que la littérature russe doit son accent original ? Serait-elle ce qu'elle est, sans son auréole de martyre ? Ce sont là des questions que l'on doit se poser, mais sur lesquelles on aurait tort d'insister : on pourrait dire que la corde aussi est utile au pendu.

ALFRED RAMBAUD.

ДОРОГАЯ ЭКОНОМІЯ.

(Къ вопросу о западно-русскихъ архивахъ.)

Возвративъ, послѣ вѣковаго польскаго захвата, свою западную окраину, Россія получила ее въ такомъ состояніи, въ какомъ наслѣдникъ получаетъ отцовское достояніе изъ рукъ безпорядочнаго и недобросовѣстнаго опекуна. Польша исторически обладала особою способностью создавать хаосъ повсюду куда проникало ея вліяніе. Нѣтъ въ Россіи другаго края со столь запутанными отношеніями національными, религіозными, экономическими и всякими другими. Мы и до сихъ поръ далеко еще не разобрались въ этомъ безпорядкѣ.

Но тѣ самыя условія, по которымъ Западному краю тяжко было переживать свою многострадальную исторію, придаютъ особенный научный интересъ его богатымъ архивамъ, и та самая путаница отношеній, которая тяжка здѣсь для юриста и администратора, заставляетъ дорожить этими архивами въ отношеніи чисто практическомъ. И котъ почему вопросъ *архивный* тутъ пріобрѣтаетъ интересъ столь жизненный, какъ это, съ перваго взгляда, трудно подумать.

Мы имѣемъ здѣсь три такъ-называемые *центральные* архива: въ Вильнѣ, Витебскѣ и Кіевѣ. Въ нихъ хранится болѣе 25.000 актовыхъ книгъ, содержащихъ до 12.000.000 документовъ, охватывающихъ исторію края съ XVI в. по 1800 годъ. Особенно богатъ архивъ Виленскій (въ немъ значится 19.627 актовыхъ книгъ); въ Кіевскомъ, сверхъ 5.885 актовыхъ книгъ, хранится 454.980 отдѣльныхъ документовъ; въ Витебскомъ—1.826 актовыхъ книгъ. Въ виду особеннаго научнаго значенія этихъ драгоцѣнныхъ хранилищъ всѣ три архива отнесены къ вѣдомству Министерства Народнаго Просвѣщенія, хотя имѣютъ своею обязанностью доставлять справки по дѣламъ чисто практическимъ, особенно по дѣламъ о дворянскихъ правахъ. Въ этомъ отношеніи въ послѣднее время пришлось пріостановить дѣятельность Кіевскаго архива по причинѣ обнаружившейся массы подлоговъ. Въ отношеніи чисто-научномъ архивы уже дали матеріалы для капитальнѣйшихъ изслѣдованій,—и роль ихъ въ этомъ отношеніи вѣчная, если они не будутъ постепенно *уничтожены*.

Дѣйствительно, ихъ храненіе въ настоящее время поставлено такъ, что ни за что нельзя ручаться.

Начиная вводить порядокъ въ центральныхъ архивахъ Запада, мы очень мало сознавали, какая громадная работа ставится ихъ администраціи. Съ 1852 г. штатъ Кіевскаго архива назначенъ лишь изъ 4 человѣкъ, изъ коихъ самъ архиваріусъ въ то же время есть библіотекарь университета, а изъ 3 помощниковъ два такъ-называемые *временные*. Въ Вильнѣ штатъ еще меньше—три человѣка. Въ Витебскѣ *одинъ*. И вотъ съ такими-то силами предпринята была задача описи и приведенія въ порядокъ 20.000.000 документовъ. Оставимъ даже въ сторонѣ *качество* работавшихъ. Оно, по условіямъ, *не могло* быть удовлетворительно. Ничтожное жалованіе служащимъ въ архивахъ цикакъ не можетъ привлечь къ этому дѣлу надлежащія силы. Здѣсь нужны люди спеціально и навсегда посвятившіе себя этому дѣлу, люди съ ученными знаніями и ничѣмъ не отвлекаемые отъ своего занятія. Между тѣмъ при жалованьи въ 600—800 р., очевидно—можно имѣть лишь людей не нашедшихъ лучшаго, либо такихъ, которые смотрятъ на мѣсто архивиста, какъ на временное. Мѣста помощниковъ дѣйствительно и занимаются обыкновенно студентами. Но помимо того уже самое количество рабочей силы не соотвѣтствуетъ громадности задачи. Дѣйствительно, въ Кіевѣ, напримѣръ, въ среднемъ, штатъ служащихъ успѣваетъ описать только *три* книги въ годъ, то-есть стало-быть на описаніе всего архива, при такомъ ходѣ дѣлъ, потребуется болѣе *двухъ тысячъ* лѣтъ! Въ Виленскомъ архивѣ, по опыту 25 лѣтъ, окончанія описи можно ждать лишь черезъ *восемь тысячъ* лѣтъ. Очевиднымъ становится что самая задача, поставленная архивамъ, *невыполнима*. Трудно даже мечтать о такомъ усиленіи штата, чтобъ *описаніе* документовъ могло быть исполнено хотя бы въ нѣсколько десятковъ лѣтъ. А между тѣмъ, въ погонѣ за невозможностью, было поставлено въ опасное положеніе самое существованіе архивовъ.

Дѣйствительно, пока медленно тянется подробное описаніе какого-нибудь десятка актовыхъ книгъ, остальныя тысячи ихъ остаются, такъ-сказать, неизвѣстными, не защищенными даже просто отъ похищеній и подлоговъ. Еще въ 1833 году были открыты злоупотребленія и подлоги въ актовыхъ книгахъ. Самое учрежденіе Кіевскаго Центральнаго Архива было вызвано открытіемъ фальсификаціи древнихъ документовъ. Въ 1867 году вновь были открыты такіе же подлоги, и назначенная слѣдственная коммиссія обнаружила страшныя злоупотребленія архивистовъ. Въ Житомірѣ и другихъ городахъ обнаружены были цѣлыя мастерскія, куда кіевскими архивистами были пересылаемы древнія актовыя книги для фальсификаціи, причемъ подлинные документы были уничтожаемы и замѣняемы подложными. Мотивы злоупотребленій были, судя по качеству подроговъ, весьма разнообразны. Въ Вильнѣ акты градскаго суда оказались вырванными изъ переплетовъ, порваны и брошены въ подвалы, откуда потомъ извлекли 145 связокъ ихъ. Умышленно истреблены были всѣ актовыя книги Гродненскаго и Брестскаго судовъ, близкія по времени къ началу уніи и Брестскаго собора 1596 года. Поддѣлывались акты на имущества и дворянскія грамоты разныхъ вѣковъ, съ печатями и подписями королей. Для этого существовали и въ Сѣверо-Западномъ краѣ особыя мастерскія. Въ Кіевѣ въ теченіе 12 лѣтъ изъ испорченныхъ подлогами актовыхъ книгъ выдано до 3.000 выписей, послужившихъ основаніемъ къ признанію дворянскихъ и имущественныхъ правъ множества родовъ, таковыхъ правъ не имѣвшихъ. Болѣе 200 выписей было выдано въ Кіевѣ изъ документовъ несуществующихъ. Особенно знаменита фальсификаторская дѣятельность кіевскаго архивиста Антона Верминскаго и его соучастниковъ Войцицкаго и Радзивановскаго. Слѣдственная коммиссія 1867 года, учрежденная по дѣлу этихъ лицъ, цѣлые 22 года трудилась надъ непосильнымъ для нея трудомъ, не обнаруживъ ни времени совершенія подроговъ, ни лицъ въ томъ виновныхъ, и *за смертью обвиняемыхъ* дѣло было прекращено. Но самый фактъ подроговъ былъ обнаруженъ, какъ видно изъ доклада Д. Я. Самоквасова, въ размѣрахъ неслыханныхъ. Напримѣръ, изъ одной овручской земской книги 1783 года выдано съ 1857 по 1867 годы 117 выписей изъ подложныхъ документовъ. Изъ кіевской книги 1740 года—93 фальшивыя выписи. Всего съ 1852 по 1867 годы Верминскій и К° выдали изъ 777 книгъ 2.564 архивныя выписи и 228 такихъ выписей, „о коихъ въ дѣлахъ архива не сохранилось точныхъ указаній“ (отн. кіевск. ген.-губ. къ М. Ю. 1870 года, № 1.943). Эти огромные размѣры злоупотребленій тѣмъ страшнѣе что поддѣлки весьма разнообразны и искусны. Поддѣлки производятся иногда на вычищенныхъ листахъ книгъ, иногда вставляются новые листы. Для обнаруженія ихъ нужны цѣлыя научныя изслѣдованія, точное знаніе языка, орографіи даннаго вѣка, знаніе польскаго законодательства того времени и т. д. Это трудъ, предъ которымъ нерѣдко признаютъ себя некомпетентными лучшіе спеціалисты. Чтѣ же въ архивахъ подлинно, что испорчено? Чему можно довѣрить? Этотъ вопросъ сталъ наконецъ столь труденъ что въ 1869 году состоялось Высочайшее повелѣніе воспретившее выдачу выписей изъ Кіевскаго Архива. Но изъ Витебска и Вильны онѣ до сихъ поръ выдаются. По этимъ выпискмъ въ 1884 году Департаментъ Герольдіи причислилъ къ дворянству 653 лица, въ 1885 году 1.155 лицъ, въ 1886 году 1.228 лицъ. Подлинны ли всѣ эти выписи? Никто не можетъ этого знать. Но фактъ подроговъ въ Вильнѣ и Витебскѣ настолько удостовѣренъ, что книги Польско-Литовской метрики, изъ предосторожности, даже переданы сначала въ Сенатъ, а затѣмъ въ Московскій Архивъ Министерства Юстиціи. Самая многочисленность дворянства въ сѣверо-западномъ краѣ объясняется исторически вѣковыми подлогами документовъ. Въ 1861 году здѣсь считалось 400.000 дворянъ, изъ коихъ только 4% владѣли поземельною собственностью.

Такое состояніе архивовъ ставитъ государственную власть въ положеніе, изъ котораго оба выхода одинаково прискорбны. Съ одной стороны, допуская ссылки на архивные документы, государственная власть принуждена санкціонировать права, на самомъ дѣлѣ сомнительныя, отромная часть которыхъ основана на несомнѣнныхъ подлогахъ. Но признаніе правъ, основанныхъ на подлогѣ документовъ, тѣмъ самымъ влечетъ уничтоженіе правъ тѣхъ лицъ которыя ихъ дѣйствительно имѣютъ, но лишены ихъ фальсификаторами документовъ. Для того чтобы вписать въ документѣ одно лицо, фальсификаторы вытравляютъ другое и т. д. Выходъ, указанный Высочайшимъ повелѣніемъ 1869 года, имѣетъ другія неудобства. Воспрещеніе ссылаться на архивные документы отнимаетъ у нуждающихся возможность отыскивать свое право на основаніи иногда единственно возможнаго пути. Въ 1883 году статсъ-секретаремъ для принятія прошеній препровождены въ Министерство Юстиціи прошенія о разрѣшеніи искать дворянскія права по документамъ Кіевскаго архива. По справкамъ оказалось что документы этихъ лицъ *безспорно подмнные*, но за силой закона 1869 г. ходатайству этихъ лицъ было все-таки отказано. Неудобство такого рѣшенія дѣлъ столь очевидно что ужъ давно раздаются просьбы поддерживаемыя, какъ дворянскими обществами, такъ и самою администраціей, объ отмѣнѣ закона 1869 г., который очевидно имѣлъ смыслъ временной мѣры, впредь до приведенія архивовъ въ надлежащій порядокъ. Но, какъ видимъ, при нынѣ существующихъ штатахъ чиновниковъ, а также при размѣрахъ ихъ жалованья, и наконецъ, при самой системѣ описей архивовъ, задача можетъ быть осуществлена развѣ чрезъ тысячелѣтія.

Настоятельная необходимость выйти изъ этого положенія привела, наконецъ, въ 1892 году къ учрежденію особой коммиссіи по преобразованію дѣятельности Центральныхъ Архивовъ Западной Россіи.

Работы коммиссіи, которыми и мы пользуемся для настоящаго очерка, указываютъ, полагаемъ, очень правильно, въ какомъ направленіи нужно дѣйствовать. Необходимо оставить старую систему *описанія* актовыхъ книгъ и прежде всего сдѣлать простую опись всѣхъ документовъ, которая бы, такимъ образомъ, положила конецъ всякой возможности поддѣлокъ. Лишь спасши, такимъ образомъ, архивы отъ дальнѣйшихъ расхищеній и искаженій, можно приступить (въ отдаленномъ будущемъ) къ описанію ихъ. Но и эта первая работа требуетъ усиленія персонала служащихъ, а также выработку его. Въ архивахъ должны дѣйствовать силы ученыя, не говоря уже объ ихъ благонадежности. Надзоръ за документами долженъ быть усиленъ. Для упрощенія надзора и справокъ было бы очень полезно соединить Витебскій архивъ съ Виленскимъ. Изъ работъ коммиссіи становится яснымъ что необходимо сверхъ того учредить новый Центральный Архивъ въ Одессѣ. Разумѣется все это потребуетъ расходовъ, но такіе расходы представляютъ скорѣе экономію, если мы вспомнимъ, сколько даже казнѣ приходится тратить денегъ на многочисленныя слѣдствія по поддѣлкамъ, злоупотребленіямъ и т. д. Наконецъ, нельзя останавливаться предъ расходомъ, котораго требуетъ обезпеченіе правъ тысячъ семействъ и выясненіе истины во множествѣ судебныхъ разбирательствъ. Государственная власть существенно заинтересована въ томъ чтобы не оказываться безсильною въ охранѣ правъ и въ наказаніи преступленія.

Наконецъ, историческая наука также имѣетъ свои права, которыя не менѣе требуютъ обезпеченія, особенно въ краѣ, въ которомъ польская пропаганда самую науку превращаетъ въ тенденціозное орудіе политики.

Л. Т.

НА ВЫСТАВКУ ВЪ ЧИКАГО.

(Отъ нашего корреспондента.)

I.

Чикаго, 5 февраля (24) января.

Міровая Колумбова Выставка, или „Міровая ярмарка“, какъ, для краткости, называютъ ее Американцы, и у насъ въ Россіи для многихъ нарушила обычное теченіе жизни.

Многіе пожелали выступить со своими произведеніями на всемірное состязаніе, многіе рвутся посмотрѣть на обѣщаемые чудеса и надѣются кое-чему научиться; а люди съ хорошими средствами поѣдутъ вѣроятно изъ любопытства или желанія провести пріятно время. Такъ или иначе, на выставку собираются многіе; немногіе, имѣющіе на выставкѣ дѣла, уже выѣхали, многіе же послѣдуютъ за ними еще задолго до ея открытія. Вѣроятно многіе собирающіеся поѣдутъ въ первый разъ, и потому не посѣтуютъ на меня, если, въ назиданіе имъ, я опишу нашъ переѣздъ и наши приключенія во время продолжительнаго путешествія: forewarned is forearmed (предостереженный заранѣе вооруженъ).

Принадлежа къ категоріи лицъ имѣющихъ на выставкѣ дѣла, я, сколько возможно, спѣшилъ выѣздомъ, и 19 декабря покинулъ нашъ родной Иваново-Вознесенскъ; 20 и 21 провели въ Москвѣ за дѣлами и прощаніями съ родными и знакомыми, а 22 были уже въ Петербургѣ. Покончивъ офиціальныя дѣла съ Выставочнымъ Комитетомъ и запасшись заграничнымъ паспортомъ, 24 числа съ вечернимъ поѣздомъ выѣхалъ я въ дальній путь по направленію Берлинъ — Кельнъ — Вервье — Кале — Лондонъ. Избралъ я этотъ путь потому что считаю самымъ кратчайшимъ и самымъ удобнымъ для дальнѣйшаго переѣзда черезъ Океанъ; да и потому что путь этотъ знакомъ мнѣ съ давнихъ поръ: не одну поѣздку по морю и твердой землѣ довелось мнѣ совершить между туманнымъ Альбіономъ и Русью Православною.

Багажъ свой, какъ и прежде дѣлалъ, я записалъ прямо въ Лондонъ на Charing Cross Station, куда прибываютъ поѣзда изъ Дувра, а съ собой въ вагонѣ оставилъ лишь небольшой чемоданъ съ необходимыми вещами, плэдъ съ подушками и небольшую корзинку съ мелочами жены и закусками на дорогу.

До Эйдкунена, то-есть до знакомства съ нашими добрыми сосѣдями-Нѣмцами, все шло отлично. Въ Вильковишкахъ отобрали у насъ для необходимыхъ формальностей наши паспорты, которые и возвратили по прибытіи въ Вержболово. Тутъ мы, кажется, совсѣмъ распростились съ матушкой-Россіей.

Въ вагонахъ появились суровыя лица кондукторовъ - Нѣмцевъ. Пассажиры какъ-то присмирѣли, и поѣздъ нашъ размѣреннымъ ходомъ тронулся къ Эйдкунену.

По прибытіи мы было сунулись на платформу; но насъ строго окрикнули и отослали назадъ въ вагонъ. Оказалось что до докторскаго осмотра выходить изъ вагоновъ нельзя. Прошли какія-то каски и отобрали наши паспорта. За ними появился и докторъ, державшій себя съ великимъ достоинствомъ; онъ опросилъ каждаго, откуда онъ ѣдетъ, хотя и мало обращалъ вниманія на получаемые отвѣты. Не зная нѣмецкаго языка, попробовалъ было я обратиться къ эскулапу на международномъ французскомъ: куда тебѣ — совсѣмъ разобидѣлся, и попернувшись ко мнѣ спиной, обратился, вѣроятно, въ сотый уже разъ съ однимъ и тѣмъ же вопросомъ къ слѣдующему пассажиру.

Вслѣдъ за докторомъ появились и носильщики, забравшіе наши вещи и пригласившіе насъ слѣдовать за собой. Повели они насъ не въ вокзалъ, а въ какую-то пристройку, очень большую и очень холодную, несмотря на стоявшую посрединѣ печь. Морозъ на дворѣ стоялъ порядочный и печь не въ состояніи была нагрѣть огромный сарай, двери коего постоянно отворялись для впуска пассажировъ и вноски багажа. Вещи наши разложили на плохо сколоченныхъ столахъ идущихъ кругомъ стѣнъ всей комнаты.

Прошелъ таможенный надсмотрщикъ и очень любезно поставилъ на всѣхъ вещахъ отмѣтки кусочкомъ мѣла, не заглядывая почти во внутренность раскрытыхъ чемодановъ. Мы подумали что все уже кончено, но ошиблись. Закрывать чемоданы не дозволили, пока ихъ не осмотритъ“ ввозу холеры препятствующій эскулапъ.

Докторъ подвигался весьма медленно, подолгу останавливаясь у каждаго пассажира и каждаго мѣста багажа. Между тѣмъ прислуга притащила массу какихъ-то грязныхъ рѣшетчатыхъ ящиковъ, которые разставила на столахъ какъ тарелки противъ каждаго пассажира. Мы рѣшительно недоумѣвали что будетъ, хотя и замѣтили сильное волненіе и безпокойство между пассажирами. Слышались энергическія выраженія по адресу доктора на разныхъ языкахъ, между прочимъ и на нашемъ родномъ.

Оказалось что докторъ отдалъ приказаніе о дезинфекціи вещей помощію пара. Слышали мы объ этой процедурѣ и прежде, но не знали послѣдствій этого варварскаго способа, а тутъ пришлось испытать его и на своемъ имуществѣ.

Дошла очередь и до насъ, и жена, опасаясь за участь своихъ нарядовъ, собрала все что могла припомнить изъ своихъ когда-то хорошихъ познаній нѣмецкаго языка и начала умолять доктора оставить вещи безъ припарки и, ссылаясь на наши сквозные билеты, представляла ему на видъ что мы ѣдемъ въ Лондонъ и Америку и что въ Германіи нигдѣ останавливаться не намѣрены; что, наконецъ, мы можемъ пропустить соотвѣтствующій нашему скорый поѣздъ, и чрезъ это потерять понапрасну время въ дорогѣ. Ничто не помогло; казалось, жена говорила не доктору, а противоположной стѣнѣ; отвѣта никакого не послѣдовало; а отданные докторомъ приказанія начали приводить ся въ исполненіе какою-то подскочившею къ нему старою вѣдьмой.

Костлявые пальцы нѣмецкой фуріи жило начали выкладывать и сортировать вещи находившіяся въ чемоданѣ. Въ рѣшетчатый ящикъ отправился мой суконный халатъ, все чистое бѣлье бывшее въ запасѣ, женинъ дорожный шерстяной платокъ, плэдъ и подушки. Ящикъ забрали служители, взвалили вмѣстѣ съ другими на тележку и увезли въ запарку, объявляя съ насмѣшками чтобы мы не опасались, что вещи наши возвратятъ намъ сырыми, такъ какъ, во избѣжаніе этого, они намѣрены припаривать ихъ не одинъ часъ какъ практиковалось въ теплую погоду, а 1½ часа.

Отложенное въ особую груду мое носильное платье и платья жены, напа импровизованная фельдшерица начала дезинфецировать помощію пульверизатора. Послѣдній или испортился отъ продолжительнаго употребленія, или отказывался дѣйствовать по случаю мороза—только жидкость не хотѣла обращаться въ пыль, а текла то струей, то крупными брызгами по дезинфецируемому платью, почти тотчасъ же на немъ и замерзая. Процедура эта продолжалась болѣе часа и мы все время пробыли на холодѣ и на ногахъ, такъ такъ присѣсть было не на чемъ: въ сараѣ нѣтъ ни стульевъ, ни скамеекъ. Не подверглось варварской дезинфекціи почему-то слѣдующее: всѣ вещи бывшія въ корзинкѣ, мои сапоги, ботинки жены, двое нижегородскихъ валеныхъ туфель, пыжиковая сибирская шапка и три сорочки: одна крахмальная бѣлая и двѣ атласныя дорожныя цвѣтныя. Вѣроятно, по соображеніямъ нашей мучительницы, холера не могла забраться въ эти вещи.

Опрыскиваніе производилось должно-быть растворомъ сулемы или просто водой, такъ какъ запаха карболки не ощущалось. Прислуга на вокзалѣ спрашивала насъ, нѣтъ ли съ нами еще какого багажа; но мы отвѣтили что багажъ сданъ прямо въ Лондонъ и мы не знаемъ гдѣ онъ теперь находится. Этимъ мы разчитывали отдѣлаться отъ припарки всего остальнаго имущества забраннаго съ собой для продолжительнаго пребыванія въ Америкѣ.

Припрятавъ обмерзшія платья въ чемоданъ, и въ ожиданіи окончанія паровой дезинфекціи, отправились мы наконецъ въ вокзалъ закусить. Публики оказалось немного. Ѣхавшіе Нѣмцы успѣли вѣроятно дешево отдѣлаться и уѣхать, а Русскіе должно быть разбрелись по гостинницамъ, въ ожиданіи утренняго скораго поѣзда. За столами съ нами оказалось только двое пассажировъ, съ которыми мы и познакомились; это были: Американецъ М. Н. студентъ Берлинскаго университета, возвращавшійся изъ тура по Россіи, и Бельгіецъ Monsieur S., представитель заводовъ Кокериль въ Лиллѣ, ѣхавшій изъ Севастополя. Оба они подверглись одинаковой съ нами участи; и не мало досталось тутъ Нѣмцамъ крѣпкихъ словцовъ на русскомъ, французскомъ и англійскомъ языкахъ. Въ особенности бранился Monsieur S.: онъ имѣлъ неосторожность заявить что багажъ его, записанный въ Лилль, находится въ поѣздѣ и предъявилъ багажную расписку. Нѣмцы розыскали его чемоданъ, и все отправили въ запарку.

Мы съ женой рѣшили ѣхать въ ту же ночь съ пассажирскимъ поѣздомъ отходившимъ въ 9 ч. 45 м., предпочитая вагонъ поѣзда нѣмецкимъ гостиницамъ близъ станціи желѣзной дороги, хотя въ нѣкоторыя изъ нихъ насъ и зазывали. Спутники же наши колебались. Но мнѣ удалось убѣдить ихъ ѣхать съ нами разказомъ объ опытѣ съ гостиницей въ Берлинѣ, вынесеннымъ изъ собственной практики.

Дѣло было въ 1867 году. Я возвращался съ Парижской выставки. Въ Берлинѣ поѣздъ нашъ пришелъ вечеромъ съ опозданіемъ и мы не застали поѣзда шеднаго въ Эйдкуненъ. Такъ какъ до утра въ Эйдкуненъ поѣзда больше не было, то мы двое русскихъ рѣшились переночевать въ ближайшей гостинницѣ, которую намъ очень любезно указали. Не справляясь о цѣнѣ, мы заняли отведенную намъ холодную комнату съ двумя кроватями, и провели въ ней скверную ночь между двумя перинами. По утру, за это удовольствіе съ насъ содрали по четыре талера съ каждаго. Считать на марки Нѣмцы тогда еще не обучились.

За ужиномъ и разговорами прошли наконецъ и роковые полтора-часа и намъ пришли объявить что имущество наше упеклось какъ слѣдуетъ и что мы можемъ получить его обратно. Пришлось идти опять въ сарай, гдѣ оставались наши чемоданы. Рѣшетчатые ящики стояли кругомъ на полу и изъ нихъ на холодѣ валилъ такой густой паръ что казалось что въ нихъ лежитъ не бѣлье и платье, а кипитъ какое-то снадобье варенное нѣмецкими вѣдьмами на Брокенѣ.

Чемоданы тоже стояли уже на полу, такъ какъ столы осквернённые прикосновеніемъ нашихъ вещей оказалось нужнымъ тоже дезинфицировать, и они, какъ зеркала лоснились отъ замерзшаго на нихъ слоя льда. Пришлось подождать пока вещи поостыли и испареніе воды изъ нихъ прекратилось. Впрочемъ, и послѣ этого подушки и толстыя шерстяныя вещи оказались совсѣмъ сырыми. Сушить было негдѣ, и такъ мы съ ними и поѣхали на нашемъ Personen zug, утѣшаясь тѣмъ что остальной свой багажъ найдемъ уже прибывшимъ въ Лондонъ со скорыми поѣздами.

Вмѣсто того чтобы прибыть въ Берлинъ утромъ въ субботу, мы, благодаря эйдкуненской дезинфекціи, притащились лишь вечеромъ и, послѣ трехчасовой остановки, выѣхали далѣе уже со скорымъ поѣздомъ.

Весь остальной путь до Кале проѣхали мы безъ особыхъ приключеній. На бельгійской и французской границахъ встрѣтили мы совсѣмъ другой пріемъ, чѣмъ въ Эйдкуненѣ. Ни о какой дезинфекціи не было и рѣчи; а вещи, по предъявленіи таможеннымъ чиновникомъ нашихъ сквозныхъ билетовъ, пропускались безо всякаго осмотра.

Переѣздъ чрезъ Ламаншъ былъ весьма удачный, такъ какъ море было спокойно. Въ Лондонъ прибыли мы въ 11 часовъ вечера въ воскресенье, 27 числа, и въ Charing-Cross-Hotel нашли себѣ пріютъ и отдыхъ отъ утомительнаго пути.

(Продолженіе будетъ).

А. БОЧАРОВЪ.